MAKHZAN I QISSA

MIN TASNIF

MISS LOUISE MARSTON SAHIBA

MUSANNIFA

"RAMPAL SINGH KI SARGUZASHT," "NIRMAL KI KATHA," "HIKAYAT I NAJAT-DAHINDA," wg, wg.

North India Christian Tract and Book Society,
ALLAHABAD.

Bar Auwal] 1914 [Qimat 5 anne.
Jild 1 000.

METHODIST PUBLISHING HOUSE,
LUCKNOW.

1914

MAKHZAN I QISSA.

MAZÁMÍN.

MAKHZAN I QISSA.

MABEL ANDREWS KI SARGUZASHT.

BAB I.

Mabel Andrews Hindustán ke ek baṛe shahr kí sarhadd par rahtí thí, us ke makán ke nazdík girja thá jis kí chotí par ek salíb thí. Wuh is bát kí dalíl thí ki but-paraston aur jhúṭhe nabíon ke pairauon ke bích men kuchh log aise bhí hain jo Use, Jis ne salíb par apní ján nisár kar dí, apne sartáj aur sarparast mánte hain.

Mabel ká báp rel ke daftar men achchhí tanḳhwáh par mulázim thá, aur ghar kí sárí hálat se záhir thá ki basar i auqát árám se hotí hai.

Beṭí ke siwá chár beṭe bhí the, un men se tín madrase men ta'lím pá rahe the, aur dúsrá bilkull chhoṭá sá thá. Báp ká hausila thá ki mere beṭe taraqqí kar-ke 'umda aur únchí jagahon par pahunchen.

Us kí eklautí beṭí us kí baṛí 'azíz thí aur us ke liye us ne aisí tadbír soch lí thí ki us ke árám aur ḳhushí ká intizám aisá ho jáe ki judáí kí zarúrat na ho.

Jis roz Mabel dúsre shahr ke madrase se rawána húí, báp us ke istiqbál ke wáste station par a maujúd húá. Jonhín us ne apní ḳhúbsúrat beṭí ko dekhá, wuh dil hí dil men ḳhush hokar sochne lagá, ki ab to mere intizám men kuchh bhí mushkil na hogí; yih bhí us ká iráda húá ki is kám men jaldí karne kí zarúrat nahín hai, aur abhí kuchh dinon beṭí ko apne pás rakhúngá.

Rafta rafta ḳhándán ke sab logon par yih amr záhir húá ki jab se Mabel hamáre pás se gaí, us men ek ḳháss tabdílí ká zahúr páyá játá hai. Wálida ko

ma'lúm húá ki ab beṭí se mujhe baṛí madad miltí hai, aur bháíon ne bhí us ko apná ḳháss madadgár páyá.

Jab báp ne dekhá ki merí beṭí ziyáda be-garz aur ḳhush ḳhulq hai, us ne dil men kahá ki kásh ham log aisí piyárí beṭí apne hí pás rakh sakte.

Ek bát sabhon kí hairat ká bá'is yih thí ki Mabel roz sawere sab kí nazaron se poshída ho játí thí. Ek roz ká zikr hai ki us ká baṛá bháí us se kuchh madad ká tálib hoke use ḍhúnḍhne gayá, to barámde ke kone men paṛhte húe páyá. Dekhte hí us ne ta'ajjub se kahá, "Hai, ai! yahín apne taín chhipá liyá kartí hain. Ab áp kí ḳhilwat ma'lúm ho gaí, yih to kahiye ki itne sawere áp kyá paṛhtí hain?" Tab us ne píchhe se jhukkar kitáb ko dekhá aur kahá, "Áp Bible paṛhtí hain. Kyá kisí imtihán kí taiyárí kartí hain? mujhe yaqín thá ki áp apne imtihánon ká ḳhátima kar chukí thin."

Mabel ne áhista se jawáb diyá, "Kyá ham log faqat imtihán ke wáste Baibal ko paṛhte hain? Miss Harris hamesha ham se kahtí thín ki jis tarah tum roz roz kháná khátí ho, usí tarah Baibal ko paṛhá karo."

Laṛke ne lá-parwáhí se kahá, "Hán, beshakk ham kabhí na kabhí Baibal ko paṛhte hain, lekin paṛhne ke liye kone men nahín chhipte."

Mabel ne zará be-sabrí se kahá, "Main bhí nahín chhiptí hún, lekin Baibal paṛhte waqt main ḳhámoshí pasand kartí hún, is ḳhiyál se ki us ke ma'ne par ziyáda gaur karún."

Bháí ne kahá, "Yih achchhí 'ádat jaise áp ne school men síkhí hai, is ghar men jaldí játí rahegí. Kuchh hí ho, is waqt merí áp se ek ḳháss 'arz hai, pas bahin piyárí, paṛhná chhoṛkar jald mere sáth áiye."

Mabel ko zará taammul húá, tab apne bháí se kahá, "Achchhá, main átí hún."

Barámde se chalte chalte us ke dil men yih sawál paidá húá ki aise mauqa' par mujhe kyá karná cháhiye thá? Miss Harris ham se kahtí thín ki dekho, tum kisí bát ke liye apná rozána paṛhná mat jáne do,

lekin wuh yih bhí kahtí thín, agar koí tum se kisí tarah kí madad mánge to us se kabhí inkár na karná; yih amr niháyat dushwár hai.

Beshakk bechárí laṛkí ko sakht mushkil ká sámhná thá, is sabab se ki wuh us ráh par chalná cháhtí thí jis ke chalnewále kam hain. Ab tak us ne púre taur se yih na samjhá, ki Wuh Jis ká nám Mushír hai, mere hamráh hai.

Us roz shám ko Mabel ne Miss Harris ko hasb i zail ḳhatt likhá.

"'Azíz Miss Sáhib-jí."

Áp ke kahne ke muwáfiq main yih ḳhatt tahrír kartí hún. Bahut kuchh kahná aur bahut kuchh púchhná hai. Kásh ki main áp ke kamre men ákar guftogú kar saktí Main yahán sab báton men baṛá farq pátí hún, aur mujhe ḳhauf hai ki aisá na ho ki main áp kí ta'lím ko bhúlkar rúhání báton se bebahra ho jáún.

Isí bát se main pareshán ho játí hún ki yahán ke sab log Masíhí kahláte to hain, lekin ma'lúm nahín hotá ki wuh hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí qadr jánte hain, na Us kí pairawí karná cháhte hain; záhirá wuh Use har bát men buláte játe hain. Áp ne mujhe sikhláyá hai ki Masíhí hone ká matlab Masíh kí pairawí karná hai, to kyá us ká matlab yih hai ki go ki ham ne baptisma páyá aur ham Masíhí kahláte hain, taubhí jab tak ki ham Ḳhudáwand Masíh kí pairawí nahín karte, ham Ḳhudá kí nazar men Masíhí nahín hain? Agar yih bát sach hai to be-shakk sachche Masíhí bahut kam hain.

Aksar main us din ko yád kartí hún jab ki main ne áp ke daftar men apne taín Masíh ko de diyá, aur yih wa'da kiyá ki zindagí bhar main Us kí pairawí aur ḳhidmat karúngí. Main ne yih wa'da dil o ján se kiyá, lekin ab mujhe ḳhauf hai ki áp se judá hone ke sabab se Use kahín bhúl na jáún.

Ek ḳháss mushkil yih hai ki main to Baibal ko barábar bagaur paṛhná cháhtí hún, lekin karún to kyá karún, ek to koí 'aláhida jagah nahín, jahán akelí

baiṭhkar paṛhá karúṉ, agar koí jagah mil bhí játí to koí na koí mujhe ḍhúṉḍhkar bulá le játá hai, tab be-dil hoke maiṉ kahtí húṉ, yih koshish be-fáida hai, bihtar hai ki maiṉ use tark karúṉ. Beshakk mere 'azíz gáhe gáhe Baibal to paṛhte haiṉ, lekin merí taraḥ ke paṛhne kí zarúrat na samjhke mujhe ṭhaṭṭhe meṉ uṛáte haiṉ. Áp kí bátoṉ ko yád karke, maiṉ dil se cháhtí húṉ ki apne chál chalan aur khush-mizájí se záhir karúṉ ki maiṉ sach much Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí pairau húṉ, lekin záhirá koí merá matlab nahíṉ samajhtá hai. Mihrbání karke jald is ḳhatt ká jawáb bhej díjiye.

Ráqima,
Áp kí shágird,
Mabel.

Is ḳhatt ko likhne se Mabel kí baṛí tasallí húí aur wuh phir ḳhushí se auroṉ kí ḳhidmat karne lagí, bá-wajúde ki kisí ne kuchh na kahá taubhí sab par záhir ho gayá ki Mabel meṉ baṛí tabdílí ho gaí.

Use apne chhoṭe bhái Phil se ek ḳháss ḳhushí hásil thí, wuh sáre gharáne ká khilauná thá, lekin ḳhásskar apní bahin ká baṛá piyárá thá.

Us ne qasd kiyá, ki jis waqt merá bhái chhoṭá hai, wuh Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká aisá bayán sunegá ki bachpan meṉ bhí Use piyár kare, aur kabhí Us se lá-parwáh na ho jáe. Go ki wuh baṛá piyárá laṛká thá, taubhí us ne ab tak na síkhá ki jo chíz maiṉ aksar mangtá húṉ, wuh hamesha mere wáste achchhí nahíṉ hai, aur auroṉ ne yih bhí na síkhá ki aksar 'Nahíṉ,' bolná, 'Háṉ' ke bolne se ziyáda muhabbat ká nishán hai, isí tarah se Phil apne ḳhándán ká chhoṭá sá bádsháh ho gayá thá.

Mabel bhí jald us kí wafádár ḳhádima ban gaí thí, aur go us ne qasd kiyá ki hattul imkán maiṉ use sachchá Masíhí banáúṉga taubhí us ne yih na samjhá ki is piyáre laṛke ko ḳhud-inkárí aur zabt karná zarúr síkhná hogá.

BAB II.

Ek din ká tazkira hai, ki shám ke waqt sárá gharána barámade par baiṭhe húe guftogú kar rahá thá, ki ekbárgí pánw kí áhaṭ sunáí dene lagí, aur thoṛí der men ek ḳhush-libás shaḳhs sámhne nazar áyá. Mabel ke wálid ne jald uṭhkar baṛí ḳhushí se salám kahke, ḳhair o 'áfiyat púchhí, aur apní kursí chhoṛke mihmán ko biṭháyá. Mabel ne mutlaq na pahcháná ki yih kaun hai, aur isí wajh se ghar ke andar jáná munásib samjhá, lekin us ke wálid ne fauran mana' kiyá aur isí tarah se samjháyá, ki "Beṭí, yih merá baṛá dost hai jo aksar ham se muláqát karne ke liye átá hai, tumháre jáne kí kuchh zurúrat nahín hai, baiṭhí raho."

Báp ká hukm sunkar Mabel phir baiṭh gaí, lekin apne siláí ke kám men mashgúl hokar bilkull ḳhámosh rahí; agar wuh nazar uṭhátí to ma'lúm ho játá ki yih sáhib i gair mujhe baṛí tawajjuh se dekhtá hai.

Go ki Mabel sukút men baiṭhí rahí, táham auron ne ápas men tarah tarah kí báten kín, aur isí tarah se mihmán kí ḳhaslat aur ḳhássiyat sáf záhir hotí thí. Us kí tarz o guftogú se 'ayán thá ki mizáj ziyáda jismání aur dunyáwí hai. Sunte sunte Mabel andar jáne kí baṛí ḳhwáhishmand húí, lekin wálid ke ḍar se gaí nahín. Das bajte hí mihmán jáne ke liye taiyár húá, aur ruḳhsat hote waqt málik i makán ne baṛí tákíd se kahá, "Jab tak áp yahán rahen, to zurúr bil-zurúr hamáre yahán áyá kíjiye, balki hamárá ghar áp hí ká ghar samajh líjiye." Baṛí ḳhushí se mihmán ne jawáb diyá, "Áp kí baṛí mihrbání, áp ke kahne ke mutábiq zurúr áúngá."

Jis waqt wuh chalá gayá thá, ghar ke sab log us kí ta'ríf karne lage, kapṛá baṛá 'umda, taríqa niháyat dilkash, guftogú dilchasp, ya'ne har ek bát men pasandída thá.

Mabel ḳhámosh baiṭhí thí ki báp ne baṛí ulfat aur shafaqat se kahá, "Beṭí, tum is waqt barí chup cháp ho, tum kuchh nahín̲ kahtí ho."

Mabel ne liház se kahá, "Main̲ kyá kahún̲, main̲ ne áj hí ke din is shaḳhs ko dekhá."

Báp ne jawáb diyá, "Hán̲, be-shakk áj hí ke din to dekhá hai, lekin ab se bahut se dekhogí. Mr. Singh niháyat ma'qúl ádmí hai aur merá 'azíz dost, is liye merá hukm hai ki sab ke sab ḳhushí aur mihrbání se us se milen̲."

Us rát Mabel bahut dilgír húí, ma'lúm detá thá ki us ke úpar ek bojh paṛá thá, lekin wuh ḳhud nahín̲ jántí thí, ki us ká kyá maqsad hai.

Us din se leke roz roz Mr. Singh áyá kartá thá, aur Mabel wálid ke hukm ke ba-mújib házir rahtí thí. Ek roz asnáe guftogú kisí shaḳhs ká tazkira húá jo niháyat díndár aur sargarm Masíhí hone se mashhúr thá, aur Mr. Singh ne kuchh ṭhaṭṭhebází se kahá, "Is qadr díndár hone kí kyá zurúrat hai?" Merá maqúla yih hai, dunyá men̲ rahkar hatt-ul-imkán dunyá kí sárí ḳhushí hásil karo. Aise logon̲ se mujhe bilkull nafrat hai. Dúsre din ká zikr hai ki us ne ráh i ta'ajjub se púchhá, "Kyá áp log pání ke siwá aur kuchh nahín̲ píte hain̲?"

Málik i ḳhána ne jawáb diyá, "Hán̲, main̲ ne dekhá ki aksar sharáb píne se baṛá nuqsán hotá hai, is liye iráda kiyá ki apne ghar men̲ áne na dún̲gá."

Yih sunke Mr. Singh ne kahá, "Mu'áf kíjiye, lekin merí ráe men̲ áp kí galatí hai, az-hadd sharáb píne se be-shakk harj hotá hai, lekin agar merá paṛos itná nádán hai ki wuh 'umda chíz se apná nuqsán kare, to kyá us 'umda chíz ko chhoṛ dene se main̲ apná nuqsán karún̲? Hargiz nahín̲."

Mabel ne apná kám háth se girá diyá, aur ta'ajjub se Mr. Singh ko dekh rahí thí, kyún̲ki us ne Iskúl men̲ síkh liyá ki sharáb kabhí aur kisí ke liye 'umda chíz nahín̲ hai.

Us kí kaifiyat dekhke Mr. Singh ne Mabel kí taraf mutawajjih hoke cháhá, ki is mazmún par usí se bahs

kare, lekin Mabel sharmindagí se ḳhámosh rahí. Isí tarah se Mr. Singh záhir kartá thá, ki maiṉ kis tarah ká ádmí húṉ. tau bhí Mabel ke siwá, sab us kí ta'ríf karte, aur us ke áne se shádmán hote the.

Jab chár din guzar chuke the aur Mr. Singh apne shahr ko rawána húá cháhtá thá, Mabel ke wálid ne baṛí mihrbání aur shafaqat se use apne pás bulákar kahá, "Beṭí, maiṉ tum se kuchh kahná cháhtá húṉ, idhar áke mere pás baiṭho. Tab hasb i zail guftogú húí."

Wálid. Beṭí, tum ne be-shakk samjhá ki Mr. Singh ke áne se kuchh matlab hai. Wuh hamárí ḳhátir nahíṉ, balki tumhárí ḳhátir áyá kartá hai. Us ká matlab tum se 'iláqa rakhtá hai.

Mabel. (Hichkicháke,) "Áp batáiye, mujhe aur Mr. Singh se kyá matlab hai, us kí tarz i guftogú se záhir hotá hai ki ham donoṉ meṉ kuchh muwáfiqat nahíṉ hai, balki har ek bát meṉ us kí ráe merí ráe nahíṉ hai."

Wálid. "Háe háe, maiṉ kyá suntí húṉ, kaun púchhtá hai ki tumhárí ráe kyá hai, tum bhúl játí ho, ki tum jawán laṛkí ho, aur apne báp ke iḳhtiyár meṉ. Batáo to, mere dost meṉ kaun sí bát páí játí hai jo merí beṭí ke nazdík burí hai?"

Mabel. "Abbá jí, áp mujh se náráz na hújiye, ḳháss bát yih hai, merí sab se baṛí ḳhwáhish hai, ki maiṉ apní zindagí Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí ḳhidmat meṉ guzárúṉ, aur Mr. Singh ká kuchh aisá ḳhiyál nahíṉ hai; wuh kahtá hai ki mujhe díndár logoṉ se nafrat hai."

Wálid. "Yih baṛí ḳhúbí kí bát hai, kyá Yisú' Masíh tumheṉ sikhátá hai ki apne má báp ká hukm na máno, aisí ta'lím mujhe Baibal meṉ dikhláo, aur maiṉ fauran tumhárí bát mánúṉgá?"

Mabel. "Maiṉ ne aisi bát Baibal meṉ kabhí nahíṉ páí," lekin yih likhá hai, ki Tum pahle Ḳhudá kí bádsháhat aur us kí rástbází ko ḍhúṉḍho. "Abbá piyáre, maiṉ áp kí akelí beṭí húṉ, áp mujhe apne pás rakhiye aur maiṉ har súrat se áp kí tábi'dár rahúṉgí, áp kyúṉ mujhe 'aláhida karná cháhte haiṉ?"

Wálid. "Beṭí, tumheṉ ma'lúm hai, ki maiṉ apne fáida ke wáste is intizám kí ḳhwáhish nahíṉ rakhtá húṉ, lekin tumháre hí fáida ke wáste; maiṉ ḳhushí se tumheṉ apne pás rakh letá, lekin kuchh hoshyárí se is bát par gaur karo.

Mr. Singh ke barábar tum kis ko páogí, súrat o sírat niháyat pasandída, ta'lím-yáfta bhí hai, ámadaní ziyáda pátá, har ek bát meṉ merí 'azíz beṭí ke láiq hai; agar maiṉ aisá 'umda mauqa' háth se jáne dúṉgá, tab áḳhir meṉ kyá hogá? Tum ne iskúl meṉ kyá síkhá ki is qadr nádán ban gaí ho?"

Mabel. "Suniye, tab maiṉ áp ko bat\u00e1úṉgí, maiṉ ne yih ta'lím páí, ki rúhání báteṉ muqaddam haiṉ, aur yih bhí ki har ek bát meṉ pahle yih daryáft karná ki Ḳhudá kí kyá marzí hai?"

Wálid. "To yih batáo, kyá kisí firishte ne ákar tumheṉ batá diyá ki Ḳhudá kí marzí nahíṉ hai ki tumhárí shádí Mr. Singh ke sáth ho jáe."

Mabel. "Abbá, mujhe mu'áf kíjiye, áp ne ḳhud kahá, ki merí dunyáwí taraqqí aur árám hogá, lekin rúhání taraqqí ká kuchh bhí zikr na kiyá."

Wálid. Zará ḳhámosh baiṭhe rahe, tab apní kursí se uṭhkar barí nárázagí se kahne lagá, "Yih niháyat ná munásib hai ki beṭí aise mu'ámale meṉ báp ke sáth bahs kare, maiṉ tumhárí bát ziyáda na sunúṉgá, maiṉ ne Mr. Singh se wa'da kiyá ki maiṉ apní beṭí kí shádí áp ke sáth karwá dúṉgá aur maiṉ apná wa'da kabhí wafá na karúṉgá. Ab bolo, tum merá kahná mántí ho?"

Mabel. (Rote, rote) "Maiṉ kyá jawáb dúṉ, maiṉ bol chukí húṉ, ki Mr. Singh mutlaq us ráh par nahíṉ chalte haiṉ, jis par maiṉ chalná cháhtí húṉ, to kyúṉkar ho saktá hai ki ham donoṉ sáth chaleṉ, wuh bhí mujh se náráz ho jáeṉge. Abbá, maiṉ hamesha áp kí beṭí rahúṉgí, mere liye koí intizám na kíjiye."

Wálid. "Chup raho, aur merí bát suno. Maiṉ tum ko ek mahíne kí fursat dúṉgá, tab tumheṉ jawáb dená hogá, merá ḥukm mánná, nahíṉ to ghar se jáná

hogá; ab chalo, aur mere sámhne mat áo, main tumhárá munh mutlaq dekhná nahín cháhtá hún."

Bechárí Mabel, chup cháp chalí gaí, us ká dil shikast húá, lekin majbúr thí.

Du'á karne kí táqat na thí, rone ke siwá kuchh bhí na kar saktí thí. Thorí der men Phil kí áwáz sunáí dene lagí. "May piyárí, tum kahán ho? Main dhúndhtá phirtá hún, aur tum kahín nahín miltín." Rafta rafta áwáz nazdík áí, darwáza khul gayá, aur Phil sámhne nazar áyá. Apní bahin kí yih hálat pákar bahut hairán húá, aur jald pás jáke gale lagá liyá, aur bare piyár se chúm liyá. "Bolo, kyá hai, kisí ne tum ko márá? Batáo to, main use márúngá."

Mabel ne kahá, "Kisí ne mujhe nahín márá, lekin is waqt merá ranj bahut hai."

Phil ne phir kahá, "Batáo, kyá ranj hai? Tab main tumhen tasallí dúngá."

Mabel. "Mere ranj ká sabab tumhárí samajh se báhar hai, lekin dobára tum mujhe tasallí de rahe ho."

Phir chhote larke ne zor se piyár kiyá aur kahá, "Bahin, jab main rotá hún, tum mere liye gít gátí ho, kyá main tumháre liye gít gáún?"

Mabel. Hán, zurúr gáo, bará achchhá lagegá."

Tab Phil surílí áwáz se gáne lagá.

"Yisú' mujhe kartá pyár,
  Garchi hún kamzor láchár,
Apne takht se dekhtá hai,
  Merí khabar letá hai.

Hán, Yisú' yár hai,
  Hán, Yisú' yár hai,
Hán, Yisú' yár hai,
  Yih Baibal se áshkár.

Do tín martaba us ne isí áyat ko gáyá, tab kahá, "Bahin, mujhe kuchh aur yád nahín hai." Mabel ne apne chhote bháí ko god men liyá, aur bare piyár se kahá, "Piyáre, aur kuchh zurúr nahín hai, merí tasallí bahut ho gaí."

Phil. "To phir na roegí?"
Mabel. "Nahíṉ, phir na roúṉgí. Ab rone kí kyá zarúrat thí? Wuh jo takht par baiṭhá hai, use piyár kartá hai, aur us kí sárí hálat se wáqif hokar us kí ḳhabar letá hai."

BAB III.

Kaí hafte guzar chuke the, lekin hálat men kuchh farq na húá. Mr. Singh ke nám ká zikr kabhí na hotá thá, aur Mabel ko sáf záhir thá ki mere sab 'azíz mujh se bahut náráz hain, aur is liye mujh se kam bolte hain. Aksar wuh akele kamre men baiṭhe húe is bát par sochá kartí thí, ki is amr ká kyá anjám hogá, aur yih sáya kab mere úpar se haṭ jáegá?

Un dinon men Phil us ká baṛá tasallí denewálá thá, lekin thoṛí der men wuh tasallí bhí us ke háth se játí rahí. Ek roz ká zikr hai ki Phil aur Mabel ek sáth alag ho ke baiṭhe húe gít gá rahe the, ki un ke báp ne dekhke apní bíbí se kahá, "Agar Phil ziyáda Mabel ke pás rahegá to wuh us ke ham-tabí'at ho jáegá, aur mauqa' pákar wuh bhí hamáre hukm se báhar ho jáegá, bihtar hai ki wuh us se judá rahe."

Khair, intizám kiyá gayá ki chhoṭá laṛká iskúl men paṛhe aur isí súrat se Mabel ká pyárá shágird aur khilauná us ke háth se nikal gayá, kyúnki jis waqt ghar men bhí thá, sab koshish karte the ki yih donon sáth na rahen.

Ab barsát ke din á gae aur ittifáq húá ki ek roz iskúl se áte waqt Phil bahut bhíg gayá. Kisí ne is bát ká khiyál na kiyá, kyúnki aksar barsát men log bhíg játe aur kuchh nuqsán nahín hotá hai.

Kaí roz ba'd laṛke ko bukhár áne lagá aur jis waqt bahut tez ho gayá, Ḍákṭar sáhib buláe gae the. Unhon ne dekhkar kahá, yih laṛká sakht bímár hai, kyúnki sardí phephṛe men asar kar gaí. Yih sunte hí Phil ke sab 'azíz niháyat pareshán húe, kyúnki wuh har-dil-'azíz laṛká thá aur sab ko ma'lúm detá thá ki agar Phil mar gayá to ghar ká chirág bujh jáegá. Rafta rafta bímárí yahán tak baṛh gaí ki bachne kí koí ummed na rahí aur baṛí dilgírí ke sáth log malk ul maut kí intizárí karte the. Ek din Phil kaí ghanṭe

ba'd hosh meṉ áyá, us kí áṉkheṉ chároṉ taraf kisí ko ḍhúṉḍhne lagíṉ. Us kí má ne púchhá, "Duláre, kyá hai? Kyá cháhte ho?" Laṛke ne jawáb diyá, "Merí piyárí Mabel kaháṉ hai?" Mabel píchhe baiṭhí thí aur apná nám sunke jald Phil ke pás áí.

Tab chhoṭe maríz ne kamzor áwáz se kahá, "Gít gáiye," aur Mabel palang ke pás ghuṭne ṭekkar gít gáne lagí. Jis waqt yih ḳhatm húá, phir áwáz áí, "Ek aur," phir, "Ek aur," jab tak ki níṉd áí aur Phil ḳhúb sone lagá.

Ba'd-azán kisí ne Mabel ko mana' na kiyá aur wuh chhoṭe maríz kí ḳháss tímárdár muqarrar húí.

Áḳhir ek rát áí, jab sab ke dil dhaṛakte the ki kal talak kyá hogá. Ḳhásskar Phil ke báp ko lá-intihá ranj o gam thá, us ke dil meṉ is ḳhiyál ne jagah páí ki sháyad yih merí sazá hai, is liye ki maiṉ ne apní beṭí se burá sulúk kiyá, aur isí ḳhiyál ke sabab se wuh aur bhí ziyáda pareshán thá. Ġair-mumkin thá ki wuh apne beṭe ke liye du'á kare, kyúṉki Ḳhudá zarúr aise gunahgár kí du'á na suntá.

Go ki ghar ke sab log Phil ke kamre meṉ jama' the, tau bhí us kí ghargharáhaṭ ke siwá koí áwáz sunáí na detí thí. Nágaháṉ qufl i ḳhámoshí ṭúṭ gayá, Mabel ke báp ne baṛí iztirábí se kahá, "Beṭí, tum hí apne bháí kí zindagí Ḳhudá se máṉgo. Wuh zarúr tumhárí sunegá." Fauran sabhoṉ ne palang ke cháróṉ taraf ghuṭne ṭeke aur thartharátí áwáz se Mabel ne minnat kí ki yih piyárá laṛká ham se judá n ho jáe.

Yih du'á ḳhatm hote hí ek aur áwáz sunáí dene lagí, aur betábí se ghar ke málik ne yúṉ du'á máṉgí. "Ai Ḳhudá, mere gunáhoṉ ko mu'áf kar, aur yih 'ináyat kar ki hamárá dulárá jíe yá mare, ham sab Terí taraf rujú' hoṉ aur Tere hí wáste apní zindagí basar kareṉ."

Phil kaí ghanṭoṉ tak waisá hí paṛá rahá, ba'd-azán áṉkheṉ khul gaíṉ aur Mabel kí taraf nazar kí, tab áhista se kahá, "Bahin, mujhe god meṉ lo." Mabel ne fauran god meṉ uṭhá liyá aur ṭahalne lagí. Phir áwáz áí, "Gít gáo," aur isí tarah se gít gáte húe

Mabel ṭahaltí rahí, yahán̲ tak ki háth pán̲w kán̲pne lage.

Tab báp ne us ke pás ákar baṛí ulfat se kahá, "Beṭí piyárí, mujhe do, tumháre háth dukhte hon̲ge." Mabel ne de diyá aur us ranj ke waqt us ke dil men̲ baṛí ḳhushí paidá húí, kyún̲ki use yaqín húá ki wuh bádal mere úpar se haṭ gayá.

Phil báp kí taraf nazar kar ke muskuráyá, go ki us ne bhí samjhá aur ḳhush húá.

Dúsre din báp ne beṭí ko akelí pákar god men̲ leke kahá, "Beṭí, ab main̲ ḳhúb samajhtá hún̲ ki tum pahle Ḳhudá kí ho, aur píchhe merí. Tum zindagí bhar pahle Ḳhudá kí marzí bajá láyá karo." Tab báp aur beṭí men̲ ek naí muhabbat shurú' húí.

Mabel kí du'á qabúl húí aur Phil maut ke panje se bach gayá. Rafta rafta us kí hálat men̲ taraqqí húí, aur ḳhauf játá rahá.

Ek roz us ne apní bahin se kahá, "Bahin, kyá húá, is ghar men̲ sab kuchh nayá ma'lúm detá hai, roz roz bandagí hotí hai aur Abbá ab baṛe shauq se Baibal paṛhte aur du'á mán̲gá karte hain̲, siwá is ke sab tum se baṛe khush ma'lúm dete hain̲; is ká kyá sabab hai?"

Mabel ne jawáb diyá, "Ai duláre, sabab tum hí ho, jis waqt tum qaríb ul marg paṛe the, ham sabhon̲ kí án̲khen̲ khul gaín̲, aur ham ne dekhá ki rúhání báten̲ sach much muqaddam hain̲."

Phir Phil ne kahá, "Bahin, tumhárí án̲khen̲ baṛí der se khulí hain̲, merí ráe men̲ sabab tum hí ho.

BAB IV.

Páṉch baras guzre, jab se phir maut ke panje se bach jáke, Phil dobára apne 'azízoṉ ko mil gayá.

Tab se is sáre gharáne meṉ baṛá farq ma'lúm detá hai, ḳhásskar ghar ká málik mutlaq nayá shaḳhs ban gayá hai.

Roz roz subh o shám du'á bandagí hotí, aur har amr se sáf záhir hotá hai ki usí makán meṉ Ḳhudá kí *yád hotí hai.*

Jáṛe ká mausam thá aur sardí ke máre sab log darwáza band kiye andar baiṭhe the. Nágaháṉ kisí ke páṉw kí áhaṭ sunáí dí.

Phil ke wálid ne kahá, "Beṭá, jáke dekho, kaun áyá hai?"

Thoṛí der meṉ Phil ne wápas ákar kahá, "Abbá, yih wuhí shaḳhs hai, jo us waqt áyá thá,jab maiṉ bilkull chhoṭá sá thá. Us ká nám Mr. Singh hai."

Mabel aur us ká báp donoṉ chauṉk paṛe. Jab se yih faisala húá ki Mabel kí shádí is waqt na hogí,tab se us ká zikr kabhí na húá. Go ki wálid ko ma'lúm thá ki Mr. Singh dúsre shahr meṉ naukarí karne ko gae haiṉ.

Sochte sochte barámde par jáke Mabel ke báp apne mihmán se mile aur ba'd-azáṉ donoṉ sáth kamre meṉ áe.

Ta'ajjub kí bát hai ki Phil ne Mr. Singh ko pahchán liyá, kyúṉki súrat o sírat meṉ baṛá tafáwat ho gayá. Poshák aisí waza'dár na thí, lekin ḳhusúsan chihre meṉ tabdílí ho gaí thí.

Mabel ne kamre ko chhoṛne ká iráda kiyá,lekin phir apná qasd badal diyá aur baiṭhí rahí.

Jab ḳhair o 'áfiyat púchh chuke, tab 'ámm ṭarah kí guftogú hone lagí. Ḳhásskar Phil kí bímárí ká bayán sunáyá gayá thá.

Yih laṛká hamesha bát chít karne ke liye ḳhúb taiyár thá, is liye jab mauqa' milá, us ne mihmán se púchhá, "Kyá áp ne merí bímárí kí ḳhabar nahíṉ suní?"

Mr. Singh ne jawáb diyá, "Nahín, main ne khabar nahín páí. Sháyad is ká sabab yih hai ki main bahut dúr chalá gayá thá."

Tab Mabel ke wálid ne kahá, "Hamen us waqt bará ranj húá, lekin ham Khudá ke bare shukrguzár ban gae hain."

Mr. Singh ne jawáb diyá, "Hán, beshakk jab ki larká bach gayá, áp log zarúr bare shukrguzár the."

Mabel ká wálid. "Hán, ham is bát se niháyat mashkúr the, lekin yih merá kháss matlab na thá; us se peshtar ham log goyá nínd men pare the, lekin jis waqt malk ul maut hamárí dahlíz par á khará húá, ham jág gae aur ummed karte hain, ki ham phir kabhí aisí nínd men na parenge."

Mr. Singh. "Áp batáiye, kis nínd ká zikr áp karte hain?"

Mabel ká wálid. "Ham goyá khwáb dekhte the ki yih dunyá aur us ká mál o 'ishrat aslí chíz hain. Khudá ká shukr ho ki us ne ham ko dikhláyá ki rúhání chízen muqaddam hain."

Tab Phil ne samjhá ki ab merí bárí hai aur yún kahá: "Abbá, áp bhúl gae, merí bahin Mabel khúb jágtí thí, aur sháyad us ne ham ko jagá diyá."

Mabel ká báp. "Betá, chup raho, ham log bát chít kar rahe hain."

Mr. Singh ne Mabel kí taraf nazar kí, lekin us kí ánkhen siláí ke kám par lagí húí thín.

Thorí der men us ne rukhsat lí.

Jis waqt wuh chalá gayá thá, Mabel kí wálida ne apne ádmí se kahá, "Agar ham logon men tabdílí ho gaí hai to Mr. Singh men aur bhí ziyáda farq hogá: wuh bilkull nayá shakhs ma'lúm hotá hai."

Phil. "Hán, abbá, áp ne dekhá, us roz jab wuh áyá thá, us kí poshák aisí khúbsúrat thí ki ab tak mujhe yád hai."

Mabel ká wálid. "Albatta us men barí tabdílí nazar átí hai, lekin batá nahín saktá ki us ká kyá sabab hai."

Phil. "Sháyad wuh bhí jág gayá hai, kyúṉ nahíṉ."

Mabel ne kuchh nahíṉ kahá, lekin us ke dil meṉ bhí Phil ká ḳhiyál áyá.

Hafte bhar tak Mr. Singh phir nahíṉ áe, tab wuh hasb i dastúr shám ko áe.

Jab thoṛí sí bát chít húí, us ne kahá, "Usí roz áp ne apná bayán sunáyá, áp kí 'ináyat ho to maiṉ apná bayán áp ko sunáúṉgá."

Mabel ká wálid, "Zarúr sunáiye, ham log baṛí ḳhushí se suneṉge."

Tab Mr. Singh kahne lagá, "Un dinoṉ meṉ maiṉ bahut hí náráz húá, yaháṉ tak ki yaháṉ rahná mujhe burá lagtá thá, is liye maiṉ ne iráda kiyá ki is shahr ko chhoṛ ke dúsre shahr meṉ já rahúṉ. Ḳhair maiṉ chalá gayá.

Ek hí shahr meṉ rahná nágawár húá aur sair karne lagá.

Ittifáqan ek shahr meṉ pahuṉchá, jaháṉ maiṉ ne Masíhíoṉ kí baṛí jamá'at ko páyá. Maiṉ ne kisí se púchhá, "Yaháṉ kyá ho rahá hai, maiṉ ne itne Masíhíoṉ ko ek hí jagah meṉ kabhí nahíṉ dekhá."

Tab maiṉ ne jawáb páyá, "Yaháṉ ek Convention ho rahá hai aur dúr dúr ke Masíhí ikaṭṭhe húe."

Convention ká nám kabhí suná nahíṉ aur ta'ajjub karne lagá ki yih kyá nayá tamáshá hai, bihtar hai ki maiṉ jáke dekhúṉ.

Daryáft húá ki sab log ek ḍere meṉ jama' hote haiṉ, aur 'ain waqt par maiṉ bhí házir húá.

Kaise batáúṉ ki maiṉ ne waháṉ kyá hál páyá.

Taḳhmínan hazár ádmí ikaṭṭhe húe, aur jab sab milke gít gáne lage, maiṉ ne aisí áwáz kabhí nahíṉ suní.

Ba'd-azáṉ ek bhái ne du'á kí. Tab mujhe ma'lúm húá ki yih koí 'ámm jamá'at nahíṉ hai.

Yaqín thá ki Ḳhudá isí jagah meṉ hai, aur yih log Ḳhudá se milne ke liye yaháṉ házir húe. Maiṉ bilkull Ḳhudá se milná nahíṉ cháhtá thá, is wajh se chupke se uṭhke ḍere se nikal chalá.

Din bhar mere dil men baṛí be-chainí rahí. Main phir ḍere ko na jáná chahtá thá. Taubhí goyá koí, jo mujh se zoráwar hai, wahán khínch raha thá. Wuh gálib húá, aur shám ke waqt main phir jamá'at men shámil húá

Main ne gít. du'á. wa'z. sab suná, lekin kháss isí ḳhiyál se mere dil par asar húá ki Ḳhudá is jagah men hai aur main us se chhip nahín saktá hún. Rafta rafta merí áṅkhon ke sámhne apní sárí zindagí ke gunáh á maujúd húe. Hán, bahut se kám bhí jin ko main ne gunáh na samjhá thá, ab aise ná-pák aur najis dikhái dete the ki main sharm ke máre rone lagá.

Ab main har ek majlis men házir hotá thá aur jaisá ki piyásá ádmí páni pítá hai, main har ek bát ko suntá rahá, lekin bojh aur bhí ziyáda bhárí hotá játá thá.

Ḳhair, áḳhirí din áyá, mere dil men yih ḳhiyál thá ki agar main áj ke din tasallí na páún to kyá karún? Mujhe ma'lúm thá ki aur log jin ke wuhí hál ho gae, tasallí aur árám páke ab niháyat ḳhush the, lekin mere liye kahín tasallí na miltí thí.

Áḳhirí meeting shurú' húí, bahutere Ḳhudá ká shukr aur sitáish kar rahe the aur main táríkí men baiṭhá thá.

Phir bardásht na ho sakí, main ne uṭhke kahá, "Mere liye du'á kíjiye, kyúnki main sab se baṛá gunahgár hún," tab ghuṭne ṭekke rone lagá.

Ek bháí ne uṭhke mere liye du'á kí, lekin main ne nahín suní. Main dúsre kí áwáz sun rahá thá.

Ma'lúm detá thá ki Ḳhudáwand Yisú' Masíh mere pás khaṛe hoke apne chhide húe háth mujhe dikhlá rahá thá.

Tab main ne jáná ki goki mere gunáh az-hadd the, taubhí Masíh ká ḳhún unhen dho saktá thá, aur shikasta dil se main ne us par ímán láke kahá, Ai mere Ḳhudá, Ai mere Ḳhudáwand, Main Ḳhudá se mil gayá, lekin ḍar játá rahá, kyúnki yaqín thá ki mere sab gunáh mu'áf húe.

Áp logon ne síkhá ki rúhání báten muqaddam hain, main ne bhí yih síkh liyá. Ḳhudá ká shukr ho.

"Ámín." Mabel ke wálid ne kahá, aur Mabel jo dil o ján se sun rahí thí, us ne apne chihre ko háth meṉ chhipáyá, aur Ḳhudá ká shukr kiyá.

Us waqt se leke Mr. Singh barábar áne jáne lage aur sab ḳhush the, kyúṉki wuh Masíh meṉ un ká 'azíz bháí thá.

Wuh Masíh kí ḳhidmat karne meṉ bahut hí sargarm bhí thá, aur aksar wuh sab ápas meṉ saláh karte the, ki ham log apne Ḳhudáwand kí Bádsháhat ko phailáne ke liye kyá koshish kareṉ?

Ek din aisá húá ki Mabel ke wálid Mr. Singh ke sáth kahíṉ já rahe the. Us ne dekhá ki áj merá sáthí chup sá hai, ma'lúm detá ki wuh kisí baṛí fikr meṉ hai. Thoṛí der meṉ ma'lúm húá ki yih kaun sí bát hai. Nágahán ḳhámoshí kí muhr ṭúṭ gaí aur Mr. Singh ne kuchh liház se kahá, "Maiṉ is waqt áp se ek bát púchhná cháhtá húṉ, jis par merí sárí dunyáwí ḳhushí mauqúf hai.

Mabel ke báp ne jawáb diyá, "Achchhá, jo kuchh dil meṉ hai, farmáiye."

Tab Mr. Singh ne kahá, "Áp ko yád hogá ki páṉch baras húe, maiṉ ne cháhá ki áp kí beṭí merí bíbí ho jáe.

Maiṉ ne baṛí galatí kí, kyúṉki maiṉ bilkull use páne ke láiq na thá. Maiṉ nahíṉ kahtá ki ab láiq húṉ, lekin ham donoṉ ek hí ráh par chalnewále haiṉ, aur ek hí Málik kí ḳhidmat karná cháhte haiṉ.

Un dinoṉ meṉ áp rází the, lekin wuh ḳhud rází na thí. Áp kyá samajhte, us ká dil waisá hí hai yá nahíṉ?

Mabel ke báp ne fauran jawáb diyá. "Bháí, un dinoṉ meṉ maiṉ rází thá, is liye ki maiṉ ne samjhá ki is intizám se merí beṭí kí dunyáwí taraqqí hogí, aur merí tabí'at mutlaq jismání thí. Merí beṭí kí tabí'at aur thí aur wuh rúhání taraqqí kí ḳhwáhishmand thí, aur is liye manzúr na kiyá.

Ab us ke dil ká hál mujhe ma'lúm nahíṉ. Wuh to kuchh bachcha nahíṉ hai, áp ḳhud us se púchhiye, agar wuh rází hai, maiṉ niháyat ḳhush hoúṉgá.

Dúsre din Mabel ke wálid ne apní beṭí se kahá, "Beṭí, mere kamre meṉ jáke likhne kí mez durust karo. Sab chízeṉ ulṭí pulṭí haiṉ."

Mabel fauran apne báp ke kahne ke muwáfiq gaí, thoṛá 'arsa guzrá ki Mr. Singh ne áke púchhá, "Mujhe áne kí ijázat hai?" aur jawáb ká intizár bhí na kiyá, lekin Mabel ke pás áyá aur yúṉ kahne lagá.

"Maiṉ áp se ek bát púchhne ke liye áyá húṉ. Páṉch baras húe, maiṉ ne cháhá thá ki áp se shádí karúṉ, lekin áp rází na thíṉ, ab maiṉ daryáft kartá húṉ ki áp ká dil waisá hí hai yá us meṉ kuchh tabdílí ho gaí?"

Dhímí áwáz se Mabel ne kahá, "Háṉ, tabdílí to húí." Phir Mr. Singh ne púchhá, "To ab áp rází haiṉ."

Aur Mabel ne kahá, "Agar mere wálidain rází haiṉ maiṉ bhí rází húṉ."

Jab yih ḳhabar phailí ki Mabel kí mangní Mr. Singh ke sáth ho gaí, tab sab ko baṛí ḳhushí húí.

Ḳhásskar Phil baṛá shádmán húá, kyúṉki wuh Mr. Singh ká baṛá dost thá. Us ke pás jáke us ne kán meṉ kahá, "Mujhe ma'lúm hai ki merí bahin ne áp ko kyúṉ pasand kiyá?" Mr. Singh ne púchhá, "Achchhá, to batáo, kyúṉ?"

Phir Phil ne chupke se kahá, "Is liye ki áp bhí ab rúhání bátoṉ ko muqaddam jánte haiṉ."

BAB V.

Shádí ká din á gayá thá aur ba'z log apne dilon men púchh rahe the ki kis tarah ká intizám kiyá gayá hai. Sach púchho is khiyál ká yihí sabab thá ki sabhon par 'ayán húá ki Mabel aur Mr. Singh donon rúhání mizáj rakhte hain, aur har amr men yih gaur-talab bát thí ki Khudá ko kyá pasand hogá?

Filhaqíqat shádí ke intizám ke báre men bahut guftogú húí, aur khándán ke har ek shakhs ne kuchh na kuchh kahá thá. Sab se ziyáda Phil apní ráe batátá thá, ki "Merí dánist men Mabel ke barábar koí bhí nahín hai, aur is liye zarúr hai ki us kí shádí barí dhúm dhám ke sáth ho."

Yih sunte hí Mr. Singh ne kahá, "Achchhá Phil, yih to batáo ki tumháre nazdík dhúm dhám se kyá matlab hai?"

Phil barí khushí se kahne lagá, "Merá matlab yih hai ki Mabel kí poshák is qadr be-bahá aur nafís ho ki dekhne se sab ta'ajjub karenge."

Mr. Singh. "Khair, aur kyá?"

Phil. "Girje kí árástagí zarúr ho, aur kháne píne kí chízen bahut hí achchhí aur mazedár honí cháhiyen, bájá bhí honá cháhiye."

Jab Phil ká bayán khatm ho gayá thá, Mr. Singh ne kahá, "Phil, tum bhúl gae ho ki ham logon ká khiyál hai ki rúhání báten muqaddam hain, aisí dhúm men rúhání báton ke liye jagah kahán hai?"

Phil ne bare ta'ajjub se jawáb diyá, "Shádí men rúhání báton kí kyá zarúrat hai, yih to dunyáwí taríqa hai?"

Mr. Singh. "Betá, tum ne is áyat ko nahín parhá, "Pas tum kháo yá pío, yá jo kuchh karo, sab Khudá ke jalál ke liye karo." Agar ham kháne píne se Khudá ke jalál ko záhir kar sakte to zarúr ham shádí men bhí kar sakte hain."

Phil bahut máyús hoke bolá, "Háe, háe, ham shádí

ke waqt bhí gít gáen aur du'á mángen, yih mujhe kuchh achchhá bhí nahín lagtá."

Tab Mabel ne barí shafaqat se púchhá, "Piyáre bháí, yih batáo, hamárá kháss mihmán us waqt kaun hogá?"

Phil sochne lagá, "Mujhe kyá ma'lúm, abhí tak main ne sab ká nám nahín suná, kyá ta'ajjub ki áp log musíbatzadon aur muflison ke siwá kisí ko na buláenge."

Mabel apne bháí kí báten sunkar muskaráne lagí, tab barí sanjídagí se kahá, "Phil, tum bhúl gae ho ki ham log kháss Khudáwand Yisú' Masíh se minnat karte hain ki Wuh hamáre bích men maujúd ho."

Thorí der ke liye Phil chup ho rahá, tab fakhriya kahne lagá, "Kyá Injíl men nahín likhá hai ki Khudáwand Yisú' Masíh shádí ko gayá, aur wahán logon ke liye us ne mai ko banáyá, mujhe yaqín hai ki áp log bilkull mai na piláenge?"

Mr. Singh chhote larke ko jawáb dene ke liye taiyár húá; zará taammul karke us ne kahá, "Beshakk Phil, jo tum ne batáyá, sach much ek mushkil hai, aur us ke báre men bahut kuchh likhá játá, aur kahá bhí játá hai. Ba'z log yaqín karte hain ki wuh mai jo Khudáwand ne banáí, so nashewálí chíz na thí, aur apne khiyál ke muwáfiq is bát ko sábit karte hain. Yih main nahín kah saktá hún, balki is bát par yaqín kartá, ki hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ne kabhí koí chíz na banáí jis ke zarí'e se ádmíon ko nuqsán húá, aur wuh gunáh men phans gae. Hamen yád rakhná cháhiye ki us zamáne men nashebází kí 'ádat na thí jaisá ki is zamáne men hai. Jo ho so ho, hamen is bát ká faisala karná kuchh mushkil nahín hai kyúnki Ásmání Bádsháhat ká qánún yih hai ki main kuchh na karún jis se mere bháí ke liye thokar ká bá'is ho. Darhaqíqat merá bháí sharáb píne se thokar khátá hai, is liye mujhe wájib hai ki main kabhí na píún, na apne ghar men áne dún. Kyá main apní khushí ke liye us chíz ko isti'mál karún jis se merá bháí halák hotá hai? Hargiz nahín."

Phil ne Mr. Singh kí báten sanjídagí se sunín, aur

phir kahá, "Achchhá, sáhib, áp ká faisala ho chuká hai, main kyá kah saktá hún, lekin agar sharáb na milegá, bahut log náráz honge."

Mr. Singh ne kahá, "Achchhá, náráz hone do, un kí nárázagí se kyá, agar Ḳhudá ḳhush ho; yih gaur-talab bát hai ki Ḳhudá kí kyá marzí hai?"

Jis waqt shádí ká din áyá—go ki ba'z logon ne hansí kí, aur Phil ke ḳhiyál ke muwáfiq sharáb na páne ke sabab se náráz húe, taubhí auron ne ḳhushí kí, aur yih kahá ki aisí 'umda shádí kabhí na húí. Dulhan aur dulhá ke chihre ásmání ḳhushí se raunaq-afroz húe, aur go ki dunyáwí kám men mashgúl the, taubhí Ḳhudá kí sachchí 'ibádat us waqt húí.

Usí roz kí shám ko miyán bíbí apne hí ghar akele baiṭhe húe ápas men bát chít kar rahe the. Asnáe guftogú men Mabel ne kahá, "Áj tamám din ek áyat mere dil men gúnj rahí hai."

Mr. Singh ne kahá, "Achchhá, batáiye, kyá hai?"

Phir Mabel ne kahá, "Yih áyat hai, Tum pahle Ḳhudá kí bádsháhat aur us kí rástbází ko ḍhúnḍho, to yih sab chízen bhí tumhen milengí." Beshakk, ham logon ne mutlaq is bát kí sachchái sábit kí. Dekhiye, Ḳhudá ne hamen sab ni'maten 'ináyat kín, hamen kisí tarah kí kamí nahín hai."

Mr. Singh ne baṛí sargarmí se kahá, "Hán, beshakk áp kí bát bilkull durust hai. Kásh ki ziyáda log is áyat ko mánte to itne máyús log nazar na áte."

Mabel ne púchhá, "Áp ká kyá matlab hai?"

Mr. Singh ne jawáb diyá, "Merá matlab yih hai ki ziyáda log pahle dunyáwí chízon kí talásh karte hain to aksar wuh un ko nahín páte, aur Ḳhudá kí bád-sháhat aur us kí rástbází se bhí mahrúm rah játe."

Phir Mabel ne kahá, "Merí dánist men bahut ach-chhá hogá ki ham log us áyat ko ek card par likhwá-ke apne kamre kí díwár par lagáen, to jab báhar ke log hamárí ḳhushhálí ko dekhke púchhenge, is bát ká kyá sabab hai to ham log us áyat se ishára karke jawáb denge. Is ká yihí sabab hai; áp bhí pahle

Ḳhudá kí bádsháhat aur Us kí rástbází ko ḍhúṉḍhiye to yih sab chízeṉ bhí áp ko mil jáeṉgí."

Mr. Singh ne apní bíbí kí bát ko dil se manzúr kiyá aur is kí wajh yih hai ki us ghar meṉ yih gawáh hamesha ḳhámoshí se sábit kartá hai, ki sach much rúhání báteṉ muqaddam haiṉ, aur jo koí pahle Ḳhudá kí bádsháhat aur Us kí rástbází ko ḍhúṉḍhte haiṉ, faqat un hí ko nahíṉ páte, lekin aur sab achchhí chízeṉ bhí hásil karte haiṉ.

IMAN LANE KI MUSHKILAT.

Ek Tamoilwar Qissa.

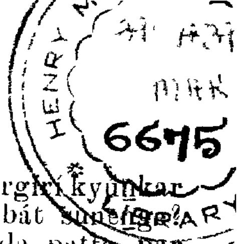
Tarjuma kiya gayá.

Ek din aisá húá ki ek kamlá karamkallá ke patte par rengtá phirtá thá, aur ek titlí jo usí patte par baiṭhí thí, yún us se guftogú karne lagí. "Dekho, yih piyáre nanhe anḍe jo yahán paṛe hain, thoṛe 'arse men mere bachche un men se niklenge; lekin afsos, sad-afsos! merí tabí'at niháyat 'alíl hai. Beshakk zindagí ke din thoṛe báqí hain, aur jab main na rahúngí, kaun mere bachchon kí ḳhabar-gírí karegá? Kamlá, tum bahut hí mihrbán aur shafíq ho, kyá tum mere bechare bachchon ko páloge, jis waqt main unhen yatím chhoṛ dúngí?"

Kamlá ne koí jawáb na diyá, aur titlí phir kahne lagí, "Tumhen kaí báton ko yád karná hogá, ḳháss bát yih hai, unhen apná khání na khiláo, kyúnki wuh is qadar názuk-mizáj honge ki os aur shahd un ká khání hogá, aur jab wuh uṛne ke qábil ho jáen, unhen pahle zará uṛne dená. Ai, hai, main bhúl gaí ki tum to ḳhud uṛte nahín, yih baṛí mushkil hai, lekin kyá karún, ab fursat nahín hai ki main dúsre pálnewále kí talásh karún. Main ne baṛí nádání kí ki apne anḍon ko aisí jagah men diyá jahán kamlá ke siwáe aur koí nahín miltá hai. Ḳhair, zarúr mere bechare bachchon kí ḳhabardárí karoge. Háe, háe, merá sir ghúmtá hai, piyáre kamlá, os aur shahd na bhuláoge."

Yih kahte hí titlí ká dam nikal gayá, aur kamlá, jis ne ab tak koí jawáb na diyá thá, anḍon ke pás akelá rah gayá.

Tab wuh kahne lagá, "Ai bechárí titlí, tum ne baṛá 'ajíb pálnewálá apne bachchon ke liye pasand kiyá. Agar tumhárí hoshiyárí tumhárí ḳhúbsúratí ke barábar hotí to tum kabhí aisá intizám na kartín. Main

jo rengnewálá húṉ, uṛnewálíoṉ kí khabargírí kyúṉkar kar saktá húṉ, aur wuh merí kaun bát sunegá? Ba-har súrat titlí mar chukí thí aur anḍe patte par paṛe the, aur chúṉki kamlá baṛá khushmizáj thá, is liye us ne manzúr kiyá ki jo kuchh maiṉ kar saktá húṉ, maiṉ karúṉgá. Táham fikr ke máre us rát ko kuchh níṉd na áí, agar so játá, sháyad koí anḍá uṭhá le játá, is liye har lahza un ke chároṉ taraf ghúmtá rahá, yaháṉ tak ki tamám ṭáṉgeṉ dukhne lagíṉ.

Is ghabráhaṭ meṉ yih khiyál paidá húá thá, ki maiṉ kisí jánwar se saláh lúṉ aur sochte sochte yád áyá ki qaríb ke khet meṉ ek chanḍúl ne apná ghoṉslá banáyá.

Kamlá ne us chanḍúl ko kahlá bhejá ki az ráh i mihrbání mere pás áiye, kyúṉki baṛá zarúrí kám hai. Fauran chanḍúl uṛ áyá, aur kamlá kí báteṉ sunkar khámoshí se nílgúṉ ásmán kí taraf uṛ gayá, aur nazaroṉ se gáib ho gayá. Baṛí der tak kamlá us kí intizárí meṉ rahá, lekin wuh áyá nahíṉ. Ákhirkár us kí áwáz sunáí dí aur kamlá máre khushí ke phúle na samátá thá. Jis waqt chanḍúl us ke pás á pahuṉchá, us ne kahá, "Niháyat hí khushí kí khabar hai, lekin afsos ki tum merí bát par yaqín na karoge." Kamlá náráz ho kar bol uṭhá, "Kyúṉ nahíṉ, jo kuchh maiṉ suntá húṉ, maiṉ us par yaqín kartá húṉ."

Chanḍúl ne jawáb diyá, "Khair, to suniye, pahle maiṉ tum ko batátá húṉ, ki wuh bachche kaun sá khá-ná kháeṉge. Tum kyá samajhte ho? Bhalá, aṭkal se batá do."

Áh i sard khíṉchkar kamlá ne kahá, "Os aur shahd, aur kyá?"

Chanḍúl ne kahá, "Nahíṉ, hargiz nahíṉ. Bahut 'ámm chíz kháeṉge jise tum ásání se páoge."

Kamlá ne kahá, "Karamkallá ke pattoṉ ke siwá maiṉ ásání se kyá pá saktá húṉ?" Chanḍúl khushí se kahní lagá, "Shábásh, tum ne bilkull ṭhík jawáb diyá, tumheṉ in bachchoṉ ko karamkallá ke pattoṉ se khiláná hogá."

Baṛí nárázagí se kamlá ne jawáb diyá, " Hargiz nahíṉ, in bachchoṉ kí máṉ kí áḳhirí wasíyat yih thí ki maiṉ wuh kháná na khiláúṉ."

Phir chandúl ne kahá, " Un kí bechárí má kuchh bhí nahíṉ jántí thí; lekin tum kyúṉ mujh se saláh lete ho, aur phir merá kahná nahíṉ mánte ho? Tum kisí bát par yaqín nahíṉ karte ho."

Kamlá bol uṭhá, " Áp aisá na kahiye. maiṉ sab báton par yaqín kartá húṉ."

Chanḍúl, " Achchhá to yih batáo ki un anḍoṉ meṉ se kyá paidá hogá?"

Kamlá, " Siwáe titlí, aur kyá? Áp kyúṉ púchhte haiṉ?"

" Ḳhair, to maiṉ kahtá húṉ ki un anḍoṉ se kamle niklenge; " aur yih kahkar chanḍúl balandí par parwáz kar gayá. Kamlá reṉgte reṉgte udásí se kahtá thá, " Kásh ki maiṉ bhí uṛ saktá, to maiṉ bhí bahut kuchh síkh letá."

Chanḍúl jo zará níche áyá, yih sunkar yúṉ gáne lagá, " Ḳhair, sab se 'ajíb bát suno, tum bhí ek titlí ho jáoge."

Kamlá náráz hokar bolá, " Uṛ jáo yaháṉ se, merí badnasíbí par mat haṉso, maiṉ phir kabhí tum se saláh na máṉgúṉgá."

Phir chanḍúl gáne lagá, " Maiṉ ne kahá ki tum yaqín na karoge."

Phir kamlá ne kahá, " Maiṉ sab bátoṉ par yaqín kartá húṉ, jo yaqín ke láiq haiṉ, lekin kaun yaqín karegá ki titlí ke anḍe se kamlá niklegá, aur ki kamlá titlí ban jáegá?"

Tab chanḍúl ne kahá, " Ai kamlá, maiṉ tum ko batátá húṉ ki yih kyá ráz hai. Maiṉ to aisá úṉchá uṛtá húṉ ki bahut sí 'ajíb chízoṉ ko dekhtá húṉ, lekin tum jo zamín par reṉgte ho, tum zamín ke siwáe kuchh bhí nazar nahíṉ karte ho, aur is liye 'ajíb bátoṉ par yaqín nahíṉ kar sakte aur bahut kuchh jo mumkin hai, gair mumkin samajhte ho."

Kamlá. " Áp kí bát durust nahíṉ haiṉ. Maiṉ baḳhúbí jántá húṉ ki kyá mumkin hai, lekin yih merá

lambá patlá badan aur bahut sí ṭáṉgeṉ titlí kí ḳhúbsúrat shakl ban jáná to zarúr gair mumkin hai."

Chandúl, "Ai nádán kamlá, tum nahíṉ jánte ho, ki jo báteṉ hamárí samajh se báhar haiṉ, ham ímán se qubúl kar sakte haiṉ."

Kamlá, "Ímán kyá chíz hai? aur maiṉ us ko kyúṉkar pá saktá húṉ?" Jis waqt yih sawál us ke muṉh se niklá, wuh chauṉk paṛá, us ke pás kuchh reṉgtá thá. Tab kyá dekhá ki aṇḍoṉ se kaí kamle nikal áe the. Sharminda hokar us ne iqrár kiyá, "Háṉ, beshakk yih bát samajh se báhar hai, lekin ímán láne se báhar na honá cháhiye."

MASIH KI KHADIMA

Prem Singh aur us kí bíbí Marthá, Itwár kí shám ko baṛí sanjídagí aur ḳhámoshí se kháná khá rahe the. Sháyad is ká yih sabab thá ki in donon̲ men̲ se Marthá ziyáda bát karnewálí thí, aur isí mauqa' par dastúr ke ḳhiláf wuh bilkull chupcháp baiṭhí thí. Kháne ke ḳhatm hone par Prem Singh ne apní bíbí se púchhá, "Kyá koí ranj kí bát hai ki áp aisí ḳhámosh baiṭhí hain̲?"

Marthá. "Hán̲, beshakk ranj kí bát to hai. Jis waqt Pádrí sáhib wa'z suná rahe the, aur ḳhásskar jis waqt bár bár yih kah rahe the, ki tum Masíh kí ḳhádima ho, main̲ ne apne dil se púchhá ki main̲ Masíh kí ḳhidmat men̲ kyá kartí hún̲? Mere dil ne yih gawáhí dí ki tú Masíh kí ḳhádima tak kahlá jáne ke bhí qábil nahín̲."

Prem Singh apní bíbí kí bát sunte hí chaunk paṛá. Wuh baḳhúbí jántá thá ki merí bíbí sachchí Masíhí hai, kyún̲ki thoṛá 'arsa guzrá, ek Mission húá aur yih donon̲ az sar i nau paidá húe, aur nae sire se apní zindagí guzránne lage. Yih wa'z jis ne Marthá ke dil par aisá asar kiyá, us ne bhí suná lekin us par itná pur-tásír na húá, aur agar us kí bíbí yih zikr na kartí hotí, to wuh zarúr us ká ḳhiyál phir na kartá.

Taammul karke us ne kahá, "Áp ko ghabráne kí kuchh zarúrat nahín̲ hai. Áp yaqínan sachchí Masíhí hain̲ aur dil se Ḳhudáwand ko piyár kartí hain̲."

Marthá. "To yihí bát hai, jis ke sabab se main̲ ghabrátí hún̲. Pádrí Sáhib ne kahá ki har koí jo Ḳhudáwand Masíh ko piyár kartá hai, zarúr bil zarúr Us kí ḳhidmat karegá. Mere dil men̲ Masíh kí muhabbat se kyá fáida, agar main̲ us ká izhár nahín̲ kartí hún̲?

Hán̲, ab yád áyá, Pádrí Sáhib ne yih bhí kahá ki agar ham Masíh ke hain̲ aur Us kí ḳhidmat nahín̲

karte to ham chor hain, jo dúsre ká gaban karte hain. Mujh ko yihí mushkil paṛí hai, ki main Masíh kí ḳhidmat kis súrat se karún?"

Prem Singh. "Hán, beshakk mushkil to hai. Wuh log jo Ḳhudá ke kám ke wáste muqarrar hain, bahut kuchh kar sakte hain, lekin kaun sá kám hai, jo áp ke láiq hai?"

Yih kahke Prem Singh uṭhke angnáí men chalá gayá, aur us ko yih ḳhiyál thá ki zará is mazmún ko sochkar is ke báre men kuchh guftogú karún.

Marthá ká dilí bojh aur bhí ziyáda bhárí ho gayá thá. Us ne apne ádmí se kuchh madad nahín páí, to ab kis se mánge? Andar kí koṭhrí men jáke us ne ghuṭne ṭek ke yún du'á mángí, "Ai Ḳhudáwand, Tú jántá hai ki main sach much Tujhe piyár kartí hún aur Terí ḳhidmat karná cháhtí hún, mujhe dikhlá de ki main kis tarah se Terí ḳhádima ban saktí hún?"

Ba'd-azán Marthá ko tasallí húí, kyúnki use yaqín húá, ki merí du'á qubúl húí aur 'ain waqt par jawáb milegá. Dúsre din sawere Baibal paṛhte paṛhte us kí nazar is áyat par paṛí, "Pas tum kháo yá pío, yá jo kuchh karo, sab Ḳhudá ke jalál ke liye karo." Is ko paṛhná thá ki Marthá sochne lagí. "Beshakk yih áyat merí du'á ká jawáb hai. Kyá mere wáste apne rozána qaul o fi'l se Ḳhudáwand Masíh kí ḳhidmat karná mumkin hai?

Kyá roz-marra ke kám se, ya'ne kháná pakáná, siláí karná, bachchon kí ḳhabardárí, aise kámon se Ḳhudá ká jalál záhir ho saktá hai?" Is ḳhiyál se Marthá ká dil bág bág ho gayá aur wuh umúr i ḳhándán jo mazdúrí kí súrat men ab tak pesh áte the, ab un se núrání jalál barasne lagá. Shám ke waqt jab donon miyán bíbí phir baiṭhe, Prem Singh ne Marthá ke raunaqdár chihre ko dekhke kahá, "Ab ranj nahín hai."

Marthá ne muskuráke kahá, "Nahín, ab to nahín hai, kyúnki main ne daryáft kyá ki main bhí Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí ḳhádima ban saktí hún." Tab apní áyat ko sunáyá.

Prem Singh ne ḳhámoshí se suná, lekin apne dil men kahá, "Agar merí bíbí Ḳhudá ke jalál ke wáste apne sáre kám kar saktí hai, to mujhe bhí apná hí kám isí tarah se karná cháhiye."

Marthá is bát kí bábat aur bhí ziyáda síkhná cháhtí thí, aur is iráde se jab Baibal paṛhtí, mazmún házá kí áyaten, jin men Masíh kí ḳhidmat ká zikr ho, talásh kartí thí. ek roz yih áyat milí, "Agar koí shaḳhs merí ḳhidmat kare to wuh mere píchhe ho le aur jahán main hún. wahán merá ḳhádim bhí hogá;" aur dúsre din yih milí, "Ham apne haqq men yih kahte hain ki Masíh kí ḳhátir tumháre gulám hain." Is áyat ko paṛhte hí wuh sochne lagí, "Mere maujúda kám káfí nahín hain, agar main Masíh kí ḳhádima hún, to Usí kí ḳhátir auron kí bándí banná cháhiye." Phir du'á mángne lagí, "Ai Ḳhudá, dikhlá de ki main kyúnkar auron kí ḳhidmat kar saktí hún."

Tín roz ke ba'd is du'á ká jawáb milá. Marthá ko ḳhabar milí ki ek paṛosin bímár paṛí hai. In donon men kuchh dostí na thí, kyúnki bad-mizájí ke sabab yih maríz auron se bahut kam miltí thí. Pahle Marthá ko us ke pás jáná nágawár ma'lúm húá, lekin jab yád áyá ki "Tum Masíh ke ḳhádim ho," fauran us ne dil men kahá, "Ai Ḳhudáwand, main Terí ḳhátir is kí bándí ban jáúngí," aur us ke pás jáne men derí na kí. Us paṛosin ko baṛá ta'ajjub húá jab ki Marthá yih kahke us ke ghar áí, "Kyá main áp ká kuchh kám kar saktí hún?"

Beshakk, bahut kám karná paṛá. Maríza ke liye khána pakáná, bachchon ko khiláná, ghar durust karná, wg. Shám ko jab sab kuchh ṭhík karke Marthá apne ghar jáne lagí, maríza ne us se kahá, "Batáiye, áp ne kyún is qadar merí ḳhidmat kí, kisí ne mere wáste kabhí aisá nahín kiyá."

Baṛí ḳhushí se Marthá ne jawáb diyá, "Bahin, main Masíh kí ḳhádima hún aur Us ne mujhe bhejá."

Us roz Marthá ke liye ek naí zindagí shurú' húí. Roz roz kisí na kisí kí ḳhidmat karne ke liye use mauqa' miltá thá, aur rafta rafta wuh aisí mashhúr

ho gaí thí ki musíbat ke waqt har 'aurat ká yih qaul hotá thá ki "Zarúr jáke Marthá bahin se madad mángúngí."

Ek roz Marthá ne apne ádmí se kahá, "Áj main ne ek niháyat hí 'umda áyat páí." Prem Singh ne kahá, "Achchhá, to batáo kyá hai?"

Marthá ne baṛí ḳhushí se yih sunáyá, "Us ke bande Us kí ḳhidmat karenge, aur wuh Us ká munh dekhenge." "Main azhadd ḳhush hún ki mujh ko kabhí Masíh kí ḳhidmat chhoṛne kí zarúrat na paṛegí."

Prem Singh. "Kyún?"

Marthá. "Kyúnki Us kí ḳhidmat is qadr masarrat-baḳhsh hai ki main kabhí us se judá honá nahín cháhtí hún." Prem Singh ne apní bíbí kí báten sunte hí kahá. "Aur main bhí áp ká namúna dekhke Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí ḳhidmat men shámil húá, aur main bhí us men abad ul ábád mashgúl rahná cháhtá hún."

ABADI JALAL.

Ek roz ká zikr hai ki Prem Singh nágahán andar *kí koṭhí men gayá, to kyá dekhá ki us kí bíbí Baibal* mez par rakhe húe paṛh rahí thí. Apne ádmí kí áwáz sunke sar uṭháyá, aur us ko ma'lúm húá, ki bíbí ká chihra ḳhushí ke máre raunaq-dár hai. Us ke pás jáke us ne púchhá, "Kyá paṛhtí ho ki is qadar ḳhushí paidá húí?"

Marthá. "Kyún ḳhushí na karún, jab ki main Ḳhudá ke jalál kí ummedwár hún?"

Is áyat ko suniye to áp bhí ḳhushí karenge. 'Yisú' Masíh ke wasíle se ímán ke sabab us fazl tak hamárí rasáí bhí húí, jis par qáim hain; aur Ḳhudá ke jalál kí ummed par faḳhr karen.' Yih bhí suniye, 'Ab Ḳhudá jo har tarah ke fazl ká chashma hai, jis ne tum ko Masíh men apne abadí jalál ke liye buláyá, tumháre thoṛí muddat tak dukh uṭháne ke ba'd, áp hí tumhen kámil, aur qáim aur mazbút karegá.' Kyá yih mumkin hai, ki main jánún ki Ḳhudá ne mujh ná-láiq ko buláyá ki Us ke jalál men sharík hún,

aur ḳhushí na manáún! Jis waqt main in báton par gaur kartí hún, main ḳhushí ke máre phúlí nahín samá saktí.

Prem Singh ne apní bíbí ke pás baiṭhke kahá, "Áp kí bát bilkull durust hai, lekin afsos sad afsos, wuh log bahut kam hain, jo un kí haqíqat ko jánkar isí tarah ḳhushí hásil karte hain."

Marthá. "Mere nazdík is ká sabab yih hai, hamárí ánkhen is qadar dunyáwí chízon par lagí rahtín ki Ásmání chízen hamen dikhái nahín detí hain. Agar ham is bát par, ya'ne ki ham Ḳhudá ke jalál men sharík honge, yaqín karte, ham Paulus Rasúl ke sáth kahte, 'Kyúnki merí dánish men is zamáne ke dukh dard is láiq nahín ki us jalál ke muqábil ho saken, jo ham par záhir honewálá hai,' aur ham kabhí chhoṭí mushkilát aur ranj kí báton ke sabab se na ghabráte, jis tarah ham aksar ghabráte hain. Jab tak ki ham auron men kuchh tafáwut nahín rakhte hain, to kyúnkar kah sakte hain ki ham is jalál ke ummedwár hain?"

Thoṛe 'arse ba'd Marthá ko in báton ko sábit karne ke liye mauqa' milá thá. Barsát ke mausim men saḳht buḳhár kí bímárí phailne lagí, aur Prem Singh ká gharána us se na bachá thá. Pahle donon bachche bímár paṛ gae, aur buḳhár itní shiddat se chaṛhá ki bachne kí ummed játí rahí. Áḳhir men buḳhár utar gayá, aur go ki zu'f bahut thá, bachne kí ummed phir paidá húí. Phir Marthá is bímárí men mubtilá húí aur us kí ján baṛe ḳhatre men paṛí thí.

Ab púchhná cháhiye ki us ká ímán is ázmáish men kaisá páyá gayá? Us ne ḳhud us waqt ká bayán ek dost ko likhá hai, so ham bhí is ḳhatt ko paṛh ke us kí kaifiyat daryáft karenge.

"Merí pyárí bahin, Main áp ko is musíbat ke waqt ká bayán kyúnkar likhún, aur yih bhí batáún ki main ne us waqt kyá síkhá, aur kyá rúhání fáida hásil kiyá?"

Pahle mere do beṭe bímár húe, aur jis waqt mujhe ḳhauf hone lagá ki merí god un se ḳhálí ho jáegí, usí

waqt záhir húá ki wuh is qadr pyáre hain ki main un ko jáne nahín de saktí. Ek rát merá ádmí zará árám karne ke liye dúsre kamre men gayá thá, aur main akelí donon bachchon ke pás baiṭhí thí, donon be-hosh paṛe the, aur shakk thá, ki sháyad kabhí phir hosh men na áenge Is qadar ranj o alam thá ki kyá batáún! Apni pareshaní men main ne yih du'á kí "Ai Khudá, main Terí hún, mujhe tasallí de aur merá dil mazbút kar." Thoṛí der men ma'lúm detá thá ki koí mere kán men yih alfáz bol rahá hai. "Go ki main maut ke sáye kí wádí men phirún, mujhe kuchh khauf o khatar na hogá, kyúnki Tú mere sáth hai; terí chharí aur terí láṭhí wuh hí merí tasallí ke bá'is hain." Be-shakk main maut ke sáye kí wádí men phirtí thí, lekin ma'lúm detá thá, ki kisí ne merá háth apne háth men thám liyá, aur sáf záhir thá, ki Khudáwand mere sáth hai. Goyá merá dil ek chaṭán par qáim ho gayá thá, aur sárá khauf aur ghabráhaṭ játí rahí. Main ne apne do bachchon ko Khudá ke háth men de diyá, ki jíen yá maren, Us ke pás rahen. Khair, mar nahín gae, rafta rafta bukhár utar gayá, aur wuh táqat páne lage. Ma'lúm detá thá, ki main ne un ko dobára Khudá ke háth se pá liyá.

Lekin bímárí ká waqt ab tak khatm na húá. Jab donon bachchon kí tabí'at kuchh sambhal gaí, main khud is bukhár men giraftár húí. Merí bímárí men yih farq thá ki main sáre waqt hosh men rahí, go ki zu'f ke máre main aksar bol na saktí thí. Ek roz main ne apne ádmí ko apne pás rote dekhá, aur is se samjhá ki sháyad is bímárí se na bachúngí. Pahle apne ádmí aur bachchon ke dukh ke sabab zará ghabráne lagí, tab yád ái ki main ne un ko Khudá ke háth men de diyá, to Usí ke háth men chhoṛ saktí hún. Nágahán yih do alfáz merí ánkhon ke sámhne chamak gae, "Abadí Jalál," aur niháyat khushí húí ki ab main Khudá ke jalál men sharík húngí.

Main ne ánkhen kholke ádmí ko isháre se apne pás buláyá tab baṛí mushkil se yih alfáz sunáe, "Abadí Jalál." Sháyad us ne hamárí guftogú kí yád kí

kyúṉki áṉsúoṉ ko poṉchhke, muskurá ke baṛe dulár se púchhá, "Kyá tum Us ká jalál dekhná cháhtí ho?"

Go ki maiṉ ne kuchh nahíṉ kahá, Us ne chihre se pahchán liyá ki maiṉ háṉ háṉ, bolná cháhtí thí. Palang par ghuṭne ṭekkar us ne Ḳhudá ká shukr kiyá ki Us ne ham donoṉ ko apne abadí jalál ke liye buláyá. Maiṉ apná hál kyúṉkar batáúṉ? Goyá maut aur bímárí gáib ho gaíṉ, aur un ke badle meṉ zindagí aur jalál záhir the. Maiṉ apne 'azízoṉ ke liye ziyáda ranj na kar saktí kyúṉki yaqín thá, ki wuh bhí thoṛí der meṉ mere pás áeṉge, aur us jalál meṉ sharík hoṉge.

Lekin jaisá áp jáṉte haiṉ, maiṉ ab tak is dunyá i fání meṉ házir húṉ, háṉ, wuh sone ke pháṭak jo mere sámhne khul gae, phir band húe. Lekin jis tarah maiṉ jáne ke liye taiyár thí, maiṉ waisá hí rahne ke liye bhí ḳhush húṉ. Ek bát sach hai, jab ham marne ke liye taiyár haiṉ to ham zarúr jíne ke liye bhí taiyár haiṉ. Hamáre Ḳhudáwand ká fazl zindagí aur maut donoṉ ke liye káfí hai.

Raqima áp kí dost. MARTHA SINGH."

Jis waqt yih ḳhatt Marthá ke dost ko milá, wuh baṛí fikr meṉ ḍúbne lagí. Yih sawál us ke sámhne pesh áyá. Kyá maiṉ bhí marne ke wáste taiyár húṉ? Us ko yih jawáb dená paṛá, na maiṉ marne ke wáste taiyár, na jíne ke wáste, aur yih ḳhwáhish paidá húí, ki maiṉ donoṉ ke liye taiyár ho ke, Abadí Jalál meṉ sharík ho jáúṉ. Isí tarah Marthá ne apne dost ko Masíh ke pás khíṉch liyá.

IKHTIYARI AUR TABI'DARI.

Ek tamsilwar Qissa.

Tarjuma.

Ek mazbút jawán shahd kí makkhí ne shahd jama' karne ke liye apne chhatte ko chhoṛ diyá.

Dúr uṛte uṛte wuh ek ḳhush-numá bág meṉ pahuṉchí, yaháṉ rang ba-rang ke ḳhushbúdár phúloṉ se bahut sá shahd jama' karke wuh wápas jáne ke liye taiyár húí, ki ittifáqan wuh ghar kí khulí húí khiṛkí se uṛke ek kamre ke andar áí.

Yih kháná kamra thá, aur ghar ke log us waqt kháne par baiṭhe the. Bát chít ke shor o gul se shahd kí makkhí ghabrá gaí, táham mez par kuchh miṭháí dekhkar wuh kháne ke liye us par baiṭh gaí. Ná-gaháṉ ek laṛke ne use dekhá aur chillá uṭhá, "Dekho dekho, shahd kí makkhí hai, ham use pakṛeṉ.

Ḍarte ḍarte bechárí makkhí idhar udhar uṛne lagí, aur baṛe zor se ek díwár se ṭakráí. Jab zará hosh meṉ áí, wuh is díwár par chalne phirne lagí.

Thoṛí der meṉ kisí kí áwáz sunáí dene lagí aur us ne dekhá ki do laṛke baṛe ta'ajjub se mujhe dekh rahe haiṉ. Tab un meṉ se ek ne kahá, "Dekho bahin, yih to mihnat karnewálí makkhí hai, us ne zarúr baṛí mashaqqat kí hogí, kyúṉki us ke pás bahut kuchh jama' hai."

Laṛkí ne púchhá, "Kyá wuh ḳhud shahd banátí hai?"

Laṛke ne jawáb diyá, "Háṉ, wuh use phúloṉ ke andar se nikáltí. Aksar maiṉ ne un ko mihnat karte dekhá hai. Lekin us ká faqat yihí kám nahíṉ hai, wuh aur bahut kuchh kartí hai, bechárí wuh mihnat karnewálí makkhí hai.

Tab laṛkí ne kahá, "Agar wuh mihnat kartí hai, to tum us ko bechárí kyúṉ kahtí ho?"

Laṛke ne jawáb diyá, "Kyá tumheṉ ma'lúm nahíṉ hai, ki kamáre mámúṉ kahte haiṉ ki sab log jo auroṉ ke wáste mihnat karte haiṉ, bechára aur tars ke láiq haiṉ."

Yih mahz is makkhí ká hál hai, chhatte meṉ malika makkhí hukm dene ke liye baiṭhí rahtí haiṉ, aur sab makkhíáṉ un kí tábi'dár hokar mihnat kartí haiṉ, un ke siwá sust makkhíáṉ bhí haiṉ, jo kuchh nahíṉ kartí haiṉ.

Laṛkí ne yih sunkar kahá, "To tín qism kí makkhíáṉ haiṉ. Ráṉí jo hukm detí haiṉ, mihnat karnewálí jo har waqt kám kartí haiṉ, aur wuh jo kuchh nahíṉ kartí haiṉ."

Laṛká, "Háṉ, tum ne ṭhík bayán kiyá."

Laṛkí. "Lekin yih batáo ki un meṉ se yih farq kis tarah ho játá hai, aur kaun faisala kartá hai, ki kaun malika hogí, aur kaun mihnat karnewálí?"

Laṛká. "Achchhá, maiṉ batátá húṉ, kal málí ne mujhe batáyá ki shurú' meṉ sab billkull ek-sáṉ haiṉ, lekin tarah tarah ká kháná hai, aur tarah tarah ke ghar aur jaisá kháná aur jaisá ghar waisí hí makkhíáṉ haiṉ. Dekho, sab kháná khá chukí haiṉ, ab hameṉ jáná hai."

Laṛkí. Zará ṭhahro, jab tak ki maiṉ makkhí ko jáne detí húṉ, tab use apne rúmál meṉ leke aur mihrbání se nazar karke us ne kahá. "Ai bechárí, agar tum dúsre qism ke ghar meṉ rahne játíṉ, aur dúsre qism ká kháná khátíṉ to tum malika ban játíṉ, kaise afsos kí bát hai, ki aisá na húá. Ab tumheṉ zindagí bhar mihnat karná paregí, yih kahke us ne rúmál hiláyá aur shahd kí makkhí phir ázád ho gaí thí.

Bág to waisá hí khush numá thá, aur har kahíṉ phúloṉ kí khúbsúratí aur khushbú maujúd thí, lekin bechárí makkhí ke liye sab kuchh badal gayá, aur kisí chíz meṉ mazá na thá.

Thoṛí der meṉ wuh chhatte meṉ pahuṉchí, jise us ne tawere aisí khushnúdí se chhoṛ diyá.

Jaldí se wuh shahd, jise us ne jama' kiyá, nikál-

kar us amír makkhí se kahá. "Main sab se ziyáda bechain hún."

Ek buḍḍhí makkhí ne jo nazdík baiṭhí thí, púchhá, "Kyún tum ne kyá kiyá, tum par kyá áfat guzrí?"

Sair karnewálí makkhí ne baṛí be-sabrí se kahá, "Kuchh nahín, kuchh nahín, áj main ne bahut sair kí aur apne báre men bahut kuchh síkhá is liye mujhe ma'lúm ho gayá, ki main sab se láchár hún."

Buḍḍhí makkhí ne kahá, "Yih to batáo, kis ne tum ko ai-í behúda-goí sikhláí."

Makkhí ne jawáb diyá, "Jo main ne síkhá, so sach hai, aur kuchh parwáh nahín ki kis ne mujhe batáyá."

Buḍḍhí shahd kí makkhí. "Beshakk, lekin yih baṛí hairat kí bát hai, ki tum apne áp ko is liye samajhtí ho ki kisí nádán ne tumhen aisá hí kahá, tum khúb jántí ho ki tum láchár na thín jab tak ki tum ne dúsre kí bát na suní. Merí ráe men tum baṛi be-waqúf ho, lekin aisá kahne se kuchh fáida nahín, is liye main chalí jáúngí."

Tab láchár shahd kí makkhí ne apne bháíon ko pás bulákar sab báten, jo is ke sunne men áí thín, un ko sunáín.

Sab ko ta'ajjub húá, aur ba'z náráz ho gaín.

Sair karnewálí shahd kí makkhí apní báton ke asar se khush ho'kar baṛí sargarmí se sunáne lagí ki malika ká honá bilkull ná-munásib bát hai, aur kuchh zarúr bhí nahín, bahut bihtar hotá agar sab ke sab barábar hotín.

Sab sunnewálon ke dil men baṛá josh paidá húá, ba'zon ne nasíhat kí ki wuh sab malika ho jáen, lekin is mu'ámale men koí kám karnewálí na hotí.

Dúsron ne kahá "Nahín, nahín, yih bihtar hogá ki koí malika na ho, balki sab kí sab kám karnewálíán."

Tab ek buḍḍhí ne púchhá. "Is men kyá fáida hogá, ham sab kám karnewálíán to hain."

Ákhir men shám ho gaí aur nínd men din kí ghabhaṭ aur pareshání bhúl gaí thín. 'Alassabáh, phir wuhí guftogú hone lagí, aur yih intizám kiyá gayá ki koí malika na ho.

Yih bát sab ne manzúr kí aur bagair koí hádí wuh sab chhatta ko chhoṛ ke báhar uṛ gaíṉ. Pahlí bát ká faisala yih karná paṛá ki nayá chhatta kaháṉ banáeṉ.

Kisí ne kahá. "Ek bág meṉ zarúr."

Dúsrí ne kahá. Khet meṉ."

Tísrí ne kahá. "Darakht sab se achchhá hai."

Phir chauthí ne kahá. "Meri ráe meṉ darakht kí dálí bahut achchhí hai."

Tab baṛá jhagṛá hone lagá, aur sair karnewálí makkhí ne baṛe gusse se kahá. "Maiṉ tum se baṛí náráz húṉ. ádhá din jhagṛá karne meṉ guzar gayá, aur ham ne kuchh bhí na kiyá."

Jhagṛá karnewálíoṉ ne jawáb diyá. "Kyá tum malika ban gaí ho. jáo aur apní khushí karo."

Fauran shahd kí makkhí ne un kí bát mání aur phúloṉ ke pás uṛ jákar shahd nikálne lagí. Itne 'arse meṉ wuh apná sárá dukh o taklíf bhúl gaí, aur niháyat khush húí.

Thoṛe din meṉ ek 'azíz us taraf áí aur makkhí ko akelá dekhkar púchhne lagí. "Tumhárí sáthí kaháṉ haiṉ?" Makkhí ne jawáb diyá, maiṉ ne unheṉ bág ke báhar chhoṛ diyá.

To wuh kyá kartí haiṉ?

"Jhagṛá kartí haiṉ."

"Kis kí babat meṉ?"

"Ki wuh kyá kareṉ?"

"Wuh bahut 'umda kám hai."

"To tum batáo, ham kyá kareṉ?"

"To pahle batáo, tumhárí 'umr kyá hai?"

"Sát din."

"Aur maiṉ?"

"Kaí mahíne sháyad."

"Tumhárí bát durust hai. maiṉ bahut buḍḍhí húṉ. Achchhá, piyárí, ab ham laṛáí kareṉ."

"Laṛáí kareṉ, kyúṉ? Maiṉ tum se bahut zor rakhtí húṉ, aur tumháre choṭ lagegí."

"To agar maiṉ tum se kam-zor húṉ, tum kyúṉ mujh se saláh máṉgtí ho?"

"Kam-zorí se kyá matlab hai?"

"Main tum se is liye saláh mángtí hún ki tum dáná ho aur main nádán."

"Tum kyá boltí ho, buḍḍhí aur jawán, kamzor aur ná-tawán, dánishmand aur nádán, sab kyúnkar barábar hain?" Achchhá ab ham faisala karen ki ham donon sáth rahengí.

"Bahut achchhá, balki ham kahán rahenge?"

"Pahle batáo ki ham donon men se kaun is bát ká faisala kare?"

"Tum zarúr, kyúnki tum dánishmand ho."

"Achchhá aur kaun kháná jama' karegá?"

"Main karúngí, kyúnki main zoráwar hún."

"Bahut achchhá, main malika hún, aur tum kám karnewálí."

Ab sair karnewálí shahd kí makkhí niháyat khush aur bashshásh thí, aur fauran apní pahlí sáthíon ko haṭáne ko gaí. Wuh ab tak jhagṛá kar rahí thín, lekin apní naí bát se un kí tabí'at bhar gaí thí, ba'z kám karne gaín, ba'z ghar gaín.

Jis waqt hamárí do shahd kí makkhíán chhatte men jáná cháhtí thín, to kisí ne un ko rok liyá. Kyún?

Thoṛí der men unhen ma'lúm ho gayá. Ek malika kí lásh nazar áí, jise kám karnewálí makkhíán dafn karne ke liye khínch rahí thín.

Is ko dekhkar baṛí iztirábí se shahd kí makkhí ne púchhá. "Kyá háá? Kyá mumkin hai ki yih hamárí malika kí lásh hai?"

Nahín, nahín, aisá nahín hai, áj hamárí do jawán malika ne laṛáí kí aur wuh jo un men se kamzor thí, mar gaí.

Safar karnewálí makkhí kuchh udás hone l gí kyúnki us ke dil men yih khiyál paidá húá thá, ki sháyad agar ham sab apní apní jagah men hotín to yih laṛáí nahín hotí.

Buḍḍhí makkhí ne kahá, dekho, malika bhí barábar nahín hai.

Shahd kí makkhí ne jawáb diyá, Hán, be-shákk,

ab yih bát merí samajh men á gaí, aur main phir aisí nádán na húngí.

Moti ki Bari Din ki Bakhshish.

Bare Din ká subh húá aur cháron taraf ghanton aur bájon kí áwáz se záhir húá ki áj shádmání aur khushí ká din hai.

Anand Singh apne barámade par baithe húe huqqa pí rahá thá, us ke dil men kuchh khushí na thí, aur auron kí khushí bhí us ko nágawár thí. Pichhle Bare Din se ek barí musíbat ne us ke ghar aur dil par sáya kiyá, kyúnki us kí 'azíz jawán bíbí us se judá ho gaí thí, aur jahán maut húí, wahán khushí kyúnkar mil saktí hai? Anand Singh ke wálidain Masíhí the aur isí liye wuh bhí Masíhí thá, aur apne bháion men is bát par fakhr kartá thá ki main ne kabhí koí náláiq kám nahín kiyá, lekin hamesha nek nám rakhá hai. Agar kisí ne us se púchhá, ki "Kyá áp haqíqat men Khudáwand Yisú' Masíh par ímán rakhte hain?" Yih zurúr bare josh se jawab detá, ki "Main zurúr Us par ímán rakhtá hún, kyún aisá sawál púchhte hain?"

Áj kal us ke ímán kí ázmáish ho gaí thí, aur záhir húá ki wuh ímán kis tarah ká hai? Yih sawál us ke dil men paidá húá ki jis waqt maut átí aur hamáre 'azízon ko le játí, agar us waqt hamárá dil itná ranjída aur tanhá hotá, jitná un logon ká jinhon ne Masíh ká nám nahín suná to Masíhí hone se kyá fáida? Hán, beshakk kyá fáida?

Jab wuh aise soch men pará thá, nágahán ek chhotí larkí, yih kahtí húí us ke pás daurtí áí, ki "Ai Abbá, Bará Din á gayá, áp khush hain, hai ná?" Apní chhotí betí ko dekh kar Prem Singh ke chihre par kuchh khushí númáyán thí. Us ne us ko Motí nám diyá aur haqíqat men wuh usí kí motí thí.

Apne wálid kí god men charh ke us ne us ke kán men kahá, "Abbá ján, main áp ko ek bát batáná cháhtí hún, ya'ne áj ke din main bahut hí nek larkí húngí, aisí nek ki áp ne mujhe kabhí nahín dekhá."

Anand Singh ne muskarákar púchhá, "Is bát ká kyá sabab hai?" Motí ne barí sanjídagí se kahá, "Is ká sabab yih hai, ki kal hamárí Ustání ne ham larkíon se kahá ki ham logon ká dastúr hai ki Bare Din par bakhshish den aur aksar ham bhúl játe hain ki Khudáwand Yisú' wuhí hai jis ko ziyáda dená lázim hai, kyúnki Us ká janam din hai. Main aur larkíon ke sámhne kuchh púchhne se sharmátí thí lekin School band hote waqt main ne Ustání se kahá, "Áp mujhe batáiye ki main Khudáwand Yisú' ko kyá de saktí hún, kyúnki main khushí se Us ko tuhfa dúngí." Zará taammul karke us ne kahá, "Merí dánish men Khudáwand Yisú' is se ziyáda khush hogá, ki tum achchhí larkí ban jáo. (Abbá, áp ko ma'lúm hai, ki main aksar nek larkí nahín hún, aur go ki áp mujhe sazá nahín dete, merí Ustání zarúr detí hain). Us roz tum koshish karo ki barábar tábi'dár raho, aur apní khushí karne ke badle men auron kí khushí karo. Yaqínan isí tarah se tum Khudáwand Yisú' ko khush karogí." Is liye main isí tarah se koshish kartí hún. Abbá ján, áp Khudáwand Yisú' ko kuchh nazr karenge, hai na?"

Jawáb páne se peshtar us kí god se utarke Motí ne apne báp ká háth pakar ke kahá, "Abbá ján, áp mere sáth áiye, main áp ko kuchh dikhláná cháhtí hún merí ek aur barí bát hai. Áj Bará Din hai, is liye merí do barí báten hain."

Jab Motí apne wálid ko dúsre kamre men le gaí, aur yih kahke díwár par ek likhí húí áyat dikhái, ki "Dekho, yih áp ke liye merí Bare Din kí bakhshish hai; aur main ne apne háth se us ko banáyá hai."

Anand Singh ne áyat ko dekhkar yih alfáz parhe, "Áj ke din tumháre liye ek Naját-dahinda paidá húá hai, Jo Masíh Khudáwand hai."

Yih alfáz tez rang men bane húe the, aur záhiran bachche ká kám thá, is sabab se wuh báp kí ráe men aur bhí ziyáda beshqímat thá. Bahut dinon se Motí us ko baná rahí thí, aur apne wálid kí khushí dekhkar niháyat khush húí.

Nágahán wuh bol uṭhí, "Ai Abbá, áp girje ko jáne ke liye taiyár nahín hain, aur ghanṭa baj rahá hai. Áj hí ke din derí karní munásib nahín hai. Zarúr jaldí kíjiye."

Anand Singh ne girje ko jáne ká kuchh iráda nahín kiyá, áj kal us ne yih dastúr chhoṛ diyá, lekin yih dekhkar ki beṭí kí máyúsí bahut hogí, us ne kahá "Achchhá, na ghabráo, main jald taiyár ho jáungá, aur apne kamre men gayá. Motí ko kabhí khabar na thí ki mere hí sabab se merá wálid girje ko gayá. Go ki Itwár ke din aksar baiṭhne kí jagah khálí rahtí, táham áj ke din sab bhar gaí thín. Girje kí arástagí bhí húí thí aur baiṭhne se peshtar Prem Singh ne dekhá, ki ek sutún par wuh hí alfáz lage hain, jin ko Motí ne mere liye banáyá thá; ya'ní "Áj ke din Dáúd ke shahr men ek Naját-dahinda paidá húá, ya'ne Masíh jo Khudáwand hai."

Khushí ke gít Us kí sitáish men gáe gae, jis ke Mujassam hone se Ásmán aur Zamín mil gae, aur mumkin ho gayá ki insán Khudá kí mánind ban jáen.

Anand Singh gáne men sharík na húá thá kyúnki us ká dil gáná nahín cháhtá thá. Pahle us ko gáne ká baṛá shauq thá, aur wuh apní bíbí samet girje ke gáne men madadgár thá. Jab se us kí bíbí kí áwáz zamín par band húí, tab se us ne apní áwáz bhí band karwáí. Afsos, ki us ne yád nahín kiyá, ki agar is dunyá ká gáná itná hí 'umda aur dilkash hai to kitná hí ziyáda Ásmán ká gáná míṭhá hogá, aur merí bíbí kí áwáz, jo aisí pasand átí thí, aur bhí ziyáda piyárí aur míṭhí hogí.

Bár bár Motí ne apne wálid ke chihre par ánkhen lagáín, goyá wuh us se púchhná cháhtí thí, ki áj Baṛá Din hai, áp kyún nahín gáte hain, us ne liház se kuchh na kahá, lekin khud ziyáda zor se gáne lagí.

Go ki ma'lúm detá thá, ki Anand Singh ke khiyál kahín dúr uṛ gae, táham wuh sach much zamín kí taraf nahín, balki Ásmán kí taraf lage the, aur bár bár dil lagáke, us ne wuh alfáz paṛhe jo us ke sámhne nazar áte the, ya'ní, "Áj tumháre liye ek Naját-

dahinda paidá húá jo Masíh Ḳhudáwand hai." Paṛhte paṛhte ma'lúm húá ki wuh alfáz *Naját-dahinda*, us ke dil par naqsh húe, aur wuh apne áp se púchhne lagá, "Maiṉ us Naját-dahinda kí bábat kyá jánṭá húṉ, aur is bát ká matlab kyá samajhtá húṉ. ki Wuh Ásmán se utrá, táki un ko naját de, jo halák honewále the."

Itne 'arse meṉ wa'z ká shurú' húá aur us kí taraf mutawajjih hokar us ne yih báteṉ sunín, "Us roz se peshtar kabhí yih ḳhabar Ásmán aur Zamín meṉ na phailí ki koí paidá húá hai, jo apne logoṉ ko un ke gunáhoṉ se naját degá. Kyá ta'ajjub kí bát hai, ki 1900 baras ke ba'd Hindustán hí meṉ nahíṉ balki tamám dunyá meṉ Us kí sitáish ho rahí hai, jo Ḳhudá ke jalál kí raunaq aur Us kí zát ká naqsh hokar ádmí ban gayá, táki Wuh apne bháíoṉ ko us dushman se bacháe, jin ke qabze meṉ wuh paṛe the.

Ai bháío, ai bahino, áp log is Naját-dahinda ko jánte haiṉ jo Masíh Ḳhudáwand hai? Kyá Us ne áp ko gunáhoṉ se naját dí? Kyá Wuh is waqt áp ko naját detá hai?

Anand Singh sun rahá thá, aur us ke dil ne jawáb diyá, "Nahíṉ, maiṉ us ko nahíṉ jántá húṉ, maiṉ kabhí Us se nahíṉ milá, maiṉ ne kabhí Us se naját páne kí minnat nahíṉ kí."

Tab Motí kí bát yád áí, us waqt us ko sunte hí wuh muskaráne lagá, lekin ab us ká matlab us kí samajh meṉ áne lagá. Beshakk naját páne ká yih matlab thá, Ḳhudá ká farmánbardár honá, auroṉ kí bhaláí kí koshish karná, apní ḳhushí na karná.

Tab us kí áṉkheṉ khul gaíṉ, aur us ne apne áp ko dekhá hai.

Us ne kab Ḳhudá kí farmánbardárí kí? Us ne kab samjhá ki agar maiṉ Masíhí nám rakhne ke qábil ho jáúṉgá to mujhe apne áp ká inkár karná, apní ḳhushí nahíṉ, lekin auroṉ kí.

Motí ne kahá, maiṉ ek hí din aisá hí karúṉgí, lekin beshakk sab Masíhíoṉ ko har waqt aisá hí karná lázim thá.

Tab us ke dil meṉ ek baṛí ḳhwáhish paidá húí, ki

main ek naí zindagí shurú' karún, aur Masíh ke afzal mubárak nám rakhne ke qábil ho jáún.

Nágahán us ko ma'lúm húá, ki wa'z khatm húá, aur jamá'at kharí húí. Tab ákhirí gít gáyá gayá. Wuh us ko khúb jántá thá.

"Main jaisá hún na 'uzr kar,
Sirf tere khún par ásrá dhar,
Aur takiya terí da'wat par,
Tujh pás Masíh ab átá hún."

Aur Anand Singh ká munh khul gayá, aur wuh alfáz jin ko us ne aksar labon se gáyá, ab wuh dil se gá rahá thá.

Ba'd us ke 'Ashá i Rabbání húí. Bár bár Anand Singh ne hasb i dastúr lá-parwáí se rotí kháí, aur mai pí, aur kabhí sawál us ke dil men na áyá, ki kyá main is ko lene ke láiq hún? Lekin ab kí martaba us kí náláiqí is qadar us par záhir húí, ki wuh mez ke pás jáne se dartá thá, lekin goyá koí us ko khínch letá aur thorí der men wuh auron ke sáth ghutná tektá thá.

Wuhí alfáz jinhen wuh aksar auqát sun chuká thá, ab bilkulll naye sunáí dete the. Dil o ján se us ne apne gunáhon ká iqrár kiyá, aur us Naját-dahinda ke nám se mu'áfí mángí, jin ke áne kí haqíqat usí roz us par záhir húí. In alfáz ko sunte hí, "Ai tum logo jo thake aur bare bojh se dabe ho, mere pás áo, aur main tumhen árám dúngá." Us ne jawáb diyá, "Ai Khudáwand, main áyá hún."

To aisá húá kí us Bare Din wuhí Naját-dahinda jo 1900 baras peshtar Ásmán ko chhorkar dunyá men áyá, phir ek gunahgár ke dil men dákhil húá, jis ko naját dene ke liye Us ne apní ján dí, aur phir ek gunahgár ke liye jis ne tauba kí, ásmán par khushí manáí gaí thí. Jis waqt Anand Singh girje se nikal gayá, us ko ma'lúm detá thá, ki main nayá shakhs ban gayá hún. Wuh Anand Singh jo girje men dákhil húá, ranjída, bojh ke níche dabá húá thá, yih bilkull khush o khurram thá. Ab dunyá kí súrat us ke

sámhne badal gaí thí, súraj ziyáda tezí se chamaktá thá, us ke doston kí milansárí us ko ziyáda achchhí lagtí thí. Beshakk is ká sabab yih thá ki wuh Yisú' Masíh men nayá makhlúq ban gayá thá.

Jab wuh ghar ko pahunchá, Motí barámde par us kí ráh dekh rahí thí, aur apne báp ke chihre ko dekhkar wuh bol uṭhí, "Ai abbá, subh ko áp bilkull khush na the, lekin is waqt áp mere barábar khush ma'lúm dete hain. Kyá kisí ne áp ko ek tuhfa diyá?

Anand Singh apní beṭí ká háth pakarke use us kamre men le gayá jis kí díwár par us kí áyat lagí thí, aur yih kahá, "Hán, beṭí main ne ek niháyat 'umda tuhfa páyá hai, jis se main bahut hí khush hún."

"To batáiye abbá, wuh kahán hai, áp mujhe dikhláne ke wáste us ko kyún nahín le áe?"

Anand Singh ne kahá, "Suno beṭí," "Aur main sab kuchh batáúngá, main ne us ko kahín nahín chhoṛ diyá, Khudá na kare ki main kabhí us ko chhoṛ dún."

Motí aisí hairán thí, us ne aur kuchh na kahá aur Anand Singh phir kahne lagá, "Beṭí, tum jántí ho ki áj kí khushí ká kyá bá'is hai, hai na?"

Motí ne tezí se jawáb diyá, "Hán, main zarúr jántí hún, aur kyá? Yih Khudáwand Yisú' ká Janam din hai. Us ke Janam din bahut se ho gae, hai na?"

"Hán, beshakk beṭí," Us áyat men likhá hai ki bahut din húe, ek Naját-dahinda paidá húá jo Masíh Khudáwand hai.

Main ne bachpan hí se is bát ko jáná, lekin áj hí ke din main ne us Naját-dahinda ko dekhá hai, aur Us kí áwáz suní.

Muta'ajjib hokar Motí ne kahá, "Abbá, áp batáiye ki Khudáwand Yisú' ko kahán dekhá, to main bhí Us ko dekhúngí. Merá khiyál thá, ki jab ham mar jáenge, jis tarah se merí má mar gaí, tab ham Masíh ko dekhenge, aur Us kí áwáz sunenge. Abbá ján, áp ká matlab yih nahín hai, ki áp bhí mar jáenge, tab main bilkull akelí hoúngí."

"Nahín, nahín, beṭí, yih merá matlab nahín hai,"

ham zinda hokar Khudáwand Yisú' ko dekh sakte hain. Wuh ham se kahtá hai, "Mere pás áo, aur jis waqt ham Us ke pás játe hain, ham Us ko dekhte hain, aur Us kí áwáz sunte hain."

Motí bol uthí, "Hán, hán, ab main samajhtí hún, áp apní bátiní ánkhon se Us ko dekhte hain; lekin áp ne nahín batáyá ki áp ko kyá bakhshish milí hai."

"Hán, betí, main ne to batáyá, Khudáwand Yisú' khud merí bakhshish hai. Us ne apne áp ko mujhe diyá hai."

Motí muskaráne lagí, "Yih to barí 'ajíb bát hai. Main ne Khudáwand Yisú' ko ek tuhfa diyá aur Us ne áp ko ek bakhshish dí, lekin zarúr hai ki áp bhí Us ko kuchh den, kyúnki Usí ká Janam din hai."

Anand Singh ne jawáb diyá, "Betí, main Us ko kuchh de chuká hún, main ne apne áp ko Us ko de diyá."

Jab din khatm húá, aur Motí kí ánkhen nínd se bhárí hone lagín, us ne apne wálid se kahá, "Abbá ján, go ki áj merí má hamáre sáth nahín hai, taubhí barí khushí húí, aur sab se achchhá Bará Din húá."

Anand Singh ne kahá, "Betí, yih merí tamám zindagí ká sab se achchhá din húá."

Phir Motí ne kahá, "Sháyad Khudáwand Yisú' jántá thá, ki ham donon akele honge, is liye Wuh khud hamáre pás áyá hai. Kyá áp kí ráe men merí má ko ma'lúm hogá, ki ham aise khush hain, wuh bhí is se khush hongí. hai na?"

Anand Singh ne jawáb diyá, "Sháyad Khudáwand Yisú' ne us ko batáyá, to wuh zarúr hamárí khushí se khush hongí."

Phir Motí ne kahá, "Merí má ham se bahut dúr to nahín hai, kyúnki Khudáwand Yisú' usí ke sáth hai, aur hamáre sáth bhí."

Us kí betí ke alfáz sunkar Anand Singh ke dil men barí shádmání húí, beshakk yih bát sach thí, us roz us ne apne Naját-dahinda ko páyá aur us kí bíbí bhí us ke nazdík á gaí.

Isí tarah se Anand Singh ne síkhá ki Khudá ke

Beṭe ká Mujassam hone ká din tamám dunyá ke liye hamesha ḳhushí ká din rahegá, is liye ki Wuh jo us roz apne logon̲ ko gunáh se naját dene ke liye áyá, ab tak zinda hai, aur har ek ke dil men̲ jo Use qubúl karne ke liye taiyár hai, rahne ke liye áegá.

EK TAMSILWAR QISSA.

Katne se Taraqqi.

Ek ḳhushnumá bág men̲ guláb ke peṛ kasrat se ug rahe the. ghar ke áge, píchhe, jahán̲ kahín̲ nigáh játí, wahán̲ rang ba-rang ḳhúbsúrat phúl nazar áte the, aur un kí ḳhushbú se hawá mu'attar hotí thí.

Ek dúsre ko dekhkar wuh ápas men̲ kahte the, kaun ḳhúbsúratí men̲ hamáre barábar hai? Wuh kaun sá bág hai jahán̲ aise 'umda guláb milte hain̲! Be-shakk hamárá málik niháyat ḳhushnasíb hain̲. Dekho, hamárá rang kaisá dil-kash, hamárí súraten̲ kaisí pasandída, hamárí khushbú kaisí dil-fareb.

Roz roz málí áyá kartá thá aur kuchh phúlon̲ ko toṛ ke le játá thá, aur wuh jo báqí rahte the, apne sáthíon̲ kí judáí se ranjída-khátir ho játe. lekin un ko yih tasallí milí ki wuh hamáre má ik ke ghar kí árástagí ke liye káṭe gae.

Ek roz aisá húá ki tamám kaifiyat badal gaí. Málí hasb i dastúr guláb ke peṛon̲ ke bích men̲ áyá, lekin us ke háth men̲ 'ámm tarah kí qain̲chí na thí. lekin aisí baṛí 'ajíb qain̲chí ki us ko dekhne se sab guláb tharráne lage. Málí ne kuchh udásí se phúlon̲ ko dekhá aur áh i sard khín̲chkar kahá, "Afsos ki aise 'umda phúl tabáh hon̲, lekin áyanda un se aur bhí ziyáda phúl milenge. Tab háth men̲ qain̲chí lekar wuh peṛon̲ ko zor se káṭne lagá aur na ek, na do. balki bís yá tís phúl ek dam zamín par gir gae.

Tab us 'umda ḳhushnumá bág men̲ áh o nála kí áwáz sunái dene lagí, kyún̲ki phúlon̲ kí tabáhí ká din áyá thá aur kahín̲ tasallí nahín̲ miltí. Baṛe zabardast háth se málí káṭṭá rahá yahán̲ tak ki nange peṛ har kahín̲ dikhái dete the, aur zamín par phúlon̲ ke ḍher paṛe the.

Áḳhir men̲ málí ne apná kám ḳhatm karke phúlon̲ men se kuchh uṭhá liye, aur kuchh phen̲k diye.

Bág ke dúsre hisse men aur per the jo apní khúbsúratí par názán the; apne ham-jinson ká burá hál dehhkar wuh ápas men kahne lage, "Háe, háe, be-shakk un ke phúl kam the, yá un men kuchh nuqs páe játe the, is wáste wuh tabáh kiye gae; ham to aise khúbsúrat aur be-'aib hain ki koí hamen tabáh na karegá, be-shakk málí kisí na kisí sabab se un phúlon se náráz thá aur gusse se un ko barbád kiyá. Kal un kí bát aur thí, kyúnki málí wuh khauf-nák qainchí leke un hí gulábon ke bích men bhí áyá aur un khúbsúrat phúlon ko kátne lagá. Phir ranj aur mátam kí áwáz wahán bhí sunáí detí thí aur thorí hí der men wuh per, jo apní khúbsúratí par názán the, chhote aur nange pare the.

Ab ghar ke ek taraf guláb ke per báqí the aur wuh kánpte húe kahne lage, kal hamárí bárí hogí, ham bhí zurúr barbád ho jáenge. Háe, háe, málí wuh muhlik qainchí leke áyá aur gulábon ne apne sir jhukáe aur tabáh hone ke liye taiyár the. Lekin kya dekhá, ki go ki málí kátne lagá tau bhí itná bahut nahín kátá aur peron par bahut se phúl báqí the. Wuh phúl jo bach gae, apní khush-nasíbí par názán the, lekin málí ne dhímí áwáz se kahá, " Yih Mem sáhiba kí barí nádání hai, agar main un ko bhí púre taur se kát letá to bahut hí fáida hotá."

Ab kátne ká kám khatm húá, bág kí khúbsúratí bhí khatm húí, hawá mu'attar nahín hotí thí, aur phúlon ko dekhne ke liye koí nahín átá thá; khushnumá bág wírán jagah ho gaí thí.

Do tín roz ba'd jab kuchh dil-jama'í ho gaí, do per ápas men guftogú kar rahe the. Ek ne dúsre se kahá, " Bháí, main soch rahá hún ki sháyad ham log galatí karte hain. Ham to málí se náráz hokar kurkuráte hain, ki us ne hamárá nuqsán kiyá, aur ham ko tabáh kar diyá, lekin yád rakhná cháhiye ki ham to apne nahín hain, ham apne málik ke hain, aur agar hamárá nuqsán húá to un ká nuqsán bhí húá, hamárí khúbsúratí se us kí ta'ríf kí játí hai, aur hamáre bure hál se us kí badnámí."

Dúsre peṛ ne púchhá, "To tumhárá kyá matlab hai?"

Pahlá peṛ. Bháí, merá matlab yih hai ki ham yaqín kareṉ, ki hamárá málik hamárí taraqqí aur bhaláí cháhtá hai. Agar ham sabr kareṉ to sháyad ham áḳhirish us ká matlab samjheṉge.

Tab tísre peṛ ne baṛe gusse se kahá, "Tum baṛe nádán ho, káṭne se taraqqí kyúṉkar ho saktí hai, tabáhí se bhaláí kyúṉkar ho?"

Pahlá peṛ. "Háṉ, bháí tum ṭhík bolte ho, maiṉ be-shakk nádán húṉ, lekin nádání bhí baṛoṉ par bharosa rakh saktí hai, aur jo ho, so ho, maiṉ yaqín karúṉgá ki hamáre málik apne hí peṛoṉ kí taraqqí aur ḳhúbsúratí cháhte haiṉ, aur wuh kabhí kuchh na kareṉge, jis se un ke peṛoṉ kí ḳhúbsúratí játí rahe

Tísre peṛ ne baṛí hiqárat se kahá, "Achchhá, yád rakho, tumhárá hál kaisá thá aur ab kaisá hai, tab batáo, ki tumháre málik ne tumhárí ḳhúbsúratí ke wáste koshish kí yá nahíṉ?"

Phir peṛ ne jawáb diyá, "Bháí, maiṉ kah chuká húṉ, ki maiṉ nádán húṉ, lekin maiṉ apne málik kí dánáí aur muhabbat sábit kar chuká húṉ, is liye maiṉ sabr kartá húṉ."

Tísre peṛ ne haṉske kahá, "Achchhá, batáo, kab tak sabr karoge?"

"Kyá batáúṉ, jab tak maiṉ húṉ, tab tak."

Tísrá peṛ. "Achchhá, aur jab yih thoṛí sí lakṛí, jo tum ko báqí hai, káṭí aur jaláí jáegí, to kyá?"

Pahlá peṛ. Bháí, maiṉ ne kahá ki maiṉ nádán húṉ, aur apne málik kí bátoṉ ko samajhne ke láiq nahíṉ balki maiṉ apne málik kí muhabbat ko jántá húṉ, aur bas.

Chha mahíne guzar chuke haiṉ ab peṛ ká kyá hál? Wuh wírán jagah kaháṉ hai, jis meṉ faqat ranj o mátam kí áwáz sunáí detí thí? Wuh to kahíṉ hai nahíṉ balki phir ḳhúbsúrat, ḳhushnumá bág us ke badle meṉ nazar átá hai.

Un chhoṭe káṭe húe peṛoṉ kí jagah meṉ 'umda ḳhúbsúrat phúldár peṛ har kahíṉ dikhái dete haiṉ,

to kyá málí ne me per lagáe hon? Hargiz nahín. To kyá húá? Achchhá, suniye, ki per ápas men kyá kahte hain? To sháyad ham samajh lenge.

Wuhí tínon per ápas men báten kar rahe hain. Ek to barí shádmání se boltá hai. "Ai bháí, khushí ke máre phúlá nahín samátá, dekho merí dálíán phúlon ke bojh se jhuktí hain, us zamáne men kabhí itne nahín the. Áj hamáre málik khud áe aur niháyat khush hokar us ne málí se kahá, "Beshakk, main un phúlon ko numáish-gáh ko bhej dúngá aur zurúr bil-zurúr in'ám milegá." Main niháyat khush hún ki merí khúbsúratí aisí mashhúr ho jáegí, aur sab názirín hamárí ta'ríf karenge.

Tab pahlá per bolne lagá, "Bháí, main khāss karke khush hún, is liye ki merí khúbsúratí se mere málik ká bará nám ho jáegá. Un ranj ke dinon men main isí liye afsurda-khátir thá ki merá málik khush nahín, main un ke liye be-kám hún."

Dúsre per ne kahá, "Ai bháí, un dinon ká zikr mat karo; un kí yád se main kánpne lagtá, kyá mumkin hai ki koí waqt merá kuchh aisá burá hál thá."

Tísrá per. Bháí, main tum ko ek bát batátá hún, jise main ne síkh liyá; us musíbat ke zarí'e se ham ne yih pasandída khúbsúratí hásil kí. Agar ham na káte játe to kabhí us naubat par na pahunchte.

Pahle per ne barí dil sozí se kahá, "Bháí, yih to ek bará bhed hai, lekin ek roz hamárá málik aur málí ápas men bát chít kar rahe the, ki málik ne kahá, "Ab mujhe yaqín hai ki jitne ziyáda wuh káte játe, utne hí ziyáda phúldár ho játe. Go ki main un ke bure hál dekhne se gurez kartá hún."

Tísrá per. Bháí, ek bát zurúr sach hai, ki ham kabhí apne málik kí muhabbat ke báre men shakk na láenge; jo ho so ho, main yaqín karúngá, ki wuh hamárí taraqqí aur khúbsúratí cháhtá hai.

Dúsrá per. Hán bháí, tum sach bolte ho, yih main bhí kah saktá hún, ki jis hál men main hún, so main rází hún, kyá chhotá nangá per, yá khúb-súrat phúldár per, kyúnki faqat ek bát cháhiye

ki merá málik khush ho, aur mere zari'e se us kí ta'ríf kí jae.

Tab us bág meṉ ek surílí áwáz sunáí dene lagí. aur yih alfáz sunne meṉ áe. "Aur bilfi'l har qism kí tambíh ḳhushí kí nahíṉ, balki gam ká bá'is ma'lúm hotí hai: magar jo us ko sahke puḳhta ho gaye haiṉ, un ko ba'd meṉ chain ke sáth rástbází ká phal bakhshish hai." 'Ibráníoṉ 12: 2.

Ek Mubarak kam.

Anandí baṛe soch meṉ baiṭhí húí thí, Itwár ká din thá, aur girje meṉ yih wird sunáyá gayá, ki Ḳhudáwand Yisú' ne ek bewa ko Haikal ke ḳhazáne meṉ do paise ḍálte húe dekhá, aur us kí ta'ríf kí.

Anandí ke dil meṉ yih ḳhiyál paidá húá thá ki mujhe yaqín hai ki agar mere pás do hí paise hote maiṉ kabhí girje meṉ na detí; to kyá sabab hai ki mujh meṉ aur us kangál bewa meṉ itná farq hai? Beshakk, jab Ḳhudáwand ne sab ke sámhne us kí ta'ríf kí, us kí baṛí 'izzat húí.

Agarchi Anandí itní garíb na thí ki do hí paise us ke pás báqí the, táham us kí basar kuchh mushkil se hotí thí. Is ká sabab yih thá ki thoṛá 'arsa húá us ká ádmí guzar gayá thá, aur us ke tín bachche the, to kyá ta'ajjúb kí bát ki us ke pás ḳhairát dene ke liye paise kam the.

Wuh ḳhiyál jo Itwár ke din us ke dil meṉ paidá húá, to Pír ko játá na rahá, lekin roz-ba-roz aur bhí ziyáda zor pakaṛtá thá. Wuh Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí sachchí shágird thí, aur is ḳhiyál se bahut ghabrátí thí, ki Ḳhudáwand Yisú' merí ta'ríf kabhí na karegá, háṉ, ho bhí saktá ki wuh mujh se náráz ho, aur púchhegá ki tum ne auroṉ ke liye kyúṉ kuchh nahíṉ diyá, yá girje ke ḳhazáne meṉ kyúṉ paisá nahíṉ ḍálá? to sharm ke máre maiṉ kyá jawáb dúṉgí? Jiswaqt is ḳhiyál se bahut beqarár ho gaí, tab du'á máṉgne lagí ki Ai Ḳhudá, is mu'ámale meṉ mujhe sikhá de, ki maiṉ kyá karúṉ. Ba'd-azáṉ us ká bojh

kuchh halká húá, aur wuh ráh dekhtí thí ki merí du'á ká jawáb kab milegá.

Thore din guzar gae the, ki ek roz Anandí kí ek ján-pahchán áí thí, aur bát chít karte húe us ne kahá, ki "Main ande kí talásh men hún, kisí Mem sáhiba ke ghar men koí bímár hai, aur us ke liye ande cháhiyen, is liye main ne Mem sáhiba se wa'da kiyá ki main un ke liye koshish karúngí, mujhe khiyál thá ki sháyad áp murgíán páltí hain."

Anandí ne jawáb diyá, "Mere to koí murgíán nahín hain, nahín to main khushí se ande detí. Thorí der men wuh 'aurat chalí gaí, aur gharwálí ekelí baithí rahí. Báten sochte hí afsos karne lagí, ki agar mere pás ande hote to main barí khushí se detí aur isí tarah se paise jama' kartí. Nágahán yih khiyál us ke dil men paidá húá, ki main kyún murgíán na pálún, aur yún fáltú paisá jama' karke khairát men de dún? Sháyad yih khiyál merí du'á ká jawáb hai.

Phir yih mushkil sámhne áí ki murgíon ke liye dám kahán se milenge? yih mushkil jald ásán ho gaí. Anandí ne sút mangwáke kuchh lace banáí; jab yih bik gaí, phir aur sút mangwáke aur lace banáí rafta rafta yahán tak paise jama' ho gae ki chár chhotí murgíon ke dám dene ke qábil ho gaí thí.

Barí khushí se Anandí ne apní murgíon ko pálá, aur beshakk Khudá ne us kí koshish par barí barakat bakhshí, kyúnki jo koí us ke ande khátá thá, so kahtá thá ki aise 'umda ande main ne kabhí nahín kháe. Ek chábí ká sandúq mangwáke us ne us men paise is iráde se jama' kiye, ki sál ke tamám hone tak phir nahín kholúngí.

Mahíne mahíne barí khushí se dekhtí thí, ki sandúq bhárí hotá játá hai. Khair, kholne ká din á gayá, aur Anandí barí khushí aur ummed se apne paise ginne lagí. Jis waqt us ne dekhá ki Rs. 11-4 hain, to is qadar shádmán húí ki ánkhon men ánsú bhar áe. Ghutne tekkar us ne Khudá ká shukr adá kiyá, kyún-

ki us ko yaqín thá ki Ḳhudá kí barakat se maiṉ aisí kámyáb húí.

Ba'd azáṉ ek aur kám us ko karná paṛá, ya'ní faisala karná ki in rupíoṉ ke sáth kyá karúṉ. Us ne pahle us se mashwara kiyá, jis kí ḳhidmat meṉ us ne paise kamáe, phir ek dost se saláh lí jo ḳhúb samajhdár thí. Áḳhirash yih hisáb kiyá gayá, ki girje ke chande meṉ 1 rupiye, kaṉgáloṉ ke liye 3 rupae, gair-Masíhíoṉ ke bích meṉ kám ke liye 3 rupae, marízoṉ ke liye 2 rupae chár áne.

To kyá Anandí apní kámyábí se ḳhush hoke baiṭh gaí? Hargiz nahíṉ, sál ba sál wuh aur bhí ziyáda kartí játí thí, aur auroṉ ne bhí us ke namúne ko dekhá, aur isí tarah kí koshish karne lagí. Kásh ki is chhoṭe bayán kí paṛhnewálíáṉ bhí is mubárak kám meṉ sharík ho jáeṉ.

GUMGASHTA NAHIN BALKI RASIDA.

Ek Tamsilwár qissa.

Tarjuma.

Kisí jangal meṉ ek táláb thá jis ke har chahár taraf ḳhush-numá daraḳht the aur jis meṉ bahut se kíṛe makoṛe aur bhunge rahte the. Un meṉ se ek bhamírí kí kíṛí, (ya'ne ek qism ká kíṛá jo paidáish meṉ ba-súrat kíṛá hotá aur bil-áḳhir ek ḳhúbsúrat chamkílí makkhí nikaltá hai,) is bát par sochá kartí thí ki jis waqt meṉḍak táláb ko chhoṛkar úpar chaṛhtá to kaháṉ játá hai? Is táláb, ya'ne dunyá ke báhar kyá hotá hai?

Sochte sochte us ne apne kisí sáthí se daryáft kiyá ki, "Bhalá, is ráz ko batá sakte ho ki jis waqt meṉḍak yaháṉ se játá, wuh kaháṉ játá hai?

Dúsre kíṛe ne jawáb diyá ki hameṉ is se kyá ġaraz ki meṉḍak kaháṉ játá hai? Hameṉ apne kám se kám hai, us se kyá sarokár?

Pahle bolnewále ne kahá, "Maiṉ is se bahut mushtáq húṉ. Jab tum log mujh se áge baṛh játe ho to go ki tum merí nigáh se ġáib ho játe, phir bhí yih mujhe ma'lúm hai ki tum thoṛe áge baṛh gae ho, magar meṉḍak ká mu'ámala bilkull aur hai. Kyá áp kí ráe meṉ wuh dunyá ko chhoṛ detá hai, phir dunyá ke báhar kyá hai?

Sunnewále ne jawáb diyá, "Chup raho, yúṉ befáida bak bak mat karo, isí dunyá ke kár o bár meṉ mashġúl raho aur áyanda jahán ke ḳhiyálát meṉ sir na phiráo."

Kíṛí in bátoṉ se kuchh past himmat ho gaí, tau bhí wuh meṉḍak ko bhúl nahíṉ saktí thí, aur thoṛe 'arse meṉ phir mukarrar aise hí sawálát daryáft karne lagí.

Rafta rafta us ne auron ko bhí ubhárá aur tab wuh sab mil ke idhar udhar púchhte phirte the.

Ná-gahán pání men barí halchal húí aur dekho ek bará mendak chhote kíron ke bích men kúdá.

Fauran kisí kíre ne dúsre se kahá, " Lo, isí mendak se daryáft karo ki wuh kahán jáyá kartá."

Yih kahná to bahut ásán thá, lekin jis waqt chhotí kírí bare mendak se bolná cháhtí thí, us ká dil dharakne lagá, táham himmat bándhkar wuh barí 'ájizí aur adab se kahne lagí, " Ai janáb, is náláiq bandí ko kuchh bolne kí ijázat hai? "

Mendak ne us par nigáh dálkar jawáb diyá, " Bihtar hai ki náláiq bandí chup rahe."

Phir kírí ne kahá, " Kuchh 'arz karne kí ijázat díjiye to áp kí barí 'ináyat hogí."

Mendak ne kahá, " Achchhá, hamárí balá se bake jáo."

Kánptí húí kírí bolí, " Huzúr, main áp se kuchh daryáft kiyá cháhtí hún."

" Achchhá púchho, kyá hai? "

Tab barí iztirábí se kírí ne kahá, " Janáb, yih farmáiye, is dunyá ke báhar kyá hai? "

Mendak, " Tum kis dunyá ká zikr kartí ho? "

Kírí, " Yihí hamárí dunyá, ya'ne hamárá táláb."

Phir mendak ne barí hiqárat se kahá, " Tum isí táláb ká zikr kartí ho, tum is ko dunyá samjhí baithí ho? "

Kírí zará tursh-rú hokar bolí, " Hán, hán, main is táláb ká zikr kartí hún, merí ráe men wuh dunyá hai."

Mendak, " Wáh wáh, tum barí hoshyár ho, ab yih batáo, agar yih táláb dunyá hai to is ke áge kyá hai?"

Kírí, " Yihí bát to hai, jo main áp se daryáft kiyá cháhtí hún."

Mendak, " Achchhá to main batátá hún, is táláb ke áge súkhí zamín hai."

Thorí der dono 'álam i sukút men baithe rahe, tab kírí ne púchhá, " To batáiye janáb, kyá wahán bhí tairne kí jagah hai? "

Mendak, "Kyá koí khushkí par tair saktá hai? yih to gair mumkin hai?"

Kírí, "Mihrbání karke yih to batáiye ki khushkí kyá hai?"

Mendak, "Tum to barí satánewálí ho, suno, khushkí kuchh aisí hí hai jaise táláb ká kíchar, balki pání na hone kí wajh se súkhí."

Kírí, "Pání nahín hai! to phir aur kyá hai?"

Mendak, "Yih sawál mushkil hai. Agar is ká káfí jawáb dún to tumhárí samajh men kyúnkar áegá. Merí dánist men to aisí báton ko chhor do jo tumhárí samajh se báhar hain kyúnki yih lá-hásil hai."

Kírí, "Huzúr, merí gustákhí mu'áf kíjiye, merí ráe men to bahut kuchh hásil hogá, is waqt main bahut hí beqarár hún, agar kuchh 'ilm hásil karne se mujhe qarár ho to bahut bihtar hai."

Mendak, "Tum merí bát kyún nahín mántí ho, ki ghabráná be-fáida hai. Tau bhí agar tum rází nahín ho saktí ho to merí píth par baitho, aur main tum ko khushkí tak pahuncháúngá, tab tum ánkhon se dekhogí ki wahán kyá hai?"

Kírí ne bahut khush hokar kahá, "Main áp kí is 'ináyat kí niháyat mamnún aur mashkúr hún."

Mendak, "Achchhá, merí píth par charh baitho, aur zor se pakro, nahín to gir jáogí."

Kírí ne mendak kí s láh par 'amal kiyá aur táláb ke kináre tak pahunchí.

Usí waqt mendak ne kahá, "Ab mazbútí se pakre raho, aur yih kahkar táláb se úpar charhke ghás par pahunchá aur bolá, "Ab dekho, khushkí kaisí ma'lúm hotí hai?" Magar jawáb na páyá.

Tab mendak ne samjhá ki kírí us kí píth par se gir gaí hogí aur us kí talásh men pání ke pás gayá, lekin kahín pata nahín lagá.

Bechárí kírí ká to yih hál húá ki harchand us ne mendak ko mazbútí se pakrá, phir bhí jis waqt mendak úpar charhá, gir parí, aur girí to aisí azíyat uṭháí ki fauran faisala kiyá ki táláb ke báhar bajuz maut

aur kuchh nahín hai, aur meṉḍak kí sárí báteṉ jhúṭh samjhíṉ.

Shám ke waqt jab kíṛí kháne kí talásh se lauṭ áí thí, us ne meṉḍak ko ek patthar par baiṭhe húe páyá aur us se bolí, "Kyá janáb, áp yaháṉ tashríf rakhte haiṉ, maiṉ khúb samajh gaí húṉ ki áp ne mujhe dhokhá diyá, aur yih bhí qábil i yaqín hai, ki áp is táláb ke báhar tashríf nahíṉ le jáyá karte haiṉ."

Meṉḍak, "Áp kí aisí báteṉ mujhe bahut burí ma'lúm detí haiṉ, lekin tumhárí nádání mu'áf kartá húṉ. Tum yaqín jáno ki jis waqt maiṉ ne tum ko apní píṭh par nahíṉ páyá to bahut ghabráyá aur pachhtáyá, tum ne kyúṉ mere kahne ke muwáfiq mazbútí se nahíṉ pakṛá?"

Ab kíṛí kuchh náráz hone lagí to meṉḍak bolá, "Achchhá, jo kuchh húá to bayán sunáo, maiṉ suntá húṉ."

Tab kíṛí ne apne hádise ká bayán sunáyá, aur khatm karke kahá, "Ab yih bát sáf záhir húí ki dunyá ke báhar maut ke siwá aur kuchh nahíṉ hai, to sach batáiye ki áp kaháṉ játe haiṉ?"

Is ke jawáb meṉ meṉḍak ne kahá, "Achchhá, merí dástán suniye, jis waqt maiṉ tum ko ḍhúṉḍh rahá thá, maiṉ ne ek niháyat dil-chasp nazára dekhá."

Kíṛí ne baṛe ishtiyáq se púchhá, "Batáiye, áp ne kyá dekhá?"

Meṉḍak, "Maiṉ ne tumháre ek bháí ko dekhá jo pání ko chhoṛkar úpar chaṛh rahá thá, yih sochkar ki tum log pání bahut pasand karte ho, maiṉ muta'ajjib hokar use dekhtá rahá, tab maiṉ ne kyá dekhá ki us kíṛí ká badan phaṭ gayá aur rafta rafta us meṉ se ek 'umda chamkílí makkhí nikal áí, aur apne paroṉ ko dhúp meṉ phailáke wuh shu'le kí tarah chamaktí húí uṛ gaí."

Kíṛí, "Beshakk yih niháyat 'ajíb bayán hai."

Meṉḍak, "Achchhá, to batáo ki tumhárí ráe us ke báre meṉ kyá hai?"

Kíṛí, "Jo áp kí ráe hai merí ráe bhí hai."

Meṉḍak, "Tumhárí baṛí mihrbání. merí ráe meṉ

to yih bát jo maiṉ ne dekhí hai, tumháre tajassus ká sabab hai. Ab maiṉ ḳhúb samajhtá húṉ ki yihí sabab hai ki tum hamesha dúsrí dunyá ke báre meṉ sawál púchhtí ho."

Kíṛí, "Háṉ, beshakk, basharte áp kí bát qábil i i'tiqád ho."

Meṉḍak, "To yád karná ki tumhárí be-ímání se mujhe kuchh harj na hogá, lekin tumhárá nuqsán zurúr hogá."

Kíṛí, "To áp kí ráe meṉ wuh 'umda ḳhushnumá makkhí pahle merí mánind faqat ek kíṛí thí?"

Meṉḍak ne is ká koí jawáb nahíṉ diyá lekin kíṛí se kahá." Ab rát hone lagí, so jáo, maiṉ bhí so játá húṉ."

ESTHER AUR MARYAM KA QISSA.

BAB I.

Naql hai ki ek roz kisí gáwn̲ men̲ yih ḳhabar mashhúr húí ki rát ko ek 'aurat daf'atan haiza se mar gaí. Agar shahr hotá to sháyad bahut kam log sunte, lekin thoṛe logon̲ men̲ se ek ká marná baṛí bát ma'lúm detí hai; is wáste baṛá charchá húá. Sunnewálíon̲ men̲ ek 'aurat náme Maryam thí, jis ko ziyáda ranj thá. Wuh marhúma kí paṛosin thí aur donon̲ ke ghar ámne sámne the. Sháyad Maryam ke ranj ká yihí sabab thá ki go ki wuh Dáúd kí má se is qadar nazdík rahtí thí, táham jhagṛe ke máre do baras se us ne us se ek bát na kahí.

Jis waqt Esther kí tabí'at ziyáda ḳharáb hone lagí, us ke ádmí ne Maryam ke pás ákar, use jagáyá, aur kahá ki "Áp mihrbání karke Dáúd kí má ke pás áiye kyún̲ki us ká bahut hí burá hál hai. Pahle Maryam ne jáne ko manzúr na kiyá, phir pachhtáke chalí gaí. Algaraz Esther do tín ghanṭe ke 'arse men̲ tamám húí, aur subh ko dafn húá.

Ab Maryam ko baiṭhne aur sochne kí fursat milí, aur beshakk wuh baṛe soch men̲ paṛí thí. Guzrí húí báten̲ us ke sámne pesh áín̲, us ká jhagṛá Esther ke sáth, aur phir us kí muhlik bímárí, aur nágahání maut. Ek bát se wuh baṛí ḳhush thí ki jis waqt main̲ buláí gaí thí, main̲ ne jáne ká inkár na kiyá.

Tab ek aur ḳhiyál us ke dil men̲ paidá húá; Esther ke dafn hone ke waqt logon̲ ne gít gáyá, jis kí pahlí bát yih thí, "Hamesha Rabb ke sáth." Maryam ko is bát se ta'ajjub húá kyún̲ki sabhon̲ ke liye gít nahín̲ gáyá játá thá, sháyad is ká yih sabab thá ki Esther achchhí gánewálí thí, aur girje men̲ rág uṭhátí thí. Wuh chár alfáz Maryam ke dil men̲ gún̲j rahe the aur wuh un ko bhúl nahín̲ saktí thí. Kal Esther mailá kuchailá kapṛá pahine húe gusse men̲ chillá

rahí thí, áj wuh Khudá ke sáth hai. Us ke hál meṉ be-shakk tabdílí ho gaí thí, kyá us ke dil kí tabdílí bhí húí?

Tab yih sawál us ke sámhne pesh áyá, wuh kaisí jagah hogí jis meṉ Esther ab khushí aur árám ke sáth rahtí hai? Is khiyál se wuh apní taraf dekhne lagí, aur us ko iqrár karná paṛá ki maiṉ Esther par 'aib lagá nahíṉ saktí húṉ, maiṉ us se kuchh bihtar nahíṉ húṉ; maiṉ bhí laṛtí jhagaṛtí húṉ, apne bachchoṉ ko mártí píṭṭí húṉ, maiṉ bhí Khudá se milne ke liye Esther se ziyáda kuchh bhí taiyár nahíṉ húṉ.

Tab apne áp ko samjháne lagí ki mujhe is qadar ghabráne kí kyá zarúrat. Kyá ham dono Masíhí nahíṉ haiṉ? Aur kyá sab Masíhí log Ásmán ko nahíṉ pahuṉchte haiṉ? Sháyad ráste par kuchh ho játá hai jis ke zarí'e se wuh log jo taiyár nahíṉ haiṉ, taiyár ban játe haiṉ. Khair, jo ho so ho, yih merá kám nahíṉ hai, jo maiṉ kar saktí húṉ, maiṉ to kartí húṉ, girje ko jáyá kartí, kabhí kabhí Baibal ko dekhtí, aur du'á bhí kartí húṉ, aur kyá báqí hai?

Go ki Maryam isí tarah apne dil ko tasallí-bakhsh báteṉ sunátí thí, táham wuh mántá nahíṉ thá, aur ghabráhaṭ band nahíṉ hotí thí.

Ek din us ne apne ádmí se púchhá ki, "Áp kí ráe meṉ Esther bahin ab kaháṉ hai?"

Us ká ádmí yih sunkar chauṉk paṛá tab kahá, "Tum kyúṉ aisí bát púchhtí ho? Kyá Baibal meṉ nahíṉ likhá hai ki jo koí Yisú' Masíh par ímán látá hai, so ásmán par játá hai?" Yih kahkar wuh chalá gayá.

Apne ádmí kí bát sunkar Maryam ko kuchh tasallí húí, Baibal ká nám sunne se use yád áyá ki us kitáb se maiṉ kuchh síkh saktí húṉ. Jawání meṉ wuh us ko barábar paṛhá kartí thí, lekin áj kal kám dhandhoṉ meṉ phaṉskar bahut kam dekhtí thí.

Mauqa' pákar us ne kitáb kí talásh kí, aur jab páí, rúmál se poṉchhá aur kuchh paṛhne ke liye baiṭh gaí. Us ko yád rahá ki Mukáshafa kí kitáb meṉ ásmán ká bayán likhá hai, is liye us maqám par Baibal kholke

dekhne lagí. Us ne yih 'umda bayán páyá aur baṛí ḳhushí se paṛhne lagí, beshakk. Masíhí honá baṛí mubárak bát hai. Áge paṛhte hí yih alfáz pesh áe, "Koí nápák chíz kisí tarah is men̲ dáḳhil nahín̲ ho saktí hai." to Esther ká bad mizáj aur burí báten̲ us men̲ kyún̲kar pahun̲ch saktí hain̲? Yih sawál bhí niklá. Merí burí 'ádaten̲ us men̲ kyún̲kar ho saktí hain̲? Is bayán men̲ girje ko jáne aur Masíhí nám rakhne ká kuchh zikr bhí nahín̲ thá balki yih ki us men̲ koí ná-pák chíz dáḳhil nahín̲ ho saktí hai?"

Tab Maryam ke sámhne us kí zindagí bhar ke gunáh dikhái dene lage, aur wuh niháyat sharmáne aur ḍarne lagí. Phir kitáb men̲ dekhá aur yih paṛhá, "Rúh aur dulhin kahtí hain̲ ki á, aur jo koí piyásá ho, wuh áe aur jo koí cháhe áe, aur áb i hayát muft piye."

Kull báten̲ us kí samajh men̲ nahín̲ áín̲; lekin itná us ne samjhá ki main̲ bulái játí hún̲. Beshakk wuh jo ásmán ká Málik hai, use sárí nápákí se pák kar saktá thá aur dakhl dená Usí ke iḳhtiyár men̲ thá.

Tab us ne Us ke pás jákar apná sab bayán sunáyá, aur apne áp ko Us ko supurd kiyá, aur us Ḳhudáwand ne, jis ne use apne pás buláyá, use qabúl kiyá, aur ásmání ghar ko jáne ke liye taiyár kiyá.

BAB II.

Maryam niháyat gussa húí aur wuh yih samajht thí ki gussa bejá hai.

Bát yih hai ki kal school men Mattí ne Maryam kí chhoṭí beṭí Shántí ko márá aur jis waqt Shántí kí má ne Mattí kí má se shikáyat kí, us ne jawáb deke kahá, ki "Shántí baṛí badmizáj laṛkí hai,aur agar Mattí ne sach much márá to bahut achchhá kiyá."

Ba'd-azán donon máon men baṛá jhagṛá húá, aur ghar wápas ákar Maryam ne kahá ki, "Jab tak dam men dam hai, Mattí kí má se kabhí na bolúngí, na Shántí ko phir school men jáne dúngí.

Din bhar us ke dil men gusse ká túfán josh mártá rahá aur wuh Mattí kí má aur us kí badzubání ko yád karke intiqám lená cháhtí thí, ákhir i kár rát ho gaí aur yih musíbat ká din tamám húá.

Us roz se ki Maryam ne apne áp ko Yisú' Masíh ke háth men saunp diyá, wuh har subh Baibal ko paṛhtí aur du'á mángtí thí, lekin us mazkúra i bálá roz jis waqt us ne kitáb apne háth men lí to kyá dekhá ki bajáe tasallí-bakhsh báton ke páne ke ab sab bilkull be-mazá ho gayá.

Jis waqt du'á mángne lagí, Khudá itná dúr ma'lúm hotá thá, ki us ne jald khatm kar dí, aur apne dil men kahá, is waqt bahut thak gaí hún, aur sar men dard hai. Kal tak achchhí ho jáúngí tab khúb dil lagáke Khudá kí 'ibádat karúngí.

Subh hote hí Mariyam ne samjhá, ki áj sab kuchh hasb i dastúr ho jáegá, lekin wáqi' men kuchh bhí nahín durust húá. Baibal ke paṛhne men dil nahín lagtá thá, du'á mángne ká shauq játá rahá, aur din bhar koí kám ṭhík taur se na chalá.

Shám ke waqt sab se ziyáda ranj kí bát yih húí, ki Shántí ke báp ne Mattí ke báp se takrár ká bayán suná, aur apní bíbí se náráz hokar bahut kuchh kahá thá. Mariyam apní báton se pashemán hoke fauran

inkár karne lagí, ki main ne kabhí aisá na kahá, aur yih dekhkar ki merá ádmí bhí mujh se náráz húá. wuh Mattí kí má se aur bhí ziyáda ḳhafá húí.

Roz ba roz us ká dilí hál aur bhí bigaṛtá gayá, aur yih dekhke ki Baibal ko paṛhne se aur du'á máṉgne se kuchh fáida hásil nahíṉ hotá, rafta rafta yih 'ádat chhuṭ gaí, aur thoṛí der tak Mariyam jaisí kí taisí baṛí rahí. Aisí hálat ká qiyám gair-mumkin thá, wuh achchhá Gaṛariyá jis ne Apní bheṛ ko páyá, phir do-bára use ḍhúṉḍhne lagá.

Ek roz ká zikr hai ki Mariyam malúl ḳhátir akelí baiṭhí thí, aur ekbárgí yih bát yád áí ki maiṉ ne bahut dinoṉ se Baibal ko nahíṉ dekhá. Tab kitáb háth meṉ leke paṛhne ke liye baiṭh gaí. Warq ulaṭne lagí, áḳhir i kár Patrus ká ḳhatt paṛhne lagí, aur yih alfáz sámhne áe, "Jis tarah tumhárá bulánewálá Pák hai, tum apne sáre chál o chalan meṉ pák bano." Paṛhte hí wuh chauṉk paṛí aur un alfáz ko do-bára paṛhá. Us ke dil meṉ Ḳhudá kí áwáz phir sunáne lagí.

Tab goyá sukút meṉ guftogú húí, go ki faqat ek hí bolnewálí záhir thí. Yih bát chít is tarah se húí. Áwáz. "Tum pák bano jaisá ki maiṉ pák húṉ." Yih tumháre hí liye Ḳhudá ká hukm hai.

Mariyam. "Merá chál o chalan burá to nahíṉ hai."

Áwáz. "Yád rakho, tumhárá chál o chalan Mattí kí má ke sámhne kaisá thá?"

Mariyam. "Yih to merá qusúr na thá. Mattí kí má ká chál o chalan be-shakk burá thá, mere ḳhafá hone ká baṛá sabab thá."

Áwáz. "Kyá Mattí ke gunáh ke sabab tumheṉ gunáh karne kí ijázat milí. Agar tum is 'uzr se rází ho, kyá Ḳhudá rází hai?"

Mariyam. "Yih to chhoṭí bát hai, Ḳhudá us kí ḳhabar na legá."

Áwáz. Kyá likhá hai, zará gaur karo. "Tum apne sáre chál o chalan ke liház se pák bano." Yih nahíṉ likhá hai, chhoṭí bátoṉ ko chhoṛke, yá yih jis waqt auroṉ ne gunáh kiyá. Ḳhudá ká hukm sáf hai,

"Tum apne sáre chál o chalan ke liház se pák bano."

Mariyam. Áh i sard khínchkar, "Main to auron se kuchh burí nahín hún, sab log waisá hí karte hain."

Áwáz. "Achchhá, zará yád karo, jis waqt tum Khudáwand Yisú' Masíh ke pás áí thín, tum ne Us se kyá wa'da kiyá?"

Mariyam. Ánkhon men ánsú bhar láke, "Hán, main ne be-shakk iqrár kiyá, ki main Tujhe khush karne kí koshish karúngí."

Áwáz. "Bhalá, to tum kyá karogí?"

Mariyam. "Koshish karúngí ki phir aise gusse kí báten na bolún."

Áwáz. "Bas?"

Mariyam. "Hán, bas. Aur kyá?"

Áwáz band ho gaí

Ba'd is ke Mariyam aur bhí ziyáda dilgír húí, us ke dil par aisá bhárí bojh pará rahá, ki na rát ko nínd áí, na din ko bhúkh lagí. Kisí bát par dil nahín lagtá thá, aur yihí bát hamesha gúnjtí rahí, "Tum apne sáre chál o chalan ke liház se pák bano."

Jab kaí din is hálat men guzar chuke the, to ek rát ko ghabráhat yahán tak barh gaí thi, ki Mariyam palang par se uthí aur akelí barámade par baith gaí. Malúl khátir hoke bolí, ki "Main kyá karún? Ai Khudá, merí madad kar."

Fauran yih alfáz us ke dil men sunáí diye. "Ai tum logo jo thake aur bare bojh se dabe ho, mere pás áo, aur main tumhen árám dúngá."

Yih sunte hí Mariyam kí sakht-dilí játí rahí aur ro ro ke us ne baminnat kahá, ki "Ai Khudáwand, main phir Tere pás áí hún, merá gunáh mu'áf kar, aur jo kuchh Tú mujh se kahegá, so main karúngí." Us waqt bojh kuchh halká ho gayá, lekin táríkí chhái rahí. Mariyam phir palang par jáke so gaí. Subh phir Baibal ko leke usí áyat ko dekhne lagí, aur dobára wuhí áwáz bolne lagí. "Ab tum kyá karogí?"

Mariyam chaunk parí, phir us ne apne dil men

kahá, ki "Maiṉ jáke Mattí kí má se mu'áfí máṉgúṉgí."

Be-shakk aisá karná niháyat mushkil bát thí, lekin Mariyam ne sachche dil se kahá, ki "Jo kuchh Tú mujh se kahtá hai, so maiṉ karúṉgí," is liye fauran Mattí ke ghar ko jáke mu'áfí máṉgí.

Mattí kí má ko aisá ta'ajjub húá ki pareshán hoke haṉsne lagí. Is qism ká mu'ámala kabhí us ke sámhne nahíṉ húá.

Phir bhí Mariyam ne kahá, ki "Áp mu'áf kíjiyegá?"

Mattí kí má ne majbúr hoke jawáb diyá, ki "Háṉ, be-shakk mu'áf karúṉgí, aur na ghabráiye." Mariyam apne ghar lauṭ áí, aur go ki bojh meṉ baṛá farq ho gayá, tau bhí ab tak kuchh bhí báqí hí thá. Jis waqt us ká ádmí ghar meṉ áyá, daf'atan use yád áyá, ki us roz maiṉ apne ádmí se 'uzr karke jhúṭh bolí. Phir chihre par udásí chhá gaí, aur us ká ádmí dekhke púchhne lagá, "Kyá húá?"

Mariyam ne zará taammul karke jawáb diyá, "Us roz jab áp ne Mattí kí má ke nám ká zikr kiyá, maiṉ ne jhúṭh 'uzr kiyá."

Daniel chauṉk paṛá, be-shakk Mariyam meṉ jhúṭh bolne kí 'ádat thí to kyúṉ jhúṭh bolne se ghabrátí thí?

Phir us ne kahá, "Tumhárí 'ádat yúṉhí hai, is meṉ kyá?"

Mariyam (pashemán hokar) bolí, "Ab main is 'ádat ko chhoṛ dúṉgí." Daniel ne kahá, "Babut bihtar, batáo to sahí, kyúṉ is qadar pák ho gaíṉ." Mariyam ne phir jawáb diyá, "Ḳhudá ká hukm hai ki ham pák baneṉ aur maiṉ dil se cháhtí húṉ kí Use ḳhush karúṉ."

Daniel ta'ajjub se ḳhámosh ho gayá.

Jis waqt Mariyam ne yih kahá, tamám bojh dil se uṭh gayá, aur ásmání núr tezí se chamakne lagá. Us ne ba-ḳhúbí samajh liyá, ki us gunáh se jo maiṉ ne kiyá, so us ne Ḳhudá ke muṉh ko chhipáyá aur agar maiṉ Usí ke sáth chalná cháhtí húṉ, to zarúr hai ki maiṉ apne sáre chál o chalan ke liház se pák banúṉ

TAMSILWAR QISSA.

Tarbiyat dene ka Natija.

Tarjuma.

Ek ḳhushnumá bág men̲ ran̲g baran̲g ḳhúbsúrat phúl baṛí ḳhushí aur milansárí se rahte the, ki ná-gahán̲ ek dushman ne un ke darmiyán ákar sab kuchh bigáṛ ḍálá. Yih hawá thí jo ḳhud apne hál se ná-ḳhush hokar auron̲ kí ḳhushí dekhkar náráz ho játí thí. Wuh ek niháyat 'umda phúl jo lakṛí se ban̲dhá thá, ke pás jákar yún̲ kahne lagí, "Mujhe ta'ajjub hotá hai ki áp itní bardásht karte hain̲; áj ke din main̲ ne dekhá ki málí ne áp par baṛá zulm kiyá, aur ab main̲ sunná cháhtí hún̲ ki yih sulúk áp ko kaisá lagtá hai.

Hairán hokar phúl ne kahá, "Zulm! is se áp ká kyá matlab hai? Jo kuchh málí kartá hai, wuh hamáre fáide aur taraqqí ke wáste hai, aur ham us ke niháyat shukrguzár hain̲."

Hawá. "Yih áp kí ráe hai, lekin merí to nahín̲ hai. Áj main̲ ne áp kí bahin ko dekhá hai, jo jangal men̲ rahtí hai, wuh apní ḳhushí ke muwáfiq idhar udhar baṛhtí játí hai, aur áp bechára ek lakṛí par bandhe bandháe har waqt sídhe khaṛe hote hain̲. Main̲ áp par baṛá tars khátí hún̲, balki áp aise ḳhush o ḳhurram nazar áte hain̲, go ki áp apne hál se bilkull ḳhush hain̲. Be-shakk, áp is qadar apní ḳhúbsúratí men̲ maho hain̲, balki áp ko ma'lúm nahín̲ hotá hai ki main̲ sabhon̲ kí nazar men̲ qaidí hún̲."

Phúl ko hawá kí báton̲ se sharm dámangír húí, aur sir jhukáke ḳhámosh ho gayá. Tab ek dúsrá phúl is guftogú men̲ sharík hokar hawá se kahne lagá, "Jo áp ne bel se kahá to bilkull ṭhík hai, lekin mere báre men̲ to ṭhík nahín̲ hai. Mere koí díhátí rishtadár nahín̲ hain̲, aur jo ḳhabardárí málí kartá hai so bahut

hí zarúrí hai. Is mulk kí áb o hawá bahut muzir hai aur agar hamárí baṛí dekh-bhál na hotí to ham zarúr halák hote."

Yih sunkar hawá ne kahá, "Áp to baṛí dánishmand hain, aur beshakk jo áp ne áb o hawá aur málí kí koshish ká zikr kiyá to bilkull sach hai. lekin merí bát yih hai ki jab áp kuchh baṛh gae hain to munásib hai ki áp ḳhudmuḳhtárí ke sáth phalen aur phúlen, aur na ki málí kí ḳhushí ke mutábiq jo har waqt áp ko káṭtá aur bándhtá hai. Áp men itní ḳhúbsúratí hai ki aisí koshish kí kuchh zarúrat nahín hai."

Hawá kí báten sunkar bel bhí to sochne lagí ki "Yih bát bilkull durust, jab ki main aisí ḳhúbsúrat hún to kyún apní ḳhushí ke muwáfiq na phúlún?"

Itne 'arse men guláb ká peṛ jo qaríb sun rahá thá, bolá, "Filhaqíqat málí kí koshish se hamen baṛá fáida hotá hai. Dekhiye ki mujh men aur janglí gulábon men kaisá farq hai. ya'ní rang aur baṛáí aur ḳhushbú men ham bahut hí sabaqat le játe hain."

Hawá ne is bát ko manzúr kiyá, ki "Beshakk fáida bahut hai, lekin merá kahná yih hai ki wájib hai ki har ek phúl apní fitrat aur ḳhushí ke muwáfiq phúlen aur na ki málí kí hidáyat se. Ai guláb. gaur kíjiye, áp ke kaise ḳhushnumá aur 'umda phúl hain, yih námumkin hai ki áp ziyáda únche yá chauṛe ho jáen, aur kaise mumkin hai ki áp kí ḳhúbsúrat kalíán ziyáda hon."

Guláb ḳhushí se apní ta'ríf sun rahá thá, aur jab use yád áyá ki sál men do martaba málí ákar merí sab ḍálíon ko káṭ letá hai to us ne kahá, "Áp kí bát durust hai, aisá karná baṛe zulm kí bát hai."

Tab hawá bág men ghúmtí húí ek ḳhúbsúrat Sosan ke pás gaí aur us se kahne lagí, "Áp ko dekhkar mujhe baṛá ranj hotá hai, áp ko aisí badsúrat lakṛí kí kyá zarúrat hai? Áp aise ḳhúbsúrat hain, táham itní táqat nahín hai ki bagair lakṛí khaṛe ho sakte? Sharm! Yih sab bándhná aur káṭná mujh ko baṛá nágawár hotá hai. Ázádgí ḳhámss aur sab se beshqí-

mat chíz hai, isí liye khúbsúrat phúlon ko qaidí dekhkar main pareshán i khátir ho játí hún."

Yih sunkar Sosan ne kahá, "Aur main bhí niháyat pareshán hún, kásh ki main is rassí ko tor saktí jo mujhe aisá bándh letí hai, tab main bhí ázád ho játí."

Us kí be-fáida koshish ko dekhkar hawá hanstí hanstí áge barhí, aur dúsre phúlon se bhí wuhí báten kahne lagí. Thatthebází se us ne un se kahá. "Há há, ab huzúr ko qaid-khána achchhá lagtá, kátne aur bándhne se áp bahut khush hain. Shábásh, shábásh!"

Tab yih sunkar Sosan niháyat gusse men kahne lagá. "Ap kí barí galatí hai, ham log faqat láchárí se aisí be-'izzatí aur taklíf kí bardásht karte hain. Áp hamárí madad kíjiye aur ham sab ázád ho jáenge."

Tab hawá ne apní kámyábí se bahut hí khush hokar wa'da kiyá ki mauqa' pákar main zarúr tum sabhon ko ázád kar dúngí. Sárí rát bechára phúl apní burí hálat par nála karte the, aur yih bhí kahte the ki hawá ne wa'da to kiyá, lekin kuchh bhí nahín kiyá.

Subh ko un ká khiyál badal gayá, jab ásmán par bádal ghir áe aur hawá aise zor se chalne lagí ki bare bare darakht us ke sámhne jhuk játe the. Wuh zor se chillátí gaí, "Ai bechára phúl, ab tumhárá mauqa' pahunchá, ab tumhárí ázádgí ká waqt á gayá."

Phúl khaufzada hoke jawáb dete the, "Ab hamárá waqt á gayá," lekin kánpte húe apne riháí denewále kí ráh dekhte the. Barí jaldí aur ásání se us ne apná kám kiyá: pahle bel kí lakrí gir gaí, tab dúsre bel kí rassí tút gaí, aur lamhe bhar men sab phúl ázád ho gae the. Hawá kí koshish khúb pur-tásír húí aur ádhe ghante men yih khushnumá bág ek wírán jangal ho gayá thá. Jis waqt hawá aur kahín chalí gaí, músládhár pání barsá, lekin shám ke waqt matla' sáf ho gayá aur bechára phúlon ko apne hál par nazar karne ká mauqa' milá.

Ḳhúbsúrat sufed Sosan baṛí mushkil se khaṛá rah saktá thá is liye ki us ká ḍanṭhal chaṭakh gayá aur aisá ma'lúm hotá thá ki thoṛe 'arse men̲ zamín par gir jáegá. Guláb ká aur bhí burá hál thá. Us kí lakṛí ke gir jáne se wuh zamín par gir gayá, aur us ke ḳhúbsúrat phúl kíchaṛ men̲ lat pat ho gae. Wuh uṭhná cháhtá thá, lekin kuchh bhí na kar saká. Isí tarah se sab phúlon̲ kí hálat thí ki beshakk rassí aur lakṛí se ázád ho ke kíchaṛ ke qaid-ḳháne men̲ phan̲s gae.

Itní der men̲ málí apne bág men̲ áyá. Háe, háe, kaisí halákat húí! Tamám phúlon̲ kí khúbsúratí játí rahí, aur us kí mihnat aur mashaqqat ká in'ám bilkull barbád húá.

Ek hafta guzar gayá aur jo phúl púrí halákat se bach gae the, baṛí udásí se ápas men̲ bát chít karne lage.

Guláb pahle bol uṭhá, "Ai bháí, musíbat ke zarí'e se ham logon̲ ne kuchh ta'lím hásil kí." Sosan ne, jis men̲ itná farq ho gayá thá ki wuh mushkil se pahchháná játá thá, sawál kiyá, "Áp ká kyá matlab hai? Batláiye." Guláb ne jawáb diyá, "Merá matlab yih hai ki ham ne yih síkh liyá ki hamárá dost kaun hai, aur hamárá dushman kaun?" Pahle hamárí ráe men̲ málí hamárá dushman thá aur hawá hamárí dost. Ab ham par sáf záhir húá ki jo kuchh málí káṭne aur bán̲dhne men̲ hamen̲ taklíf pahun̲chátá hai, hamárí taraqqí aur fáide ke wáste kartá hai, aur hawá to be-shakk hamárí halákat cháhtí thí, aur is liye hamen̲ kuṛkuṛáne aur ná-ḳhush hone ko ubhárá."

Dúsre phúl ne kahá, "Lekin ázádgí bahut 'umda aur beshqímat chíz to hai." Guláb ne jawáb diyá, "Hán̲, be-shakk, lekin ázádgí aur ḳhudmuḳhtárí men̲ kuchh farq hai. Ham logon̲ kí ázádgí to bahut hai, lekin hidáyat páne se hamárí taraqqí bahut hotí hai, is ke bar'aks ḳhudmuḳhtárí se hamárá azhadd nuqsán hotá hai."

Us waqt málí apne phúlon̲ ko dekhne ke liye áyá, aur guftogú ḳhatm húí.

ASLI AUR NAQLI.

BAB I.

Itwár ká din thá, aur Priska apne ghar men baiṭhí húí thí. In dinon us ko sakht bukhár áyá thá, aur go ki ab wuh bilkull utar gayá thá, táham kamzorí ke máre wuh girje ko jáne ke láiq na thí.

Baibal paṛhne aur du'á mángne men waqt jald guzar gayá, aur jab kisí ne darwáze par khaṭkhaṭáyá, Priska chaunk paṛí. Jis waqt darwáza khul gayá, Hannah jo us kí ek ján pahchán thí, andar chalí áí. Mizáj-pursí ke ba'd yún guftogú shurú' húí.

Priska. Áp zurúr girje se áí hongí, mujhe baṛá afsos húá ki main já na sakí, áp mihrbání se wa'z ká mazmún sunáiye to kuchh tasallí hogí.

Hannah. Yih to baṛí mushkil hai, sab ká sab mujhe yád kahán se hogá? Ek bát main zurúr batá saktí hún kyúnki wuh 'ajíb bát hai jo dil par naqsh ho gaí.

Priska. Achchhá sunáiye.

Hannah. Pádrí sáhib ne kahá thá ki bahut se log jo Masíhí kahláte hain, jahannam ko já rahe hain. Yih zurúr galat hai kyúnki fil-haqíqat sab Masíhí ásmán par já rahe hain.

Priska. Merí dánist men Pádrí sáhib kí bát bilkull sach hai. Áp batáiye, Khudá ke Kalám men kahán mundarj hai, ki Masíhí nám rakhne se koí ásmán par pahunchegá?

Hannah. Main áp kí bát sunkar baṛí muta'ajjib húí; agar Masíhí hone se ham log ásmán par na pahunchenge to bhalá Masíhí hone se kyá fáida?

Priska. Bahin, suniye, main ne hargiz na kahá, ki Masíhí log ásmán par na pahunchenge, balki yih ki faqat Masíhí nám rakhne se wahán na pahunchenge. In dono men ásmán o zamín ká farq hai.

Hannah. Áp apná matlab samjháiye, main bilkull nahín samajhtí hún.

Priska. Bahin, main apní hí bát nahín batátí hún balki ham log Khudá ke Kalám se daryáft karen, ki Wuh kyá farmátá hai. Ab do báten hamáre sámhne pesh áin, ya'ne ki ásmán par pahunchne kí shart, aur Masíhí hone ká matlab kyá hai. Áj ke din ham pahlí bát par kuchh gaur karen, to dúsre din dúsrí bát ke báre men síkhen.

Hannah. Khair, jo áp batáne cháhtí hain, batáiye, main to sun rahí hún.

Priska. Bahin, wuh bát jo ham ne apní tajrubakárí se síkhí wuh ziyáda hamáre dilon par naqsh ho játí, is liye main shurú' men apne tajrube se áp ko ek chhoṭí kahání sunátí hún. Sháyad áp ko yád hogá ki guzre baras merí eklautí beṭí játí rahí.

Hannah. Hán, beshakk yád hai.

Priska. Un dinon men main fil-haqíqat maut ke sáye kí wádí men phirtí thí. Beṭí kí judáí se merá dil shikast húá, lekin siwáe is ranj ke mere úpar ek niháyat bhárí bojh paṛá thá, jis se koí wáqif na rahá. Marte waqt merí beṭí ne mujh se kahá, "Ammán ján, main Khudáwand Yisú' Masíh ke pás játí hún, thoṛe din men áp bhí áengí."

Us waqt tak main ne ásmán ko dúr hí se dekhá, aur yaqín kiyá ki marte waqt wahán pahunchúngí. Jab ki Masíhí thí, kyún na pahunchún? Ab ásmán mere nazdík á gayá thá, aur merí khwáhish thí, ki jo kuchh main us ke báre men daryáft kar saktí hún so daryáft karún. Is liye main Baibal men us ká bayán ḍhúnḍhne lagí, aur kháss yih bát mujh par záhir húí ki wuh pák jagah hai.

Is áyat ko suniye, "Aur us men koí nápák chíz, yá koí shakhs jo ghinaune kám kartá, yá jhúṭhí báten gaṛhtá hai, hargiz dákhil na hogá, magar wuhí jin ke nám Barre kí Kitáb i Hayát men likhe húe hain."

Bár bár aise alfáz bhí mere sámhne pesh áe. "Wuh sufed jáma pahine húe the, aur unhon ne apne jámon ko Barre ke khún men sufed kiyá."

Phir main ne Matí kí Injíl men Khudáwand Yisú' Masíh kí báten paṛhín ki, "Jo mujh se, ai Khudá-

wand, ai Khudáwand kahte hain, un men se har ek ásmán kí bádsháhat men dákhil na hogá, magar wuhí jo mere ásmání Báp kí marzí par chaltá hai."

Mere dil ne gawáhí dí ki main pák nahín hún, ki main ne gunáhon se makhlasí nahín páí, ki main Khudá kí marzí par chalnewáli nahín hún. Phir ek roz yih áyaten mere sámhne pesh áín, "Báp ká shukr karte raho, jis ne ham ko is láiq banáyá ki núr men muqaddason ke sáth mírás ká hissa páen, usí ne ham ko táríkí ke qabze se chhuṛákar apne 'azíz Beṭe kí Bádsháhat men dákhil kiyá, jis men ham ko makhlasí, ya'ne gunáhon kí mu'áfí hásil hai."

Kaun kah saktá hai, ki main muqaddas logon ke sáth mírás páne ke láiq thí? Main apní hí ánkhon men bilkull hí ná-láiq dikhái detí thí to kitná hí ziyáda Khudá ke sámhne.

Yih bhí main kah nahín saktí, ki táríkí se nikalkar Khudáwand Yisú' Masíh kí Bádsháhat men dákhil ho chukí thí; be-shakk main ab tak táríkí men ghúm rahí thí.

Roz ba-roz merí be-chainí baṛhtí játí thí, kahín tasallí nahín miltí.

Jis waqt main ne apne dil kí pareshání ká kisí rafíq se zikr kiyá, us ne kahá, "Áp kyún ghabrátí hain, áp to Masíhí hain, aur kyá zurúr hai?

Us se main bolí, "Bahin, áj kal yih bát mujh par záhir húí, ki bahut log jo apne nazdík, aur auron ke nazdík Masíhí hain, Khudá kí ráe men Masíhí nahín hain. Mumkin hai ki ham is bát ke báre men dhoká khá rahe hon.

Phir mere rafíq ne kahá, "Áp baptisma pá chukí hain, aur 'Ashá i Rabbání men sharík hotí hain, aur kyá zurúrat hai?" Yih sunkar main ne jawáb diyá, "Achchhá, bahin, áp mujhe wuh áyat batáiye jis men likhá hai ki jo koí baptisma pátá hai aur 'Ashá i Rabbání men sharík hotá hai, so ásmán par jagah páegá."

Us ne kuchh taammul karke kahá, "Sháyad yihí alfáz nahín likhe hain, lekin yih zurúr likhá hai ki

jo koí ímán látá aur baptisma pátá hai, so naját páegá."

Is jawáb se maiṉ zará hairán húí aur jab mauqa' milá tab is bát par sochne lagí. Sochte sochte yih ḳhiyál mere dil meṉ paidá húá, ki ímán kyá chíz hai, aur ímán láne se kyá matlab, kyúṉki yaqín thá ki wuh ímán jo chál chalan, aur kámoṉ aur bátoṉ par kuchh asar nahíṉ kartá hai, Ḳhudá ke sámhne ímán hai bhí nahíṉ.

Ham na bhúleṉ ki Ya'qúb ke ḳhatt meṉ likhá hai, "Ímán bhí agar us ke sáth a'mál na hoṉ, to apní zát se murda hai." Isí se záhir hotá hai ki ek qism ká ímán hai jo bekár hai. Mumkin hai, ki bahuteroṉ ká ímán aisá hí ho.

Hannah. Achchhá, apná bayán sunátí jáiye, mujhe thorí der meṉ jáná hai.

Priska. Ḳhair, ek roz maiṉ ne apne paṛhne meṉ yih alfáz páe, "Jis ke pás Beṭá hai, us ke pás zindagí hai, aur jis ke pás Beṭá nahíṉ hai, us ke pás zindagí nahíṉ hai."

Fauran merí áṉkheṉ khul gaíṉ. Wáqa'í meṉ go ki maiṉ ímán rakhtí thí, ki Yisú' Masíh Ibn i Ulláh aur jaháṉ ká Naját-dihinda hai, táham maiṉ kah nahíṉ saktí thí ki maiṉ ne Us ko apne hí Naját-dihinda hone ke liye pá liyá.

Wuh mujh se bahut hí dúr ma'lúm detá thá. Tab maiṉ Masíh kí talabgár ho gaí, ma'lúm detá thá, ki agar maiṉ Masíh ko na páúṉ, maiṉ jíúṉgí bhí nahíṉ.

Hannah. Bahin, maiṉ áp kí báteṉ sunte hí bilkull hairán ho játí húṉ; maiṉ ne aisí báteṉ kisí ke muṉh se nahíṉ suníṉ. Kaun jántá hai ki Yisú' Masíh ke talabgár hone kí zurúrat hai?

Priska. Beshakk, áp kí bát durust hai; bahut se aise haiṉ, jo rúhání zindagí se mutlaq ná-wáqif haiṉ, táham wuh aslí aur haqíqí chíz hai, háṉ, jismání zindagí se baṛhkar, kyúṉki yih fání hai, aur wuh gair-fání. Áp Púlus Rasúl ke ḳhatt paṛhiye to áp dekheṉgí ki rúhání zindagí hairat-angez chíz hai. Ḳhair, qissa kotáh merí talásh anjám tak pahuṉchí.

Maiṉ kyúṉkar is gahrí bát ká bayán sunáúṉ? Ek din maiṉ kuchh phúl leke apní beṭí kí qabr kí árástagí karne ko gaí; us waqt do tarah kí bhúkh mere dil meṉ thíṉ! Maiṉ apní beṭí se bhúkhí thí aur is se ziyáda maiṉ Ḳhudá kí bhúkhí thí.

Yih ḳhwáhish bhí mere dil meṉ áí ki ek jhalak apní beṭí ko dekh letí.

Yih to zurúr ná-mumkin thá, lekin kyá mubádá mumkin thá ki Ḳhudáwand Yisú' ko dekh letí. Ghar ko játe waqt yihí du'á máṉg rahí thí, "Ai Ḳhudáwand, apne áp ko mujh par záhir kar."

Ghar meṉ pahuṉchte hí maiṉ ne Baibal ko khol diyá aur Yúhanná kí Injíl ká chaudahwáṉ báb paṛhne lagí. Ikkíswíṉ áyat paṛhte hí ma'lúm detá thá, ki yih mere hí wáste likhí gaí; ya'ne, "Jis ke pás mere hukm haiṉ, aur wuh un par 'amal kartá hai, wuhí mujh se muhabbat rakhtá hai, aur jo mujh se muhabbat rakhtá hai, wuh mere Báp ká pyárá hogá, aur maiṉ us se muhabbat rakhúṉgá, aur apne áp ko us par záhir karúṉgá."

Beshakk Yisú' Masíh apne áp ko mujh par záhir karne par ámáda thá, lekin is shart par ki maiṉ Us ke hukmoṉ par 'amal karúṉ

Wuhí bát jo maiṉ kaí roz se kah rahí thí, nágaháṉ merí samajh meṉ áí, ya'ne maile háth se ham rúhání barakat pá nahíṉ sakte haiṉ. Agar ham Ḳhudáwand Yisú' ko dekhne cháhte haiṉ, to ham Us ke hukmoṉ par 'amal kareṉ.

Bahin, jo kuchh báqí hai, Ḳhudáwand jántá hai, itná maiṉ kah saktí húṉ ki usí waqt, usí jagah Ḳhudáwand Yisú' Masíh ne apne áp ko mujh par záhir kiyá, aur maiṉ Us par aisí farefta húí ki tab se Us ke bagair sab kuchh be-lutf aur be-maza ho gayá hai.

Sach hai.

Sab dunyá bin Tere hai ḳhálí,
Jahán hai bin Tere tárík;
Sáth Tere hai dukh meṉ ḳhush-hálí!
Dil ḳhush hai, jab Tú hai nazdík."

Hannah Ábdída hoke kahne lagí, "Bahin, áp mere wáste du'á kíjiye ki main bhí Masíh ko dekhún. Kisí ne aisí báten mujhe kabhí na sunáín, nahín to mubádá main bhí Masíh kí talabgár ho játí."

Priska. Achchhá bahin, jis waqt jí cháhtá hai mere pás áiye aur ham yún hí guftogú karen. Itwár ke din fursat ziyáda hai, so usí waqt áyá kíjiye.

Hannah. Zurúr áúngí, kyúnki áp kí báton se yih shakk paidá húá ki sháyad main koí Masíhí nahín hún, aur ákhirí din darwáza mere sámhne band rahegá. Ab áp thak gaí hongí aur merá shauhar merí ráh dekhtá hogá, is liye játí hún.

Priska Salám bahin, yád rakhiye, agle Itwár ko main zurúr áp kí ráh dekhúngí, lekin agar us se peshtar áp áná cháhtí hain, to áiye.

Jis waqt Hannah chalí gaí thí, Priska khámosh baithí rahí, lekin wuh dil men du'á mángtí thí, Ai Khudáwand, apne áp ko is pyárí bahin ko bhí záhir kar, táki wuh bhí tujhe dekhkar farefta ho jáe.

BÁB II.

Hannah apne ghar ko játe waqt aise baṛe soch men thí ki na kuchh dekhá na suná, lekin pahunchte hí jald bedár ho gaí. Us ká shauhar darwáze par khaṛá thá aur apní bíbí ko dekhkar baṛe gusse se kahne lagá, "Áj Pádrí Sáhib ne baṛá wa'z sanáyá hogá ki itní der tak tum ko chhuṭṭí nahín milí. Agar yih dastúr ho jáe to ghar men rahná bihtar hogá."

Hannah tursh-rú hokar kháná pakáne lagí, lekin kuchh bhí na bolí.

Thoṛí der ke ba'd us ke do laṛke ghar áe aur kháná taiyár na páne se rone lage. Tab bechárí má aur bhí ziyáda ghabrá gaí, aur subh kí kull báten dil se játí rahín. Din bhar dunyá ke bakheṛe men mubtilá rahí aur sab ásmání aur rúhání báten gáib ho gaín.

Rát ko tamám ahl i ḳhándán barámade men sote the, aur jis waqt ḳhámoshí men paṛí, Hannah phir hosh men áí.

Úpar dekhte hí sitáre baṛí ḳhushnumáí se chamakte nazar áe, aur cháron taraf itmínán aur chain numáyán the. Rafta rafta Hannah ke pareshán dil men kuchh kuchh sukún húá, aur aise mauqa' par subh kí guftogú yád áí.

Áh i sard khínchkar wuh dil men kahne lagí, beshakk Priska bahin ke liye koí mushkil nahín hai, koí bál bachche us ke ghar men nahín hain, har ek bát ke liye fursat hai. Agar merá hál un ká sá hotá to mumkin hai ki main bhí díndár aur nek ban játí. Ab láchár hún, bát chít karne se kyá fáida hotá hai. Ab ke Itwár main na jáúngí, tab Priska bahin ko wázih hogá ki mujhe is qadar samjháne se kuchh hásil na hogá. Isí soch men nínd á gaí aur Hannáh dunyáwí aur ásmání donon báton se gáfil ho gaí.

Go ki us ne aisá iráda kiyá, táham jab Itwár ká din áyá, us ká dil áp se áp Priska kí taraf mutawajjih hone lagá, aur yih ḳhiyál paidá húá, ki subh ko na

jáúngí, nahín to phir bakherá ho jáegá, balki shám ko jáúngí.

Jis waqt girje men bandagí shurú' húí, ma'lúm detá thá ki jamá'at bahut chhoṭí hai, mubádá ba'z log Pádrí Sáhib kí báton se náráz hokar házir na húe the. Priska apní ma'múlí jagah men baiṭhí húí thí, aur go ki ab tak chihre par bímárí aur kamzorí ke ásár numáyán the, táham dilí khushí aur itmínán bhí chihre se 'ayán hote the.

Girje se nikalte waqt Hannah se muláqát húí, aur faisala kiyá gayá ki us waqt nahín balki shám ko guftogú karne ká mauqa' háth áegá.

Mahíne ká shurú' thá, aur jis waqt báten karne ke liye yih dono makán ke báhar baiṭhí thín, chánd nikal hí rahá thá. Hannáh ká chihra kuchh udás pákar Priska ne kahá, "Bahin, batáiye, in dinon men kuchh taklíf húí, bashre se kuchh aisá hí ma'lúm detá hai?"

Hannah ne jawáb diyá, "Kyá batáún, har waqt kuchh na kuchh taklíf hotí hai, paison ká bakherá, kám dhandhon kí mihnat, bachchon kí fikr, kyúnkar taklíf na ho?"

Bachchon ká nám sunkar Priska ke chihre par bhí udásí chhá gaí, kásh ki us ko bachchon kí fikr karní paṛtí, afsos ki us ke ghar men koí bachcha bhí na miltá thá.

Apní sáthí ko khámosh pákar Hannáh phir bolne lagí, "Main is waqt áp ke pás yih kahne ke liye áí hún ki mere liye kuchh taklíf na kíjiye, merí tabí'at rúhání to nahín hai, aur jab tak ki main is qadar kám dhandhon men mubtilá rahtí, main is qadar Baibal paṛhne aur du'á mángne men mashgúl nahín rah saktí hún.

Beshakk áp ko bahut muhlat hai balki mujhe kuchh fursat nahín. Jis waqt main áp kí báten sun rahí thí, main ne achchhí Masíhí hone ká musammam iráda kiyá, lekin ghar ko pahunchte hí fauran dunyáwí báton men phans gaí, aur tab se un men phansí rahí, áp to zurúr ásmán par pahunchengí, magar main kyá karún?"

Ab Priska ko bolne kí táqat áí aur wuh muskurákar kahne lagí, " Bahin, ek hí ghanṭe ke liye zurúr rúhání báton ke liye sab dunyáwí chízon ko darkinár karke ham apne dúsre mazmún par gaur karen, áp ko yád hogá ki wuh kyá mazmún hai?"

Hannah ne zará sustí se kahá, " Mujhe yád kahán hai, áp batáiye."

Priska. Hamárá dúsrá mazmún yih hai, "Masíhí hone kí 'álámaten." Main ne Baibal men sawál ke bahut se jawáb páe, lekin is waqt áp ke sámhne un men se ek hí pesh karúngí. Áp suniye ki Patras Rasúl kyá farmátá hai. "Agar koí Masíh men ho, wuh nayá makhlúq hai, purání chízen játí rahín, dekho sab naí ho gaín."

Áp kahtí hain merí tabí'at rúhání nahín, merá itná dunyáwí kám hotá ki ásmání báton kí yád karne kí fursat nahín hai, lekin bahin, yaqín jániye ki agar áp Masíh men ho jáen to áp men is qadar tabdílí ho jáegí, ki wuh mushkilát jo áp ke sámhne pesh átí hain, bilkull ásán ho jáengí.

Maslan kíṛe ke liye hawá men uṛná námumkin hai, balki titlí ke liye jo us se paidá hotí hai, bilkull hí sahaj hai. Jab tak ki ham ne Masíh ko nahín páyá, ham kíṛe ke muwáfiq hain, lekin jab Masíh ko hásil kiyá to titlí sí ban játe hain.

Hannah. Bahin, ab main áp ká matlab samjhne lagí. Nayá makhlúq honá sachche Masíhí hone kí 'álámat hai, beshakk áp kí bát durust hai, lekin is bát se yih natíja barpá hotá hai ki sachche Masíhí bahut hí kam hain; kíṛewále Masíhí bahut se hain, lekin titlíwále kahán milte?

Priska. Bahin, ab hamárá kám nahín hai ki ham auron ke hál ke báre men faisala karen, lekin ham Khudá ke kalám se daryáft karen ki nayá makhlúq hone ká kyá matlab hai, tab ham apne hí báre men faisala kar sakenge.

Hannáh. Achchhá bahin, batáiye, lekin itná main jántí hún ki ab tak kuchh naí bhí nahín hún, mujh men baṛí tabdílí kí zurúrat hai.

Priská ne barí sanjídagí se kahá. "Bahin, áp ke khiyál men is bát ká kyá matlab hai, *Masíh men honá?*"

Hannah. Áp samjháiye, mujhe kyá ma'lúm hai?

Priska. Merí samajh men is ká matlab yih hai, Masíh men páband honá.

Ba'z waqt yih likhá hai ki ham Masíh men hain, ba'z waqt yih ki, Wuh ham men hai, donon se ek hí matlab paidá hotá hai, páband honá. ya'ne main Masíh men hún to jo kuchh Us men hai, so merá hai. Wuh mujh men hai, phir bhí Us kí zindagí, Us kí táqat, Us kí bharpúrí merí hain. Ham dekh chuke hain ki Masíhí hone kí yih zurúrat hai, naí zindagí hásil karná: us naí zindagí se jo Yisú' Masíh men páí játí hai, ham nae makhlúq ban játe hain.

Hannah. Khair, kin kin báton men nayá banná cháhiye?

Priska. *(Taammul karke).* *Merí dánish men* har tarah se nayá banná cháhiye, ya'ne mizáj, khwáhish, muhabbat. khushí. ranj. sab ke sab badal diye jáenge. Áp to kahtí hain ki merí tabí'at rúhání nahín hai, khair. Masíh men hokar áp kí tabí'at naí ban jáegí, jo báten áp ab nahín pasand kartí hain, tab pasand karengí, jin báton ká khiyál ab nahín hotá, tab har waqt yád rahengí.

Hannah Agar áp kí bát durust hai to zurúr Masíhíon men auron se barí tafáwat honá cháhiye. Dunyáwí taraqqí ke badle men rúhání taraqqí ke liye koshish hogí.

Priska. Hán bahin, har ek mu'ámale men yih farq záhir honá cháhiye. Ya'ne ghar lene men, naukarí kí talásh men, bachchon ko tarbiyat dene men, shádí ke intizám karne men.

Hannah. Áp kí báton se main bilkull hairán ho játí hún, apná matlab samjhá díjiye, ya'ne ki yih sab dunyáwí umúr aur ta'alluqát Masíhí hone se kyá 'iláqa rakhte hain.

Priska. Achchhá bahin, pahlí bát yih hai ki nayá makhlúq apní khushí nahín balki Khudá kí khushí

cháhtá hai, is liye tamám intizám karne men pahlá sawál yih pesh átá hai. Khudá kyá cháhtá hai, na ki main kyá cháhtí hún. Khudáwand Yisú' Masíh farmátá hai. "Tum pahle Khudá kí bádsháhat aur us kí rástbází ko dhúndho to yih sab chízen bhí tumhen milengí." Is se yih sáf ma'lúm hotá hai ki agar merá pahlá khiyál Khudá kí bádsháhat aur Us kí rástbází ká hogá to dunyáwí fáida aur taraqqí merá kháss khiyál ho nahín saktá hai. Maslan farz kíjiye ki ek Masíhí ustání nae kám kí talásh kar rahí hai, ek jagah khálí miltí hai jahán rúhání fáida hásil karne ká 'ajíb mauqa' hai, ek aur jagah bhí hai jahán rúhání fáida páne kí ummed nahín balki rupiya ziyáda hásil hogá. Khair, talabgár ne rupaewálí naukrí ziyáda pasand kí. Záhiran us ne nahín púchhá. Khudá kyá cháhtá hai ki main karún, balki sáf dikhláyá ki main pahle dunyá aur us kí bádsháhat aur us kí taraqqí dhúndh rahí hún.

Hannah. Bechárí larkí, kaun aisá hai jo ziyáda rupiya páne ká mushtáq na ho?

Priska. Main áp ke sawál ká yih jawáb detí hún. Wuh shakhs jo Masíh men hokar nayá makhlúq ban gayá hai, wuh sab se pahle rupiya ká khiyál na karegá.

Hannah. Phir áp ne shádí ká zikr kiyá, yih rúhání ta'lím shádí ke intizám men kyá dakhl pátí hai.

Priska. Bahut sá, wuh má báp jo sachche Masíhí hain, aise dámád kí talásh karenge jo rúhání tabí'at aur Khudáwand Yisú' ke khidmat-guzár hain, na to wuh jo faqat dunyáwí taur se kámyáb aur iqbálmand hain.

Hannah. To agar áp kí betí na martí to áp us kí shádí kisí garíb ádmí ke sáth karwátín, main aisí bát kyúnkar yaqín karún?

Priska. (Kuchh iztirábí se,) Bahin, sháyad agar merí piyárí betí mujh se judá nahín hotí to merí chashm i bátiní na khultí, main faqat is dunyá ko dekhtí rahtí. Jo ho so ho, mujhe yaqín hai ki shádí ke intizám karne men bhí rúhání báten muqaddam

hain. Ḳhudá ká hukm hai. "Apní sárí ráhon men us ká iqrár kar aur wuh terí rahnumáí karegá."

Hannáh. To yih bát baṛí mushkil hai ki agar ham sachche Masíhí hon to har waqt muflis rahná hogá.

Priska. Ai bahin, áp kí bát bilkull hí ná-durust hai. Kyá mumkin hai ki Ḳhudá kí 'izzat karne se aur Us ko pahle aur wájibí jagah dene se ham muflis ban jáen? Ḳhudá ke bahut se wa'de un logon ke liye hain jo Us kí marzí par chalte hain, aur Zabúr men likhá hai ki Ḳhudá apne ḳhádim kí iqbálmandí se ḳhush hai, na ki un kí muflisí se. Ham Ḳhudá kí yád karen to Wuh hamen na bhúl jáegá.

Hannah. To áp kí dánish men faqat wuh log sachche Masíhí hain jo aise hí karte hain.

Priska. Bahin, main kyá batáún. kyúnkar koí bát kahún jo Ḳhudá ke Kalám ke ḳhiláf hai. Itná to main kah saktí hún ki Ḳhudá ká sabr lá-intihá hai aur mumkin hai, ki un men se ba'z honge jo Ḳhudá kí bádsháhat men nanhe bachche ke muwáfiq hain.

Hannah. Áh i sard khínchkar. Áp kí báten sunkar main baṛí pareshán ho gaí, kyúnki main ne kabhí nahín samjhá ki Masíhí hone ká matlab inhín báton, ya'ne shádí, ke ḳharch wg. se hotá hai.

Priska. Bahin, áp galatí na kíjiye, main ne kabhí nahín kahá, ki in báton se ham Masíhí ho játe hain, balki yih ki yihí báten Masíhí hone kí 'alámaten ho já saktí hain

Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke páne se zindagí hásil hotí hai, lekin kaun yaqín karegá ki zindagí mil chukí hai jab tak ki wuh chál chalan aur kámon men záhir nahín hotí. Mukáshafa kí kitáb men ek baṛí sanjídagí kí áyat yih hai. "Main tere kámon ko jántá hún ki tú zinda kahlátá hai, aur hai murda," ai bahin, kásh ki ham donon aisí ranj kí báten kabhí apne 'azíz Ḳhudáwand ke munh se na sunen.

Hannah. Bahin, áp mere liye du'á kíjiye ki main zinda Masíhí ho jáún, kyúnki be-shakk áp kí báten sach hain, dil bhí un kí sachcháí par gawáhí detá hai.

Priska. Bahin, ek bát main áp ko yád diláná cháhtí hún. Khudá ne is bhárí kám karne ke liye hamen nahín chhoṛ diyá, balki hamáre wáste ek Madadgár aur Sikhlánewále ko bhej diyá, ya'ne Rúh ul Quds, Wuhí hai jo hamáre andarúní kám kartá hai. Usí ke wasíle se hai ki áp ke dil men sachche Masíhí hone kí khwáhish paidá húí.

Hannah. Achchhá bahin, batáiye, main Rúh ul Quds kyúnkar hásil karún?

Priska. Khudáwand Yisú' Masíh kí bát máníye. "Agar tum bure hokar apne bachchon ko achchhí chízen dete ho, to kitná hí ziyáda tumhárá báp jo ásmán par hai, un ko jo us se mángte hain, Rúh ul Quds bakhsh degá." Isí tarah se du'á kíjiye. "Ai Khudá, Rúh ul Quds mujhe bakhsh de aur yih 'ináyat kar ki main kisí tarah se Us ká kám na rokún."

Hannah. Kyá mumkin hai ki main aisá karún?

Priska. Hán, be-shakk aksar ham log apní ziddí yá ná-farmánbardárí yá lá-parwáí se Us ká kám rok dete hain.

Ab Hannah apne ghar ko jáne ke liye taiyár húí lekin rukhsat lene se peshtar donon ne ghuṭne ṭekkar apní darkhwásten Us ke sámhne pesh kín jo apne mángewále ko hamesha 'umda chízen dene par musta'idd hai.

BAB III.

Dúsrí guftogú kí ta'lím Hannah ke dil par pur-tásír húí, aur hafta bhar wuh tásír na gaí.

Us ke shauhar ne muláhiza kiyá ki merí bíbí ziyáda *soch men hai aur ek din púchhá, "Áp barí fikr-mand* ma'lúm detí hain, is ká kyá sabab?"

Hannah zará hichkicháke bolí, "Hán, beshakk fikr to hai, sháyad agar kahún, áp hansenge."

Us ke shauhar ne jawáb diyá, "Hansí kí bát ho to zarúr hansúngá, nahín to kyún hasún?"

Phir Hannah ne kahá, "Hansen to hansen, main batátí hún ki isí bát kí fikr kar rahí hún ki main kyúnkar sachchí Masíhí ban jáún?"

Apní bíbí ká jawáb pákar us ká shauhar chaunk pará, un dono men kabhí mazhabí guftogú na húí thí, aur aisá jawáb páne se wuh muta'ajjib húá. Zará thaharke us ne kuchh lá-parwáí se kahá, "Sachche Masíhí, wuh kyá qaum hai? Ham log to 'Ísáí kahláte hain, aur kyá cháhiye?"

Hannah ne jawáb diyá, "Hán, ham beshakk 'Ísáí kahláte, lekin áj kal mujh par záhir ho gayá ki 'Ísáí logon aur un Masíhíon men jin ká zikr Baibal men hai, zamín o ásmán ká farq hai."

Phir us ke shauhar ne kahá, "Tum aisí báten kis se suntí ho, zarúr wuh áp se tumháre dil men paidá na húí thín."

Hannah ne *fauran kahá,* "Priska bahin se suntí hún."

Us ke shauhar ne Priská ká nám sunkar kuchh ta'ajjub se kahá.

"Kyá Priska auron ko samjháne lagí, wuh to auron se kuchh bihtar nahín hai?"

Phir Hannah ne kahá, "Pahle to nahín thí, balki jab se us kí betí játí rahí tab se wuh bilkull naí shakhs ban gaí hai. Ma'lúm detá hai ki go ki us ká jism zamín par hai táham us ká dil ásmán par."

Shauhar ne jawáb diyá, "Achchhá, tum bhí aisí hí ho jáo, tab main bhí ek sachchí Masíhí dekhúngá aur is bát par yaqín karúngá." Yih kahkar wuh apne kám ke liye chalá gayá.

Hannah ne us kí ákhirí báten sunte hí áh i sard khínchí, kásh ki wuh aisí Masíhí ban saktí.

Tísre Itwár wuh barí khushí se Priska ke ghar ko chalí gaí, aur jis waqt wuh donon bát chít karne ke liye taiyár húín, Hannah ne kahá, "Bahin, jo báten áp ne us waqt sunáín, wuh ab tak mere dil men gúnj rahí hain aur main aur síkhne ke liye barí khwáhish-mand hún."

Priska ne muskurákar kahá, "Khair, ham fauran guftogú karen, kyúnki áj bahut kuchh kahná hai, aur apní Baibal kholkar kahne lagí, jis waqt main Masíhí hone kí 'alámaton kí talásh kartí hún, itní báten sámhne á játí hain, ki main bilkull hairán ho játí hún, ki un men se main kaunsí áp ke sámhne pesh karún? Ma'lúm detá hai ki agar ham ek baras tak Itwár ko is bát ká bayán kiyá karen, táham mazmún khatm na hogá. Achchhá in áyaton ko, jo Títus ke khatt men likhí húí hain, sun líjiye. "Kyúnki Khudá ká wuh fazl záhir húá hai jo sáre ádmíon kí naját ká bá'is hai, aur hamen tarbiyat detá hai, táki bedíní aur dunyáwí khwáhishon ká inkár karke, is maujúda jahán men parhezgárí, díndárí aur rástbází ke sáth zindagí guzáren."

Ab áp ko khúb záhir húí ki jo kuchh main ne kahá, bahut kam hai. Khudá is se bahut ziyáda farmátá hai.

In báton se ma'lúm hotá hai ki Masíhí hone kí 'alámaten yih hain, parhezgárí, rástbází, díndárí, pákízagí, nek kámon men sar-garmí.

Ai bahino, Masíhí honá beshakk koí halkí yá ásán bát nahín hai.

Priska kí báten sunte hí Hannah ne barí udásí se kahá, "Bihtar hai ki main Masíhí nám bhí chhor dún, kyúnki main kabhí is ko rakhne ke láiq na húngí.

Priska. Aisá na kahiye, hamáre Munjí Yisú' Masíh ne be fáida Apne Áp ko hamáre wáste nahín diyá, aur agar Us ká matlab aur iráda hai ki ham log rástbáz aur díndár aur pákíza ban jáen, to Wuh zarúr bar áegá, aur jo koí apne áp ko Us ke mubárak háth men degá, to aisá hí ban jáegá. Kyá mumkin hai ki Ḳhudáwand Yisú' Masíh ne Apne Áp ko fidya men de diyá, táki ham log gunáh aur dunyáwí kámon men zindagí guzáren? Kyá mumkin hai ki Us ne ham ko Apne beshqímat ḳhún se ḳharídá hai, táki ham apne hí wáste zindagí basar karen aur apní hí marzí par chalen? Hargiz, hargiz nahín. Agar yih ho saktá to Yisú' Masíh koí naját-dihinda na hotá.

Hannah. Yád rakhiye ki Ḳhudá ham logon kí kamzorí aur ná-láiqí se wáqif hai, aur Wuh rahím aur karím hai.

Priska. Beshakk, agar Ḳhudá azhadd rahím aur karím na hotá to ham sab ke sab halák ho játe, lekin bahin, sochiye, kyá pák ban jáne se hamárí bhaláí hotí hai, yá hamárá nuqsán? Gunáh wuhí chíz hai jo hamen halák kar detá hai, aur hamen Ḳhudá se judá kar detá hai. Agar Ḳhudá hamen us men rahne degá, kyá Wuh rahím aur karím hogá? Kabhí nahín. Farz karo, áp ke chhoṭe laṛke ne kuchh zahrdár chíz páí aur us ko kháná cháhtá hai. Yih dekhkar áp ne jaldí se us ke háth se chhín lí; laṛká fauran rone lagtá aur us ká báp, jo pás hai, kahne lagtá, "Bechára laṛká, kyún us ko kháne nahín diyá, tum baṛí saḳhtdil má ho."

Hannah. Beshakk, ham má log aksar aisá hí kartí hain.

Priska. Aur isí tarah se apne bachchon ko barbád kar detí hain. Yih to insání muhabbat hai. Ḳhudá kí muhabbat aisí aslí muhabbat hai, ki ham ko us halák karnewále gunáh se bacháne ke liye, Us ne apne hí Beṭe ko dareg na kiyá, balki ham sabhon ke wáste hawále kar diyá.

Hannáh. Bahin, áp gunáh ká zikr bahut kartí

hain, to kuchh batáiye, kaun se gunáh hain jo ham 'Ísáí log ziyáda karte hain?

Priska thorí der tak khámosh baithí rahí, tab bolne lagí. Main áp ke sawál ká jawáb kyúnkar de dún? Main khúd ek gunahgár hún, aur is ke láiq nahín ki auron ke gunáhon ko shumár karún.

Hannah. Batáiye to sahí.

Priska, (hichkicháke) bahir, jab se merí chasm i bátiní khul gaín tab se main ne dekhá ki bahut sí aisí báten hain, jin ko ham gunáh nahín samajhte hain, magar Khudá kí ráe men gunáh to zarúr hain. Is áyat men jis se ham ne parhá hai. likhá hai ki Yisú' Masíh ne apne áp ko fidya diyá, táki ham har ek ko bedíní se chhurá le; is se záhir hai ki wuh kisí gunáh ke liye 'uzr nahín kartá.

Hannah. Durust, to batáiye, kaun se gunáh?

Priska. Khair, jo gunáh main ne apne áp men páyá, so main batátí hún. beshakk jhúth bolná merí ek barí khatá húí.

Hannah. Muta'ajjib hokar, áp to jhúth bolnewálí kabhí nahín húín, beshakk, ba'z log aise hí hain ki ham un kí kisí bát par yaqín nahín kar sakte hain.

Priska. Tarah tarah ke jhúth bole játe hain, aur mujh par záhir ho gayá hai ki main aksar aisí báten boltí thí jo merí samajh men jhúth nahín, lekin Khudá kí ráe men zarúr jhúth thahráí gaín.

Hannah. Kis tarah kí báten?

Priska. Achchhá to aisí báten, kisí ne mujh par ilzám lagáyá, fauran main ne 'uzr karne men jhúth bát kahí. Kitní daf'a main ne kahá, "Mujhe fursat nahín," jab fursat bahut thí, lekin sustí ke máre kuchh karne ko jí nahín cháhtá thá. Kitne martaba main ne kahá, "Paisa nahín hai," jis waqt paisa thá, lekin main dená nahín cháhtí thí. Kabhí bát ziyáda barháí, kabhí bát ghatá dí, is men kyá sacháí hai? Ai bahino, mujhe hisáb karne kí kyá zarúrat hai? áp to khúb jántí hain ki ham logon kí jhúth bolne kí 'ádat to hai.

Hannah. Hán, beshakk, agar áp apne ko jhúthí

qarár detí hain to merí darog-goí azhadd hai. Achchhá, aur kuchh batáiye.

Priska. Is bát ko chhoṛ dene se peshtar ham dekhen ki Khudá jhúṭh bolnewále ke báre men kyá farmátá hai. Mukáshafa kí kitáb men likhá hai ki wuh shakhs jo jhúṭhí báten boltá hai, hargiz ásmán par dákhil na hogá.

Hannah. Yih sunkar chaunk paṛí, aur kahne lagí, "Ai hai! agar koí jhúṭh bolnewálá ásmán par na pahunchegá to ham logon men se bahut kam wahán milenge."

Zará khámoshí ke ba'd Priska kahne lagí, "Phir bhí yih likhá hai ki koí sharábí ásmán kí bádsháhat men dákhil na hogá, kitne hí jo Masíhí kahláte hain, sharábí hain.

Yih bhí likhá hai, "Kisí ke qarzdár mat ho," táham ham logon men kitne hain jo qarzdárí se bilkull nahín ḍarte hain, balki is ko har tarah se wájib samajhte hain.

Hannah. Bahin, main áp kí bát se bilkull hairán hún: bagair qarzdárí ham log kyúnkar basar kar sakte hain. Jab ámadaní aur kharch barábar nahín hai, to qarz lene ke liye láchár hain.

Priska. Achchhá, to bihtar hotá agar Khudá hamen aisá hukm nahín detá jise mánná gair-mumkin hai; aisá hukm har tarah se fuzúl hai.

Hannah. To áp batáiye, áp kyá kartí hain, jab ki koí chíz zarúr hai aur us ke dám dene ke liye paisa nahín hai?

Priska. Bahin, ab se pahle main bhí qarzdár ho játí thí lekin jab se main ne dekhá ki Khudá ne mana' kiyá, tab se yih 'ádat chhúṭ gaí.

Hannah. Ab to intizám kyúnkar kartí hain?

Priska. Jaisí ámadaní, waisá kharch, agar dám na ho, chíz bhí na ho, balki gunáh na karná; gunáh karne se marná bhí bihtar hai.

Hannah. Agar zindagí basar karná itná hí mushkil hai to dunyá se kúch karná bihtar hogá.

Priska ne muskurákar púchhá, kyá qarzdár kí bhí

zindagí basar karná kuchh mushkil nahín hai? main ne us ko bạrá mushkil páyá. Agar wájibí ḳharch karne kí 'ádat ho jáe to kitní fikr aur pareshání se bach játá hai, lekin bahin, yih na samajhná ki agar koí sháráb-ḳhorí yá darog-goí se be-khatá ho to yih bas hai. Ek aur áyat sun líjiye. "Har tarah kí talḳh-mizájí aur qahr, aur gussa, aur shor o gul aur badgoí, har qism kí badḳhwáhí samet tum se dúr kí jáen." Ai bahin, jis waqt main apní guzrí húí zindagí par gaur kartí hún, aur yád átí hai ki merá mizáj kis qadar be-murawwat thá, aur main in sab báton men ḳhatákár thí, sharm aur ranj se mujhe roná átá hai.

Chúnki Hannah ḳhúb jántí thí ki main bhí in sab báton men ḳhatákár hún, is liye us ne kuchh jawáb nahín diyá, balki dil men kahá, jis waqt main nayá maḳhlúq ban jáúngí, to main bhí in sab buráíon se bach jáúngí.

Thoṛí der ba'd us ne uṭhkar kahá, "Bahin, main áj bahut kuchh sun chukí hún. kásh ki in báton par 'amal karne kí táqat mile. Mere liye du'á kíjiye; aur yih kahkar ghar chalí gaí.

BAB IV.

Chauthe Itwár ko Hannah baṛí ḳhushí se Priska ke makán chalí gaí, kyúṉki wuh apne rafíq se bahut milná cháhtí thí. Jis waqt wuh ghar ko pahuṉchí aur darwáze par khaṭkhaṭáyá, kisí ne jawáb nahíṉ diyá, ma'lúm detá thá ki koí nahín hai.

Usí waqt Priska zará dúr se jald áte húe nazar áí, aur jis waqt nazdík pahuṉchí to kahne lagí, "Bahin, mujhe mu'áf kíjiye, ummed thí ki áp ke áne se peshtar wápas áúṉgí, lekin der húí, baiṭh jáiye to maiṉ batáúṉgí ki kidhar gaí thí."

Jis waqt dono baiṭh gaí thíṉ, Priska ne kahá, "Bahin, áj merí 'azíz beṭí kí ásmání zindagí kí barsí hai, is liye maiṉ ne us kí qabr ko sufed phúloṉ se árásta kiyá."

Yih sunkar Hannah ne kahá, "Yih mujhe ma'lúm nahíṉ thá, nahíṉ to maiṉ áj kabhí na átí, achchhá, ab ziyáda na baiṭhúṉgí."

Fauran Priska ne jawáb diyá, "Nahíṉ, nahíṉ, zurúr baiṭhiye, ma'lúm detá hai ki Ḳhudá ne áp ko tasallí dene ke liye bhejá hai.

Hannah ne yih sunkar kahá, "Yih to ho nahíṉ saktá hai, kyúṉki maiṉ áp ko tasallí dene ke qábil nahíṉ húṉ."

Priska ne muskurákar kahá, Bahin, auroṉ kí madad karne se tasallí hásil hotí hai; áp yád kíjiye, ki áj ká mazmún yih hai, Masíhí hone se kyá fáida hásil hotá hai? Is ke jawáb ḍhúṉḍhne meṉ ham baṛí tasallí kí báteṉ páeṉge.

Hannah. Achchhá, áp batáiye.

Priska. Nahíṉ, pahle áp batáiye.

Hannah. Kyá batáúṉ, agar maiṉ kahúṉ ki jahannam se bach jáúṉgí, áp ḳhush nahíṉ hoṉgí.

Priska. To kyá is dunyá meṉ kuchh fáida nahíṉ hásil hotá? Maiṉ is waqt kuchh páná cháhtí húṉ.

Hannah. Achchhá, to áp batáiye.

Tab Priska bolne lagí. Ek baṛá fáida yih hai, ki ham Khudá ko pahchán letí haiṉ. Jaisá ki likhá hai, "Tum jo pahle dúr the, ab Masíh ke ḳhún ke zarí'e se nazdík ho gae ho." Yih bhí suniye, "Dekho, Khudá kí muhabbat jo ham se hai ki ham Khudá ke farzand kahláeṉ." Bahin, is se kuchh fáida nahíṉ hai ki maiṉ ne apne ásmání Báp ko páyá, aur apne áp ko Us ká farzand jáná?

Áp Baibal meṉ ḍhúṉḍhiye ki is ke báre meṉ kyá likhá hai to áp par kuchh kuchh záhir ho jáegá ki ham log Masíhí hokar kyá fáida hásil karte haiṉ. Phir ham gunáhoṉ kí mu'áfí páte haiṉ, to kyá is se kuchh fáida nahíṉ?

Hannah. "Kyá yih mumkin hai ki ham ma'lúm kareṉ ki hamáre gunáh mu'áf húe? Maiṉ samjhí ki sháyad ásmán par pahuṉchke jáneṉgí ki hamáre gunáh mu'áf ho gae, lekin áp fil-hál ká zikr kartí haiṉ."

Priska. Háṉ, beshakk, ham aisí zarúrí bát ko ma'lúm karne ke liye kyúṉkar itní der tak ṭhahar saktí haiṉ, áp batáiye ki wuh áyat kaháṉ miltí hai jis meṉ likhá hai ki ásmán ko pahuṉchkar, yá maut ke waqt hamáre gunáh mu'áf ho jáeṉge.

Hannáh ne áh i sard khíṉchkar kahá, "Bahin, sach to maiṉ Baibal kí báteṉ bahut kam jántí húṉ."

Priska. Achchhá, bahin, maiṉ bhí aisí koí áyat nahíṉ jántí húṉ, lekin maiṉ kaí ek jántí húṉ jin meṉ likhá hai ki is waqt hamáre gunáh mu'áf kiye játe haiṉ, suniye, "Mubárak hai wuh ádmí jis ke gunáh mu'áf húe."

Hannah. Be-shakk, wuh shaḳhs jo is se wáqif hai, mubárak hai.

Priska. Háṉ, lekin is ká sabab yih nahíṉ hai ki unhoṉ ne apne gunáhoṉ ká bojh ko nahíṉ jáná, balki us ko jánkar faqat mu'áfí páne se árám páyá."

Hannah. "Achchhá, aur kuchh batáiye.

Priska. Phir ham Masíhí hokar dil ká árám aur ḳhushí hásil kartí haiṉ. Jis waqt ham Khudáwand Yisú' Masíh ke pás á játe haiṉ, Wuh apne wa'da ke

mutábiq hamen árám bakhshtá hai. Ham log aksar kahte hain, "Merá dil ghabrátá hai," to ham kahán parhte hain ki Khudáwand ghabrátá thá, is liye Wuh ham se kahtá hai, "Tumhárá dil na ghabráe." Agar ham sachche dil se Us par ímán láen, to hamáre dil na ghabráenge.

Hannah. Ai bahin, ham kyúnkar na ghabráen, jab taklíf hotí hai, dil nahín mántá hai.

Priska. 'Azíz bahin, jab áp Yisú' Masíh se wuh besh-qímat itmínán páengí, to áp bhí na ghabráengí."

Hannah. Áp ká matlab yih hai ki áp kabhí nahín ghabrátí hain?

Priska. Áp kí bát sunne se mujhe sharm lagtí hai, kyúnki main nahín kah saktí hún, ki main kabhí nahín ghabrátí hún, lekin main itná kah saktí hún ki pahle se bahut kam ghabrátí.

Hannah. To kyá áj bhí áp ká ranj nahín hai?

Priska. Bahin, ranj aur ghabráhat men bará farq hotá hai. Main sach kah saktí hún, ki áj main kuchh nahín ghabrátí hún, tau bhí merá dil bará dard kartá hai, lekin is dard men khushí bhí milí húí hai.

Hannah. Samjháiye, áp ko kyá matlab hai?

Priska. Bahin, dilí báton ká bayán karná niháyat dushwár hai, lekin main koshish karúngí. Mujhe yád hai ki jis waqt merí piyárí betí bahut bímár aur taklíf men thí, us ne mujh se kahá, "Ammá piyárí, merá háth apne háth men pakro, to main is dard kí bardásht kar saktí hún."

Áj ke din merá dil bahut dard kartá hai, lekin Khudáwand Yisú' merá háth thám letá hai is liye main us kí bardásht kar saktí hún.

Yih bát bilkull sach hai, "Go ki main maut kí wádí ke sáye men phirún, tau bhí mujhe kuchh khauf o khatar nahín hai, kyúnki tú mere sáth hai, terí láthí aur terí chharí merí tasallí ká bá'is hain."

Thorí der dono sukút men baithí rahín tab Hannah ne púchhá, "Achchhá, bahin, sab báten khatm húín."

Priska. Chaunk parí, tab bolne lagí. "Nahín, nahín, bahut sí báten báqí hain. Ek kháss bát yih hai, ki ham Masíhí hokar Rúh-ul-Quds páte hain Khudáwand Yisú' ne farmáyá, ki "Main tumhen akelá nahín chhor dúngá, lekin Báp kí taraf se ek madadgár bhej dúngá. Main ne suná hai ki is lafz ke ma'ne hain, sáth chalnewálá," is liye jahán kahín *hamen jáná hotá hai wuh Madadgár hamáre* sáth sáth chaltá hai. Wuh bhí hamen sikhátá hai aur Khudáwand Yisú' kí báton ko leke hamen dikhátá hai.

Hannah. Batáiye bahin, main Rúh ul Quds kyúnkar pá saktí hún?

Priska. Suniye, Khudáwand Yisú' kí yih báten, "Agar tum bure hokar apne bachchon ko 'umda chízen dene ko jánte ho, to kitná ziyáda tumhárá Báp, jo ásmán par hai, unhen jo mángte hain, Rúh ul Quds degá. "Lekin merí samajh men áp Rúh ul Quds pá chukí hain, kyúnki jo rúhání khwáhishen áp ke dil men hain, so Us ne unhen paidá kín.

Lekin bahin, go ki yih bát sach ho, ki ham isí zindagí men bahut kuchh hásil karte hain, to yih na sochná cháhiye ki áyanda kuchh na milegá. Jab Khudáwand Yisú' ne hamárí makhlasí aur naját ke dám de diye, to Us ne hamáre liye abadí khalásí karáí. Yih bát bilkull hamárí samajh se báhar hai. Yih bhí likhá hai "Ab Khudá, jo har tarah ke fazl ká chashma hai, jis ne tum ko Masíh men apne abadí jalál ke liye buláyá, tumhárí thorí muddat tak dukh uṭháne ke ba'd áp hí tumhen kámil, aur qáim, aur mazbút karegá."

Kaun bayán kar saktá hai ki Khudá ká jalál kyá hai? Lekin jo ho so ho, ham us men sharík honge.

Khudáwand Yisú' ne apní du'á men yih darkhwást kí, "Ai Báp, main cháhtá hún ki jinhen tú ne mujhe diyá hai, jahán main hún, wuh bhí mere sáth hon, tá ki mere us jalál ko dekhen, jo tú ne mujhe diyá hai."

Ma'lúm detá hai ki ham faqat us jalál ko na dekhenge, lekin us men sharík bhí honge.

Hannah ne tharrátí húí áwáz men kahá ki "Ai bahin, ziyáda na ka iye, mujhe aisí báton se dar lagtá hai, kyúnki yih gair-mumkin hai ki main kabhí aisí bát ke láiq ho jáún. Main ne hargiz nahín suná ki sab Masíhíon ká aisá hál hogá.

Priska. Bahin, áp na ghabráiye, merí dánist men jab ham Khudáwand Yisú' ko dekhenge, ham jalál kí kuchh fikr na karenge, hamárá ek hí khiyál hogá ki ham Us ko sijda karen aur Us kí shukrguzárí karen.

Ab ek aur bát yád áí, us ke sunne se zarúr áp ko dil-jama'í hásil hogí. Suniye, "'Azízo, ham is waqt Khudá ke farzand hain, aur abhí tak yih záhir nahín húá ki ham kyá kuchh honge. Itná jánte hain ki jab Wuh záhir hogá, to ham bhí us kí mánind honge, kyúnki Us ko waisá hí dekhenge jaisá Wuh hai." Bahin, agar áp hamáre Khudáwand kí mánind ho jáengí to kisí bát se na darengí.

Hannah muskurákar "Hán beshakk yih tasallí-ámez báten to hain, áp kí pahlí báton se ek wáqi'a mujhe yád áyá, main ne kahín jáne ke liye da'wat páí, aur yih na jánkar ki bará jalsa hai, puráná kapre pahine húe gaí.

Jab main pahunch gaí aur yih dekhá, ki bahut se mihmán hain, aur sab 'umda libás pahine húe hain, mujhe barí sharm lagí, aur main ne cháhá ki apne taín kahín chhipá lún.

Priska ne fauran Hannah ká matlab samjhá aur kahá, "Hán, beshakk, main bhí sharmátí, agar Khudá ke jalál men pahunchtí aur taiyár na hotí," lekin phir suniye, Mukáshafa kí kitáb men kyá likhá hai, "Jo gálib áe, use isí tarah safed poshák pahináí jáegí, aur main us ká nám kitáb i hayát se hargiz na kátúngá, balki apne Báp aur us ke firishton ke sámhne us ke nám ká iqrár karúngá."

Agar Khudáwand Yisú' Masíh ham se na sharmáegá, lekin sab ke sámhne hamárá iqrár karegá to hamen sharmáne ke liye mauqa' kahán milegá.

Hannah uṭh kharí húí, aur Priska ne yih dekhkar ki us ká dil bhará húá hai, ḳhámoshí se jáne diyá.

Jab Hannah ghar ko pahunchí, us ne baṛí ḳhushí se dekhá ki is waqt koí nahín hai, aur kamre men jákar darwáza band kiyá.

Tab ghuṭne ṭekkar apne áp ko Usí ke háth men supurd kiyá, jo akelá use sachchá Masíhí banáne ke qábil thá.

Tab us par záhir húá ki Wuh jis ne apná ḳhún baháke mujhe gunáh se bacháyá, Rúh ul Quds ke zarí'e se mujhe pák, aur ásmán men rahne ke láiq baná degá.

GHABRAHAT YA BHAROSA.

Komodiní apne ghar men roz ká kám kar rahí thí, aur karte karte, gít gá rahí thí. Kyá koí ḳháss ḳhushí húí, jis ke sabab se wuh ḳhámosh na rah sakí?

Hán, beshakk aisí ḳhushí thí ki jis waqt wuh kisí se us ká bayán sunáná cháhtí thí, us kí zubán bilkull náqis ma'lúm detí thí. Koí púchhe, áp kyún is qadar ḳhush nazar átí hain? Wuh jawáb detí, "Bahin, main ne Masíh ko páyá.

To kyá Komodiní abhí Masíhí ho gaí thí? Nahín, janam hí se wuh Masíhí nám se kahlátí thí, lekin ek mahína húá ki us ne pahle pahal Yisú' Masíh se muláqát kí, aur dil se jáná ki main Masíh kí hún aur Wuh merá hai. Kyá ta'ajjub kí bát hai ki wuh phúle na samátí thí?

Áj ke din Baibal ko paṛhte hí yih áyat us ke sámhne pesh áí, ki "Ab Ḳhudáwand, jo itmínán ká chashma hai, tumhen har waqt, aur har tarah se itmínán baḳhshe, Ḳhudá tumháre sáth rahe." Paṛhte hí wuh sochne lagí, Kyá yih mumkin hai ki har waqt aur har hálat men ham log itmínán páen, yih to bahut mushkil hai, táham agar Paulus Rasúl ne aisí dú'á kí to zarúr ga.r-mumkin nahín hai, aur us ne apne hí liye yih barakat mángí. Yih bát us kí ḳhushí ká sabab thí.

Jis waqt Komodiní ká kám ḳhatm húá, aur wuh kuchh paṛhne ke liye taiyár húí, páon kí áhaṭ sunáí dí aur angnáí kí dahlíz par ek laṛká á khaṛá húá. Us ne kahá ki, "Sitára kí má áp ko bulátí hai, wuh baṛí ghabráhaṭ men hai, aur áp se milne cháhtí hai."

Komodiní ne fauran kahá, "Achchhá, main átí hún, aur laṛká yih ḳhabar dene ke liye chalá gayá, Komodiní jaldí se taiyár hokar us ke píchhe chalí gaí, játe játe laṛke kí yih báten ki wuh ghabrátí hai, use yád áín aur sáth hí yih alfáz bhí ki "tumhárá dil na ghabráe," beshakk yih Ḳhudáwand Yisú' ká ek hukm hai, to log use kyún nahín mánte Jis ke pás wuh

já rahí thí, ziyáda dúr na rahtí thí, is liye aur sochne kí fursat nahín milí.

Beshakk Sitára kí má bahut hí ghabrá rahí thí, aur Komodiní ko dekhkar zár zár rone lagí. Komodiní ne pás baiṭhke aur tasallí deke kahá, "Piyárí bahin, na ghabráiye, kyá húá, mujhe batáiye."

Apne ánsú ponchhke Sitára kí má ne gusse se kahá, "Main kyún na ghabráún, mere úpar áfat par áfat á parí hai, agar áp aisí musíbat-zada hotín to zarúr ghabrátín."

Komodiní ne kuchh jawáb na diyá, lekin phir kahá, "Bahin, to batáiye kyá húá, dil se sunná cháhtí hún." Phir ábdída hoke Sitára kí má ne kahá, "Kyá batáún, sárá ghar barbád húá, rát ko chor ákar sab kuchh churá le gayá, aur ziyáda hairán is liye hún, ki merá ádmí mujh se ḳhafá hai, aur kahtá hai ki tumhárá hí qusúr hai."

Barí dil-sozí se Komodiní ne apne dost ko *samjhá*yá aur rafta rafta us ko kuchh dil-jama'í húí. Jab wuh ápas men mashwara kar rahí thín kí asbáb páne ke liye kyá koshish kare, ghar ká málik kamre men áyá. Us ne yih ḳhushḳhabarí súnáí ki chor pakṛá gayá, asbáb milá hai, aur mazdúr is waqt lá rahe hain. Go ki Komodiní ke dil men yih ḳhiyál paidá húá ki yih ghabráhaṭ bilkull fazúl thí, táham us ne kuchh na kahá, aur apne dost ko ḳhush dekhkar apne hí ghar chalí gaí.

Makán ko játe játe wuh Sitára kí má kí bát par sochne lagí, beshakk sach bát hai ki mujhe ghabráne ká koí sabab nahín kyúnki hál bahut hí achchhá thá, ádmí bará nek, ghar bahut achchhá, aur ek dil-'azíz larká, main kyún ghabráún."

Us ke dil men yih ḳhwáhish paidá húí ki jis waqt merí ázmáish bhí ho, Ḳhudá baḳhsh de ki main na ghabráún. Us ko ma'lúm na thá, ki merí ázmáish ká waqt bahut nazdík á gayá.

Komodiní ká beṭá apní hasín súrat aur bholí bhálí báton ke sabab se sab ká pyárá, aur apní má kí ánkh kí putlí thá.

Ek din aisá húá, ki wuh angnáí meṉ khel rahá thá, aur us kí má barámade meṉ baiṭhtí thí. Komodiní ko kisí chíz ke ḍhúṉḍhne ke liye andar jáná paṛá. Use pákar phir báhar áí, to kyá dekhá kí laṛká kahíṉ dikháí nahíṉ detá, báhar jáke har kahíṉ ḍhúṉḍhá, lekin pata na lagá, tab paṛosíoṉ ke ghar jakar waháṉ bhí púchhá, lekin kuchh ḳhabar nahíṉ milí. Ab kyá kare? laṛke ká báp kachihrí ko gayá, koí madadgár na thá. Háṉ, aisá hí ma'lúm detá thá lekin Komodiní ko yaqín thá, ki maiṉ akelí to nahíṉ húṉ, aur kamre meṉ jáke aur dil kholke us ne Usí se rahnúmáí kí 'arz kí jo hamesha apne logoṉ kí minnat sunne par taiyár hai. Ba'd azáṉ wuh phir laṛke kí talásh karne lagí, kaí ghanṭe guzar gae, taubhí pata kahíṉ na lagá.

Kachihrí meṉ laṛke ke báp ko ḳhabar milí, aur wuh baṛí ghabráhaṭ meṉ ghar áyá. Apní bíbí kí dil-jama'í dekhkar gusse se us kí malámat karne lagá. Komodiní ne afsurda ḳhátir hokar baṛe sabr se jawáb diyá.

Jab rát hone lagí, beqarárí aur fikr is ḳhiyál se ziyáda bhaṛ gaíṉ ki is táríkí meṉ laṛká kaháṉ hai? níṉd aur bhúkh dono bilkull játí rahíṉ.

Rafta rafta sab paṛosí apne apne ghar chale gae, aur miyāṉ bíbí akele rah gae. Tab laṛke ke báp ne apní bíbí ko ta'ajjub se dekhkar kahá, ki "Batáo, tum kyúṉ ziyáda nahíṉ ghabrátí ho, aisá sabr kaháṉ se hotá?"

Jyúṉhí yih alfáz us ke muṉh se nikle, bolnewálá pachhtáne lagá, kyúṉki Komodiní ke chihre kí raṉgat badal gaí, aur thartharátí áwáz se us ne kahá. "Go ki maiṉ maut ke sáye kí wádí meṉ phirúṉ mujhe kuchh ḳhauf o ḳhatre nahíṉ haiṉ, kyúṉki Tú mere sáth hai, Terí chhaṛí aur Terí láṭhí merí tasallí kí bá'is haiṉ." Mere ranj o fikr azhadd haiṉ balki bharosá bhí hai. Beṭá merá dil-'azíz hai, lekin wuh Ḳhudá ká 'azíz bhí hai, aur maiṉ ne us ko Us ke háth meṉ sauṉp diyá."

Laṛke ke báp ne apní bíbí kí bátoṉ ko ta'ajjub se suná aur kahá, yih baṛá 'ajíb bharosá hai, jo aisí

áfat ke waqt qáim rahtá hai, aur Komodiní ne jawáb diyá ki "Háṉ beshakk yih samajh se báhar hai."

Rát dhíre dhíre guzar gaí, aur dúsrá din shurú' húá. Jab das bajne cháhte the, bail gáṛí kí áwáz sunáí dí, aur wuh ghar ke sámhne ṭhahar gaí. Thoṛí der meṉ darwáza khul gayá, aur laṛká yih kahke, "Ai ammá, maiṉ á gayá," apní má ke pás dauṛá áyá, lekin Komodiní ne kuchh nahíṉ kahá, kyúṉki wuh behosh baiṭhí thí.

Jab mauqa' páyá, laṛke ne apná bayán yúṉ sunáyá ki maiṉ darwáze par khaṛá hokar báhar dekh rahá thá, ki ek bail gáṛí is taraf áí; us ke bhítar ek mujh sá laṛká baiṭhá thá, maiṉ kabhí bail-gáṛí meṉ sawár na húá, is liye us meṉ sawár hone ká baṛá shauq thá, to kyá húá? maiṉ jaldí se us meṉ baiṭh gayá aur ham dono laṛke baṛe ḳhush the, má báp bhí baṛe mihrbán the, mujhe apne ghar le gayá, aur kháná bhí khiláyá. Jab rát hone lagí, maiṉ áp ke liye ghabráne lagá, aur ghar áná cháhtá thá, tab unhoṉ ne kahá, ham kal sawere pahuṉchá deṉge.

Tab Komodiní ne apne laṛke ko ḳhúb samjháyá ki aisá kabhí phir na karná, lekin wuh apne dil meṉ sochtí thí, ki agar beṭá na gayá hotá, mujhe aisá 'umda sabaq síkhne ká mauqa' na miltá, ab mujhe yaqín hai ki Ḳhudá har waqt aur har hálat meṉ itmínán de saktá hai.

Jis waqt paṛosíoṉ ne ápas meṉ is bát ká tazkira kiyá, unhoṉ ne kahá, agarchi laṛke kí má kuchh nahíṉ ghabrátí thí, taubhí us ko baṛá ranj thá, kyúṉki jab laṛká áyá, us ko dekhke us kí má fauran behosh ho gaí.

Dúsre ne jawáb diyá, háṉ, pahle wuh baṛí ghabránewálí thí, lekin áj kal us meṉ baṛí tafáwat ma'lúm detí hai, us ká sabab maiṉ nahíṉ jántí húṉ.

Pahlí 'aurat ne kahá, "Mujhe to ma'lúm hai, Komodiní ne Masíh ko páyá aur Us ká itmínán hamesha us ke dil meṉ rahtá hai."

KHUDA KI IZZAT.

Bayán hai ki Inglistán men jáṛe ká mausim thá, bárah ghanṭon se barf paṛ rahí thí, aur is liye tamám dunyá is men chhip gaí, aur jahán kahín nigáh ḍálí játí thí, wahán safed hí safed rang dikhái detá thá.

Jo koí ghar men rah saktá so ghar hí ke andar thá, lekin ba'z kám kí wajh se báhar jáne ko 'ájiz the.

Ek chhoṭe shahr kí ḳháss saṛak ke ek baṛe makán men ghar kí cháron ḳhádima kháná kháne baiṭhí thín. Lohe ke chúlhe men koele ḳhúb jal rahe the, aur go ki báhar shiddat kí sardí thí táham us kamre men us ká nám bhí nahín thá.

Chár ḳhádima thín, ya'ne Lizzie, jo do bachchon kí ḳhabargírí kartí thí, Mary kháná pakánewálí, Dora, jis ke faráiz the kháná khiláná, kamron ko ponchhná, chirág raushan karná wagaira, aur Sara jis ká kám thá, ghar ko sáf rakhná, bartanon ko dhoná, wagaira.

Sáhib i makán doctor the, aur is liye ki bahut se marízon ká 'iláj karte the, un ko makán men baiṭhne ke liye bahut kam fursat thí. Un kí mem sáhiba niháyat shafíq aur ḳhush mizáj thín, aur un kí dilí tamanná thí ki jo koí mere ghar men rahtí hai, ḳhush aur ḳhurram rahe.

Ab din ká kám ḳhatm húá aur bát chít karne ke liye kuchh fursat thí; Mary kahne lagí ki, "Afsos kí bát ki aisí rát Dr. sáhib ko itná dúr jáná paṛá, kásh ki wuh jald á jáen, kyúnki ma'lúm detá hai ki mem sáhiba baṛí fikrmand hain."

Sara ne jawáb diyá, "Kyún fikr na karen, kyúnki sáhib hí kí tabí'at achchhí nahín hai; auron ká 'iláj to karte hain, lekin apná 'iláj nahín, yih to dastúr hai."

Tab Dora ne kahá ki, "Koí bechára John par tars nahín khátá go ki wuh ziyáda badnasíb hai, aur jab

ki sáhib andar baiṭhe haiṉ, wuh kambaḳht báhar baiṭhá rahtá hai."

Ánan fánan meṉ ghar kí ghanṭí baj gaí, aur Dora jald uṭhkar darwáze kholne ke liye dauṛtí chalí gaí, táham mem sáhiba pahle pahunch gaíṉ aur Dora ne darwáze ko khule húe páyá, aur sáhib apne kapṛe se barf haṭá rahe the; mem sáhiba ne fauran hukm diyá ki Mary se kah do ki jitná jaldí taiyár ho, garm qahwa bhej dená, aur John ko bhí kuchh pilána. Darwáza band karke Dora jald síṛhí se utarne lagí, aur Mary ko hukm diyá.

Thoṛí der meṉ John, ya'ní kochwán, kamre meṉ áyá aur háth táp ke kahne lage, "Áp logoṉ ko sardí ká mazá ma'lúm nahíṉ hai jo aise garm kamre meṉ baiṭhí rahtí haiṉ; maiṉ bahut taklíf uṭhá chuká húṉ lekin áj ká jáṛá gáyat darje ká hai."

Usí waqt Mary ne is áfatzade ko garm qahwa ká pyála diyá, aur wuh himmat báṉdhne lagá. Jab wuh pí rahá thá, ek bachchí kí áwáz sunáí dí, aur Lizzie is áhaṭ se ma'lúm karke ki do bachchoṉ meṉ se ek jág gaí, púchhne ke liye chalí gaí. Dora, sáhib aur mem sáhiba ká kháná le já rahí thí, Sara bartan dhone meṉ mashgúl thí, aur is liye Mary aur John akele baiṭhe the. In dono meṉ ḳháss mel jol thá, aur go ki John ne ab tak apní ḳhwáhish ká zikr na kiyá, táham wuh apne dil meṉ ummedwár thá ki kabhí na kabhí Mary merí bíbí ho jáegí.

Us ko shádí karne meṉ yih mazáhamat thí ki us kí talab do shaḳhs ke liye káfí o wáfí na hogí, aur jab tak wuh bíbí ko árám se rakhne ke qábil na thá, tab tak shádí ká intizám karne par mu-ta'idd na húá, lekin ab ká mauqa' ganímat jánkar us ne Mary se baṛí shafqat aur dilsozí se daryáft kiyá ki kyá áp mere sáth shádí karne ko rází haiṉ? Mary ne ḳhushí se us kí darḳhwást manzúr kí, aur dono ke dil bág bág ho gae.

Thoṛe 'arse meṉ gol-kamre kí ghanṭí bajáí gaí, aur yih jánkar ki ab bandagí ká waqt hai, sab ḳhádima jama' ho gaíṉ. Is makáṉ ká yih 'umda dastúr thá ki

sab milke subh o shám Ḳhudá kí 'ibá lat men̲ shámil ho játe the. Go ki doctor sáhib bahut thak gae the aur tab'íat bhí kuchh 'alíl thí, táham unhon̲ ne be-nága bandagí kí. Jis waqt Ḳhudá kí sab ni'maton̲ ke liye shukriya adá kiyá gayá, Mary aur John ne tah i dil se shukr kiyá ki áj hí ke din ham dono ko ek baṛí farhat nasíb húí.

Jis waqt is nae intizám kí ḳhabar sáhib aur mem sáhiba ke sunne men̲ áí, wuh baṛí dilchaspí se sochne lage ki ham is mu'ámale men̲ kyá madad de sakte hain̲. Ḳhair, áḳhirash yih faisala kiyá gayá ki chha mahíne ke ba'd John kí talab baṛháí jáe aur shádí ho. Mary ne rafta rafta rupiya bachákar Bank men̲ jama' kiyá is liye kapṛe taiyár karne, aur ghar ke wáste zarúrí chíz mol lene men̲ majbúr na thí. John ne bhí talab se bachákar rupiya jama' kiyá aur shádí karne ke waqt us se rupiya pánewálá thá, aise hoshyár aur 'aqlmandon̲ ke liye koí mushkil pesh nahín̲ átí.

Mary apne fáltú waqt men̲ apná kapṛá shauq se sí letí thí, aur din gin rahí thí ki main̲ kab apne hí ghar ká bandobast karnewálí ho jáún̲? Jaldí se din guzar gae aur jab waqt nazdík á pahunchá, John ne ek chhoṭá sá makán kiráe par le liyá. Níche kí manzil men̲ do kamre, ya'ní báwarchí-ḳhána aur ek chhoṭá baiṭhne ká kamra; úpar kí manzil men̲ do chhoṭe sone ke kamre the. Gair mumkin thá ki tamám makán ek daf'a árásta kiyá jáe, lekin wuh ummedwár the ki rafta rafta ho jáegá.

Sáhib aur mem sáhiba ne kaí ek zarúrí chízen̲ dín̲, aur Mary kí ham-ḳhidmaton̲ ne bhí kár-ámad chízen̲ de dín̲. Makán ke sámhne ek bágícha thá, aur Mary ne dekhke apne dil men̲ kahá ki main̲ is men̲ ḳhúbsúrat phúlon̲ ke aur achchhí mazadár tarkárion̲ ke bíj boún̲gí aur apne háth kí mihnat se dono ko taiyár karún̲gí.

Mary aur John ke wálidain sab guzar chuke the lekin Mary ke mámú ne kahá ki main̲ dulhin kí poshák banwáún̲gá. Is ke báre men̲ bahut mubáhisa

húá, mámú aur John cháhte the ki safed kapṛá se banáyá jáe, lekin Mary ne i'tiráz kiyá ki aisí poshák bilkull bekám rahegí, yih bihtar hai ki kuchh aisá kapṛá ho jo 'arse tak pahinne ke láiq rahe. Jis waqt mem sáhiba ne is bahs ká zikr suná, wuh fauran Mary kí mutaffiq ul ráe húín, aur is liye Mary fathyáb húí, aur ek libás taiyár kiyá gayá jo ḳhúbsúrat, aur páedár bhí thá.

Shádí ká din June ke mahíne ke shurú' men muqarrar húá, kaí din peshtar pání barastá rahá, aur sardí bhí thí, lekin jab wuh mubárak din áyá to ma'lúm detá thá ki tamám dunyá ḳhushí aur shádmání maná rahí hai, kyúnki chiṛyán apne shírín gít gá rahín, rang ba rang phúl har kahín kasrat se phalte phúlte the, mewadár daraḳht bhí apne názuk phúlon se bhare húe the, aur hawá un kí ḳhushbú se mu'attar thí.

Mem sáhiba ne manzúr kiyá ki Mary kí ruḳhsatí un ke makán se ho, aur yih kahá, ki agar din muwáfiq ho to cháe pání bág ke daraḳht ke níche piláyá jáe. Mary ne apne háth se cake banáyá aur sabhon ko yaqín thá ki us ká maza bahut hí achchhá hogá.

Chúnki John ká ek bháí kiráya ki gáṛí ká hánknewálá thá is liye us ne apní gáṛí men dulhin aur us kí sáthíon ko girje pahuncháyá aur jis waqt wuh ghar wápas áe, to dekhá ki mez aur kursíán daraḳht ke níche bichhí húí taiyár hain. Thoṛí der ba'd dono dulhá dulhin gáṛí men sawár húe, cháwal aur phúl un ke úpar phenk diye gae, aur wuh baṛí ḳhushí ke sáth apne hí ghar chale gae.

Mem sáhiba kí áḳhirí tuhfa ek 'umda sí Baibal thí, aur dete waqt unhon ne kahá ki áp logon ke liye merí ḳháss ḳhwáhish yih hai, ki jaisá tum hamáre makán men díní rasm bajá láín, waisá hí apne makán men kiyá karoge. Yád rakho ki Ḳhudá ḳhud farmátá hai, ki "Jo merí 'izzat karegá, main us kí 'izzat karúngá." Dono ne wa'da kiyá, ki ham log zarúr waisá hí karenge aur áp ká 'umda namúna kabhí nahín bhúlenge; beshakk yih un ká musammam iráda thá.

Kaun bayán kar saktá hai ki in dono ke dín kis qadar ḳhushí se guzarte játe the? Mary dil se faḳhr kartí thí ki kisí ke pás aisá koí piyárá makán aur sídhá sádhá, mihrbán shauhar nahín hai jaisá ki merá hai, aur John bhí názán thá ki merí bíbí ḳhushmizájí aur liyáqatdárí men bemisál hai.

Mem sáhiba kí báton ko yád karke roz subh o shám bandagí hotí thí, aur Itwár ke din dono girje men házir hote the. Ghar men akelí baiṭhe baiṭhe Mary kuchh ghabrátí thí, is liye apne manshá ke muwáfiq bágíche men kám kartí thí, aur 'ain waqt par us ne apní mihnat ká in'ám páyá, aur phúl aur tarkárí ugne lage. Ek roz hafte men barábar kapṛe jama' karke dhotí thí, aur kisí tarah ká fuzúl ḳharch na kartí lekin baṛí koshish se kuchh paise jama' kar letí thí, is ḳhiyál se ki sháyad kabhí na kabhí koí musíbat ke din á jáenge, jab fáltú rupiya kí zurúrat paṛegí.

Ek aur bahut 'umda intizám in dono ne kiyá ki apní ámadaní se ek hissa Ḳhudá ke kám ke wáste alag rakhá jáe, unhon ne Mem sáhiba kí nasíhat yád karke samjhá ki wájib hai ki ham apne rupiya ke ḳharch men bhí Ḳhudá kí 'izzat karen. Unhon ne milke in rupiya ká hisáb karke faisala kiyá ki ham kis tarah se un ko bánṭ lenge; áḳhirash chár hisse men taqsím kiye gae, ya'ne pahlá hissa, Girje ke chanda ke liye, dúsrá, garíbon ká chanda, tísrá, Ḳhudá ká kám Wiláyat men, aur chauthá, Ḳhudá ke kám ke liye jo gair Masíhíon ke darmiyán kiyá játá hai.

BAB II.

Das baras guzar gae aur us 'arse men John aur Mary ke hál men barí tabdílí húí thí. Ab do ashkhás nahín balki chha is chhote ghar men rahte the, ya'ne má báp ke siwá do bete aur do betián; in bachchon ke sabab se beshakk khushí aur shádmání kí taraqqí kasrat se húí, lekin fikr aur taraddud bhí bahut barh gayá.

Go ki kharch bahut ziyáda ho gayá thá, táham ámadaní eksán rahí, kyúnki Dr. 'sáhib ne John se kahá ki main khushí se tumhárí talab barhátá lekin ziyáda dene ke qábil nahín hún.

Is tanghálí men Mary kí liyáqat aur khúbíán bahut kám men áín, wuh sochne lagí ki main kyúnkar ámadaní ko barhá saktí hún, aur sochte sochte do taríqe zihn men áe, ya'ne ki bág kí tarkáríán bech dále aur auron ke kapre dhoyá kare. In do koshishon se bará fáida húá aur wuh phir árám se rahte the.

Us zamáne men in dono kí zindagí men ek bará wáqi'a húá jis ke zarí'a se barí tabdílí húí thí, záhirí hálat men nahín lekin bátiní hálat men. Is se peshtar agar koí Mary se púchhtá, kyá tum Masíhí ho? wuh fauran jawáb detí, "Kyún nahín, main to girje ko jáyá kartí hún, roz Bible parhtí hún, bilá-nága du'á mángtí hún, chanda men paisa barábar detí hún; mujh men kyá báqí hai?"

Is wáqi'a ke ba'd agar koí wuhí sawál púchh letá to Mary fauran yihí jawáb detí, "Hán, main Masíhí to hún, is liye ki main Khudáwand Yisú' Masíh ko apná Naját-dihinda mántí hún, main Khudá ko apná Ásmání Báp jántí hún, aur Rúh ul Quds ko apná Tasallí denewálá pátí hún. Yih tabdílí kyúnkar húí?

Ek Itwár ke din girje men ishtihár diyá gayá thá ki thorí der men is girje men ek Mission ho jáegá, áp log is kí yád rakhiye aur du'á kíjiye, nahín to sárá intizám aur koshish fuzúl rahegí. Usí roz jab má

báp aur cháron bachche kháná khá rahe the, bare larke nám Jack ne apne báp se púchhá ki "Abbá, áp batáiye, Mission kyá chíz hai?"

John ne kuchh taammul karke kahá, ki "Betá, main ne kabhí ek Mission ko nahín dekhá, is liye us ká mufassil bayán kar nahín saktá hún, lekin itná to jántá hún ki girje men ziyáda jáná hogá."

Jack ne phir púchhá, "To kyá áp ká yih matlab hai ki jaisá Itwár ko ham girje ko jáyá karte hain to Pír, Mangal wg. ham ko jáná hogá?" John ne jawáb diyá, "Hán, zarúr jáná hogá."

Tab John ne khushí se kahá "To hamen chhuttí hogí, agar girje ko játe hain, iskúl ko kyúnkar jáen?"

Mary ne bachchon kí báten sunkar, muskuráte húe kahá, "Agar tum log dil lagáke Pádrí sáhib kí báten sunte, tumhen ma'lúm hotá ki faqat shám ko girje ko jáná hogá, is liye chhuttí kí kuchh zarúrat na hogí."

Cháron bachchon ke chihron par máyúsí chhá gaí, wuh chhuttí páne se niháyat khush ho játe lekin din ko iskúl ko jáná, aur phir shám ko girje men baithná bahut nágawár ma'lúm detá thá.

Jis waqt John naukarí par gayá aur bachche iskúl men the, Mary Mission kí bábat sochne lagí. Pádrí sáhib ne ishtihár dete waqt farmáyá ki "Sháyad is girje men ba'z aise hain jo apne rúhání hál se khush nahín hain, jis waqt áp apní taraf nazar karte hain, to iqrár karná partá hai ki main dunyá ke kám dhandhon men aisá phansá húá hún ki Khudá ko aksar auqát farámosh kartá hún. Rúhání báten nahín lekin dunyáwí báten muqaddam ma'lúm partí hain. Hasb i dastúr girje ko bilá-nága jáyá kartá hún, du'á mángne kí 'ádat chhút to nahín gaí, taubhí sab kuchh be-maza ma'lúm detá hai. Ai dosto, is Mission kí áwáz Khudá hí kí áwáz samjho aur dil se suno. Khudá áp ko yih mauqa' detá hai ki dunyá ke bakhere se 'aláhida hokar ba dil o ján Us kí talásh karo. Khudá ká paigám áp ke liye yih hai, "Tum mujhe dhúndhoge aur páoge, jab tum apne sáre dil o ján se mujhe dhúndhte ho."

Yih alfáz Mary ke dil-nashín ho gae aur har waqt us ke kán men gúnj rahe the. Us ká dil gawáhí detá thá ki main Khudá se bahut dúr hún, mujhe Us ko zurúr ḍhúnḍhná ha , aur wuh du'á mángne lagí ki ai Khudá, mujhe fazl bakhshe ki main apne sáre dil o ján se Tujhe ḍhúnḍhún.

Roz tanháí men wuh in *hí báton par sochá kartí* thí aur du'á mángne men mashgúl rahtí, ki is Mission men faqat main nahín balki merá ádmí aur laṛke bále barakat hásil karen.

Jo jo din guzarte gae aur wuhí Itwár pahunchá, jo Mission ke jalse ke liye muqarrar húá thá. Baṛá afsos húá ki us roz John ko chhuṭṭí nahín milí kyúnki Dr. sáhib ko ek maríz ko dekhne ke liye dúr jáná paṛá, aur John ko us ke sáth jáná húá.

Itne dinon men Mary ká shauq baṛhtá gayá aur ab wuh is qadar Khudá kí piyásí ho gaí ki wuh sab kuchh náchíz aur haqír jánkar sach much apne sáre dil o ján se Khudá ko ḍhúnḍh rahí thí.

Subh kí bandagí men sab se 'arz kí gaí ki apne dilon ko aur kámon aur 'ádaton ko Khudá ke sámne jánch len táki ma'lúm karen ki in men koí kám yá 'ádat páí jáe jo ná-jáiz ho.

Mary fauran apne áp ko jánchne lagí, kyúnki wuh sachche dil se Khudá kí talabgár thí aur tamám rukáwaṭen daryáft karná cháhtí thí. Jo kuchh us par áshkárá húá, wuh filfaur tark karne par ámáda thí.

Shám kí bandagí men wa'z ká mazmún yih thá, Khudáwand Yisú' Masíh ke pás áná. Fauran Mary kí ánkhen khul gaín aur us ne ba-khúbí samajh liyá ki *yih merí ihtiyáj* hai ki main ne kabhí Khudáwand Yisú' se muláqát nahín kí. Main Us kí bábat bahut kuchh jántí hún, lekin main ne kabhí Us ko nahín dekhá, na Us kí áwáz suní.

Wa'z khatm hote waqt wá'iz ne kahá, ab ham ghuṭne ṭek kar gít gáen aur jis waqt Mary zail ke gít gá rahí thí, wuh Khudáwand Yisú' ke pás á pahunchí aur Us se pahlí muláqát kí.

"Jaisá main húṉ bagair ek bát,
Par tere lahú se hayát,
Aur Tere nám se hai naját,
Yisú' Masíh main átá húṉ.

Jaisá main húṉ kamzor nápák,
Aur merí hálat dahshat-nák,
Laṛáí bhítar báhar bák,
Yisú' Masíh main átá húṉ.

Jaisá main húṉ qubúl kar le,
Mu'áfí aur tasallí de,
Sirf Tere hí wasíle se,
Yisú' Masíh main átá húṉ."

Mary ko yaqín húá ki háṉ, beshakk Ḳhudáwand ne mujhe qubúl kiyá, aur ab se leke zindagí ke tamám hone tak maiṉ Us kí húṉ.

Us ká dil is qadar ḳhushí se bhará húá thá ki ghar ko pahuṉchte hí us ne cháhá ki John se bayán karúṉ lekin jab ma'lúm húá ki merá admí is waqt ḳhush nahíṉ hai, apne kám se thak gayá aur merí gair-házirí ke sabab náráz, us ne samjhá ki yih mauqa' ganímat nahíṉ hai, maiṉ ab kuchh zikr na karúṉgí.

Be-shakk John ká mizáj bahut hí ḳharáb thá, wuh har ek bát se shikáyat kartá thá; gosht saḳht thá chá ṭhanḍí, roṭí básí, kisí bát se ḳhush nahíṉ thá, tab, Mary ko bhalá burá kahne lagá, táham us ne sab kuchh bardásht kí aur use rází karne ke liye azhadd koshish kí. John kí bhúkh ser húí aur mizáj durust ho gayá tab wuh ta'ajjub se apní bíbí ko gaur se nazar karne lagá. Go ki us ko aisá diqq húá, us ne zará sí shikáyat nahíṉ kí aur us ká chihra us ne kabhí is qadar mahzúz nahíṉ dekhá, kyá húá?

Báp ká aisá mizáj dekhkar chároṉ laṛke-bále chup cháp baiṭhe the, lekin ab wuh ḳhud un se báteṉ karne lagá aur Jack kí taraf tawajjuh karke púchhá. "Achchhá, beṭá, tum ko ma'lúm ho gayá hai, ki Mission kyá chíz hai?" Kuchh taammul karke Jack ne baṛí sanjídagí se kahá, "Itná ma'lúm ho gayá ki baṛe ranj karne ká mauqa' hai, jis waqt Pádrí sáhib wa'z suná rahe the, bahut log rone lage."

Yih sun kar John bahut muta'ajjib húá, apní bíbí ke chihre se us ne samjhá ki khushí kí bát húí thí lekin Jack rone ká zikr kartá thá. Tab sab se chhoṭí Rosie ne kahá, "Ammá bhí rotí thí, main ne us ke áñsúon ko bahte húe dekhá hai."

Mary ne muskurákar Rosie ko god men uṭháyá aur kahá, "Ab Munní áo, tumháre sone ká waqt hai, to píchhe mujhe tumháre báp ko Mission ká bayán sunáne kí fursat milegí. Ek ghanṭe ke 'arse men cháron laṛke bále so gae aur má fursat pákar baiṭhne ke liye taiyár húí.

Thoṛí der wuh 'álam i sukút men paṛí rahí tab John ne kahá, "Achchhá, main to sun rahá hún, Mission ká bayán sunáo, lekin pahle yih batáo ki tum kyún rotí thín, chihra kuchh udás to nahín hai."

Tab Mary bolne lagí, "Pahle to main afsurda-kháṭir se rotí thí, lekin phir az-hadd bashshásh húí."

John. "Líjiye, is ká kyá matlab hai?"

Mary, "Sach púchho, main apne áp ko dekhkar ranjída húí, lekin Khudáwand Yisú' Masíh ko nazar karke shádmán ho gaí. Subh kí bandagí men merí áñkhen khul gaín aur main ne apní sachchí hálat ko dekhá, jaisí ki Khudá dekhtá hai, aur shám ko mere bátiní chashme khul gae aur merá Naját-dihinda mujh par záhir húá. Ai John, Us kí khúbíán aisí dil-fareb hain ki main ne apne áp ko Us kí nazr kiyá, aur hamesha Us kí baní rahúngí."

John ne kuchh nahín kahá aur siwá ghaṛí kí áwáz ke aur kuchh nahín sunáí detá thá. Go ki wuh khámosh rahá, táham apne dil men kah rahá thá ki be-shakk, yihí sabab hai ki is waqt aisí khush-mizáj aur sábir thí, phir kahá, "Tum hamesha se bahut díndár aur nek 'aurat thín."

"Mary. Beshakk apní dánist men thí, lekin ab main dekhtí hún ki merí díndárí aur nekí Khudá kí nazar men bilkull zalíl aur nikammí thín."

John yih sunte hí sochne lagá, agar yih us kí kaifiyat thí to merí kaisí hogí, kyúnki main Mary ke barábar thoṛí hún.

Pír ke din dono ko sáth girje men jáne ká mauqa' milá aur Mary du'á mángne men mashgúl rahtí thí ki "Ai Khudá, bakhsh de ki John bhí Tujhe dekhe aur apne áp Tujhe nazr kare. Lekin John aisá taiyár nahín thá jaise ki Mary thí aur go ki wuh girja aksar jáyá kartá thá, taubhí kuchh nahín-hásil húá aur Mary udás hone lagí ki merí du'á ká jawáb kab milegá"

Ákhirí din Itwár thá aur shám kí bandagí men házirín se darkhwást kí gaí ki jo koí cháhe ki ham un ke liye du'á karen, khare ho jáen. Mary ká dil dharakne lagá kyúnki John auron ke sáth khará húá.

Ghar ko játe waqt dono khámoshí se já rahe the kyúnki go ki Mary ká dil bhará húá thá, jab tak ki John ne kuchh nahín kahá, wuh us se sawál karne se gurez kartí thí.

Us waqt aur phir sawere us ne muláhiza kiyá ki John der se du'á mángtá, aur bahut dil lagáke Baibal parhtá hai. Phir bhí dekhá ki kisí bachche ko ghurkí nahín dí, lekin barí muhabbat aur narmí se sabhon se miltá thá. Kám par játe waqt chalá gayá lekin do tín qadam barháke wápas áyá, aur phir ghar men ákar Mary ke pás áyá, aur bashshásh chihre se kahá, "Bíbí, main ziyáda chup nahín rah saktá hún, jo kuchh tum ne kahá sach hai, aur main ne bhí apne áp ko Khudáwand Yisú' ko nazr kiyá. Main ne cháhá ki áp mere chál chalan aur báton se ma'lúm karen jaisá ki main ne tumhárí tabdílí ma'lúm kí, lekin main ziyáda sabr nahín kar saktá hún. Ham sáth ghutne tek kar Khudá ká shukr adá karen."

BAB III.

Ab John aur Mary dono jánte the, ki ham sar i nau paidá húe haiṉ aur Yisú' Masíh meṉ nae maḳhlúq ban gae aur is liye hamen naí zindagí basar karní cháhiye.

Wuh apní tarz i zindagí ko gaur se dekhne lage ki in meṉ kyá kyá tabdílíáṉ wájib haiṉ, táki ham záhir kareṉ ki ab se ham Ḳhudá ke haiṉ aur Usí ke wáste jíte haiṉ?

Ek bilkull naí rasm shurú' húí, ya'ne chúṉki Baibal ke paṛhne aur tiláwat ke liye fursat kam miltí thí, is liye unhoṉ ne faisala kiyá ki ham roz ádhá ghanṭa sawere uṭheṉge aur yih fáltú ádh ghanṭa is meṉ sarf kareṉge.

Siwáe is ke roz háziri ke ba'd ḳhándání 'ibádat hotí thí. pahle yih dastúr thá lekin áj kal chhúṭ gayá.

In donoṉ kí ek ḳháss khwáhish thí ki hamáre laṛke bále chbuṭpan meṉ apná apná dil Ḳhudá ko nazr kareṉ, aur tamám zindagí Us ke sachche bande raheṉ. Fil-wáqi' wuh barábar Sunday School ko jáyá karte the, lekin yih wálidain kí dánist meṉ káfí o wáfí na thá, aur wuh baḳhúbí samajhte the ki bachchoṉ ko Ḳhudáwand Yisú' kí taraf khíṉch lená wálidain ká 'ain farz hai.

Is liye us waqt se wuh roz nám le lekar laṛke báloṉ ke liye du'á máṉgne lage, aur apne chál chalan aur nasíhat se un kí hidáyat karte the.

Jab Mission ḳhatm húá thá,to un logoṉ ke liye jinhoṉ ne us ke jalse meṉ naí zindagí hásil kí, ek ḳháss míṭing faráham húí aur yih sawál un ke pesh i nazar kiyá gayá, ki ab áp logoṉ ne ḳhud naját hásil kí to auroṉ kí naját ke liye kyá koshish kareṉge?

Is liye ki John aur Mary ke makán meṉ ek achchhá kamra thá, unhoṉ ne kahá, ham log baṛí ḳhushí se apná kamra ek haftewár míṭing ke liye deṉge.

Ek sáhib aur mem sáhiba ne iqrár kiyá ki ham us míṭing men̲ dars denge. Do jawánon̲ ne wa'da kiyá ki ham logon̲ ko jama' karenge, aur ḳhusúsan un hí kí talásh karenge jo girje ko nahín̲ áte hain̲. Isí tarah se chha ádmíon̲ ke liye kám muqarrar húá.

Auron̲ ne kahá, ham milkar gáwn̲ men̲ manádí karenge aur John ne baṛe liház se kahá, main̲ manádí nahín̲ kar saktá balki sháyad gáne men̲ madad de saktá hún̲, jab fursat hogí, baṛí ḳhushí se sáth jáún̲gá. Isí tarah se sab Ḳhudá ke kám men̲ sharík húe the.

Hamesha John ko kháne ke sáth ek gilás bhar sharáb píne kí 'ádat húí thí aur go ki is se ziyáda kabhí na pítá, táham apní tandurustí ke liye itná hí zarúrí samajhtá thá.

Ek roz kháná kháte waqt Jack ne apne wálid se kahá ki " Abbá, áj main̲ ne ek matwále ko dekhá hai wuh ḍagmagátá húá chaltá thá, aur kabhí kabhí girne lagtá thá. Abbá. aise hál men̲ hone ke liye kitní sharáb píní hotí ? " John ne apne qiyás ke muwáfiq apne beṭe ko jawáb diyá au phir Jack ne kahá, to ek gilás píne se kuchh nuqsán nahín̲, lekin bahut píne se burá hál ho játá hai."

John. " Hán̲, beshakk yih bát ṭhík hai, tum hamesha yád rakho aur ek gilás se kabhí ziyáda na pío."

Jack. " Abbá, áp kyún̲ us nashebáz ko nahín̲ samjháte ki faqat itní sí piyá kare. Mere ḳhiyál men̲ wuh áp ká ek jánpahchán hai."

John. " Beṭá, sháyad wuh ek hí gilás pí nahín̲ saktá, afsos, ki jab yih 'ádat ho játí hai, to pínewálá apne áp ko zabt nahín̲ kar saktá hai."

Jack, (baṛí sanjídagí se,) To abbá, kyá mumkin hai ki merí aisí 'ádat ho jáe, aisí súrat men̲ bihtar hai ki main̲ kabhí kuchh na píún̲.

John. Beṭá, agar tum aisá hí karoge jaisá ki main̲ kartá hún̲ to kuchh ḳhauf nahín̲ hai.

Phir John ne apne beṭe se us nashebáz kí shakl o súrat púchhí aur pahchán liyá ki hán̲, be-shakk jánpahchán to hai.

Tab Jack ne kahá, "To, abbá, áp us ko zarúr samjhá denge, aur agar wuh áp kí bát mánegá to phir kabhí nashe men na hogá."

John ne kuchh jawáb na diyá, lekin soch men baiṭhá rahá.

Dúsre din kháne ke waqt Jack ne ta'ajjub se dekhá ki merá báp sirf pání pítá hai aur kahá. "Abbá, áp kí beer sharáb nahín hai."

John ne muskurákar kahá, "Beṭá. sharáb khatm ho gaí, phir mujhe na milegí."

Jack. Kyún?

John. Achchhá beṭá, main tum ko batátá hún. Chúnki wuh nashebáz sirf ek hí gilás pí nahín saktá, is liye us se yih kahná be-fáida thá, aur main ne us ko samjháyá ki bilkull na pío aur us ne kahá, kyá agar main bilkull chhoṛ dún, áp bhí bilkull chhoṛ denge? To main ne wa'da kiyá ki achchhá, agar tum na píoge, main bhí na píúngá.

Jack. Lekin abbá, áp ká harj na hogá? Áp hamesha kahte hain kí is ko píne se merí táqat baṛh játí hai.

John. "Beṭá, Baibal men likhá hai ki main apne paṛosíon ko apne áp se ziyáda piyár karún, aur yih bhí ki agar koí chíz mere bhái kí ṭhokar ká bá'is ho, main us ko na chhuún, to merá harj ho yá na ho, agar sharáb píne se mere bhái kí tabáhí ho, main us ko na píúngá.

Jack. To abbá, main bhí na píúngá.

John. "Hán beṭá, bahut bihtar, tab tum kabhí kisí ke ṭhokar ká bá'is na hoge.

Do tín din ba'd Jack akelá apní má ke sáth thá, wuh us se kahne lagá. "Ammáján, merá báp baṛá nek sídhá shakhs hai, hai ná?"

Mary. "Hán, beṭá, tumhárá báp bahut nek aur díndár ádmí bhí hai."

Jack. "Merá iráda hai, ki jab main siyáná húngá, bilkull jaisá merá báp hai, main waisá hí banúngá."

Mary. "Beṭá, sirf ek hí shart par tum aisá hí ban sakte ho?"

Jack. Ammá, wuh kaun shart hai.

Mary. "Ki tum apná dil Ḳhudá ko do aur Ḳhudáwand Yisú' ko apná Ḳhudáwand aur Málik máno.

Jack. Taammul karke, "Ammá, main mahz chhoṭá laṛká húṉ."

Mary. Háṉ, beṭá, lekin Ḳhudáwand Yisú' bhí chhoṭá laṛká thá, jab us ne kahá ki "Kyá tum nahíṉ jánte ho ki mujhe apne Báp kí khidmat karná farz hai," aur wuh chhoṭe laṛkoṉ ko apne pás bulátá hai."

Jack. Kyá áp ká matlab hai, ki wuh is zamáne meṉ bhí chhoṭe laṛkoṉ ko apne pás bulátá hai?

M ry. Háṉ, beṭá, aur yih bhí main yaqín kartí húṉ, ki wuh ab tum ko bulá rahá hai.

Jack. Ammá ján, jab áp mujhe bulátí haiṉ to maiṉ fauran áp ke pás chalá átá húṉ.

Mary. áṉ, beṭá, tum fauran áte ho

Jack. To ammá, maiṉ zarúr Yisú' Masíh ke pás áúṉgá, aur apní má ke háth pakaṛke wuh dono ghuṭne ṭek ke aur Jack ne Ḳhudáwand Yisú' ke pás ákar apná dil Us ko de diyá.

Isí tarah se wálidain kí du'áoṉ ká jawáb milá.

Lekin wuh rásta jis par yih ḳhándán chal rahá thá, hamesha ásán aur ḳhush-gawár na rahá, jis tarah gáhe bárish, gáhe dhúp hotí hai, isí tarah sab ke hál meṉ gáhe ḳhushí, gáhe ranj hotá hai, aur John aur Mary ká bhí yihí tajriba thá.

Ek din John bahut bhígá húá ghar áyá, aksar aisá ittifáq hotá thá aur is liye kisí ko kuchh andesha yá fikr nahíṉ húí, dúsre din bhí jab ma'lúm húá ki sardí lag gaí, koí nahíṉ ghabráe, lekin 'alálat baṛhtí gaí, buḳhár bhí chaṛhá aur har tarah se záhir húá ki albatta koí saḳht bímárí hai. Dr. sáhib ḳhud tashríf láe, aur ḳhúb 'iláj kiyá. Mem sáhiba bhí maríz ko dekhne áíṉ aur nafís kháná bhejne lagíṉ. Mary bahut 'umda tímárdár thí aur baṛí muhabbat aur hoshiyárí se apne shauhar kí ḳhidmat kartí thí, bá-wajúd is ke bímárí baṛhtí gaí aur maríz kí ján bachne kí ummed bahut kam thí.

Yih donon niháyat hí shukrguzár the ki ham is musíbat men akele nahín hain, aur kyá maut ho yá zindagí, ham dono ke liye taiyár hain. John bahut báten karne aur sunne ke ná-qábil thá lekin roz Mary us ko ek hí áyat sunátí thí; ek din us ne yih sunáí. "Go ki main maut ke sáe kí wádí men phirún taubhí mujhe kuchh ḳhauf o ḳhatra na hogá, kyúnki tú mere sáth hai terí láṭhí aur terí chhaṛí mujhe tasallí detí hain." John ká chihra bashshásh húa aur us ne dhímí áwáz se kahá, "Hán, jab Ḳhudá sáth hai, to sab kuchh achchhá lagtá hai; kyá maut ho yá zindagí."

Lekin John kí zindagí ab tak ḳhatm na húí, rafta rafta taraqqí hone lagí aur sihhat hásil húí.

Tab phir aur sadma húá, jis waqt John phir kám karne ke láiq ho gayá thá, Dr. sáhib ḳhud sakht bímárí men giraftár húe, aur go ki har tarah kí koshish kí gaí, táham fáida na húá aur do hafte ke ba'd unhon ne wafát páí.

John aur Mary jánte the ki hamárá ek niháyat mihrbán aur wafádár rafíq uṭh gayá hai, aur siwá is ke John kí naukarí játí rahí, kyúnki mem sáhiba dúsre shahr ko chalí gaín.

John ke bháí ne saláh dí ki tum merí tarah kiráya kí gáṛí hánká karo, aur us ne aisá karná munásib samjhá. Lekin yih intizám kuchh ṭhík na thá, ek roz ziyáda ámadaní ho, dúsre din kam aur is liye ki chúnki John sídhá ádmí hokar diyánatdárí se kám kartá, is liye us ke wáste ziyáda mushkilát thín aur aksar basar i auqát tangí se hotí thí.

Ek bát par yih donon miyán bíbí muttafiq ur ráe the, ki jo ho so ho, ham qarzdár na banenge, agar koí chíz kitní hí zarúrí kyún na ho, qímat na hone par ba-gair us ke rahenge.

Ba'z auqát laṛke bále yih dekhkar ki is waqt kháne ke liye faqat rúkhí roṭí hai, kuṛkuṛáne lagte yá ábdída ho játe tab wálidain un ko samjháte ki bhúkhá honá gunáh karne se bihtar hai, aur rúkhí roṭí jis ká dám diyá gayá, muft ke 'umda kháne se bihtar hai.

Ek din Jack ne apní wálida se kahá, Ammá-ján, áj

kal main ek bát par ruk rahá hún, jo merí samajh se báhar hai.

Mary. Achchhá beṭá, batáo to kyá bát hai?

Jack. Bát yih hai, jab ki merá báp aur áp bhí Ḳhudá-tars hain aur Us kí marzí bhí bajá látí hain kyá sabab hai ki áp log musíbat-zada hain.

Pahle mere báp ko saḳht bímárí húí, ab yih garíbí kí áfat.

Mary. Beṭá, merí dánist men un logon ke liye jo Ḳhudá ke liye jíte hain, koí áfat ho bhí nahín saktí. Sadma to be-shakk ho saktá hai, lekin jis ke zarí'e se fáida hásil hotá hai, áfat kabhí nahín ho saktí hai.

Jack. Ammá, áp ká kyá matlab hai, garíbí, aur rúkhí roṭí kháne se, kyá fáida hásil ho saktá hai.

Mary. Beṭá, bahut sá, sháyad is waqt hamen ma'lúm nahín hotá, lekin píchhe ham zarúr dekhenge. Hán, ab main jántí hún ki tum larke bále is se bahut síkhte ho, ḳhud-inkárí aur bardásht karná, lazíz kháne se bahut hí 'umda hai.

Jack. Lekin aisá tang-hál hamesha na rahegá.

Mary. (Muskurákar,) Nahín, beṭá, mujhe yaqín hai ki jab ham is garíbí ká sabaq síkh chukenge to phir ḳhush-hálí hogí. Is áyat par yád rakho. "Tum pahle Ḳhudá kí bádsháhat aur us kí rástbází ko ḍhúnḍho to yih sab chízen bhí tumhen milengí."

Hamárá hissa hai pahle Ḳhudá ko ḍhúnḍhná, aur agar ham aisá hí karenge to Ḳhudá bhí apná hissa karegá, aur yih sab chízen hamen milengí.

Jack. Mujhe ummed hai ki Ḳhudá baṛí jaldí se aisá hí karegá, main ḳhud rúkhí roṭí khá saktá hún, lekin merí chhoṭí bahin ke liye bahut mushkil hai.

Mary ne jawáb na diyá balki apne dil men sochá ki beshakk Jack is tang-hálí se fáida uṭhá rahá hai, aur apní fikr se baṛhkar auron kí fikr kartá hai.

Jab thoṛá 'arsa guzar chuká, Mary kí bát sach ṭhahrí.

Ek bahut 'umda naukarí John ko milí. Wuh ek daulat-mand sáhib ká kochwán ho gayá, jo 'álíshán makán

meṉ, jis ke chároṉ taraf bág aur khet the, rahte the. Is ke pháṭak par ek chhoṭá ḳhúbsúrat ghar baná húá thá (kochwán ke liye) aur is meṉ John aur us ke ḳhándán rahne lage. Laṛke bále sab apne nae makán se bahut hí ḳhush the, aur sab kahne lage, wuh us makán se bahut hí baṛá aur har tarah se achchhá hai, ham yaháṉ bahut hí ḳhush raheṉge.

John kí talab bhí peshtar se bahut ziyáda thí, is liye har tarah se taraqqí húí.

Ek din mauqa' pákar Jack ne apní wálida se kahá "Ammá, áp kí bát bilkull sach thí, áp ne pahle Ḳhudá ko ḍhúṉḍhá aur Us ne bahut sí chízeṉ áp ko de díṉ.

Mary. Háṉ beṭá, tum bhí is bát par yaqín karo ki koí bhí nahíṉ jo Ḳhudá par bharosá rakhtá, aur us kí marzí bajá láe aur phir máyús ho.

Jack. "Háṉ ammá, maiṉ ne zarúr yih sabaq síkh liyá.

Mary. "Achchhá, beṭá, to musíbat se kuchh fáida hásil húá ki nahíṉ?"

Jack. "Háṉ ammá, bahut sá, aur maiṉ kabhí use na bhúlúṉgá."

Mary. Aur beṭá, yih bhí yád rakho ki Ḳhudá ke Kalám meṉ likhá hai ki "Un ko jo Ḳhudá se ḍarte haiṉ, kisí chíz kí kamí na hogí."

TAMAM SHUD'